ABONNEMENTSPRIJS:
ƒ 7.50, fr.p.p. ƒ 9.—, buiten Ned.-Indië ƒ 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF:
1—25 woorden ƒ 3.75, elke 5 woorden meer ƒ 0.75.
Regeltarief ƒ 0.50 per regel.

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN

EERSTE BLAD

Directeur: G. MOLENAAR

UITGEEFSTER:
N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX:
Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON:
Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 42

NEDERLANDSCH - INDIE.

De Actie tegen de P. N. I.

Kennisname van den brief dien het Partijbestuur der S.D.A.P. aan den ministerraad heeft geschreven naar aanleiding van de huiszoekingen hier te lande bij leden der P.N.I., geeft een eigenaardigen indruk van de lichtvaardige wijze, waarop een groote politieke partij met de feiten omspringt. De appreciatie der feiten laten wij daar: wie echter een zoo ongewonen stap als deze onderneemt, heeft, in een verantwoordelijke positie, toch waarlijk wel eenige verplichtingen tegenover de realiteit.

Slechts enkele maanden, nadat de gouverneur-generaal de zitting 1929 — 930 van den Volksraad heeft geopend met een rede, waarin het vooruitzicht werd geopend op grootere vrijheid in woord en geschrift voor de Indonesische volksbeweging, werd, naar met vrij grootere zekerheid is aan te nemen door den procureur-generaal bij het hooggerechtshof, in samenwerking met den gouverneur van West-Java, op het onverwachtst een campagne ondernomen tegen de „Partij National Indonesia", waardoor het deze organisatie feitelijk onmogelijk werd gemaakt, een normale, openlijke politieke actie te voeren. Openbare vergaderingen werden door bestuurs- en politie ambtenaren zonder gerechtvaardigde aanleiding verstoord, arrestaties vonden plaats en voor de provincie West-Java werd aan ambtenaren en beambten bij de politie, leger en vloot het lidmaatschap van de P.N.I. verboden op straffe van ontslag.

De „campagne" van den procureur-generaal in samenwerking met den gouverneur leidde er niet toe, dat openlijke politieke actie niet meer mogelijk was, en zij leidde evenmin tot een verbod van lidmaatschap van de P.N.I. voor „politie, leger en vloot" in West-Java. Dat alles is intusschen niet zoo dwaas als het volgende.

Tevens werd vanwege de Indische regeering aangekondigd, dat een dergelijke maatregel voor heel Nederlandsch-Indië zou worden getroffen.

Nooit van gehoord: het tegendeel is juist.

Vervolgens gaat de brief voort met de verzekering, dat de regeering bij de huiszoekingen ook de gematigde en gematigdste nationalisten niet spaarde!

Wij willen curiositeitshalve nog een zinsnede uit dezen brief lichten:

Sedert de onlusten van 1926 en 1927 — naar onze overtuiging niet in de laatste plaats een gevolg van het ondragelijk geworden slecht bewind — werd het politie-apparaat der overheid bovenmatig versterkt, terwijl de reactionnaire koers van het bewind, ondanks goede bedoelingen van den tegenwoordigen landvoogd, in wezen ongewijzigd bleef.

„Ondraaglijk geworden slecht bewind"....

Hoe keurt men dit slag vaderlanders over hun eigen land?

R.

Oud-gouverneur D. Fock over de Huiszoekingen.

Oud-gouverneur mr. D. Fock heeft voor de Volksuniversiteit een lezing gehouden over ontwikkeling van de Indische staatsinrichting gedurende de laatste vijf en twintig jaar, meldt Aneta uit Den Haag.

Hij zei o.a. dat, indien de regeering met de gegevens welke zij had niet tot huiszoeking was overgegaan, zij haar plicht verzaakt zou hebben.

Inspectie van de Werving.

Naar wij vernemen wordt de inspecteur van den Arbeid, jhr. G.L. Wichers, thans geplaatst te Pemalang Siantar (Sum. O.K.), nog deze maand overgeplaatst naar Semarang, teneinde daar te worden belast met het toezicht op de werving, werfdepôts enz. voor de uitzending van contractanten-onderpoenale sanctie naar de Buitengewesten.

Zoo de personeelsformatie zulks toelaat, wordt nog in de tweede helft van dit jaar een arbeidsinspecteur voor wervingsaangelegenheden te Soerabaia geplaatst.

Het verdient vermelding dat de werkzaamheden der wervingscontroleurs, vroeger wervingscommissarissen geheeten, bestaande uit het voorhouden der contracten, het directe toezicht op de naleving der bepalingen van de wervingsordonnantie enz. in de verschepingsplaatsen Batavia, Semarang en Soerabaia dezelfde blijven.

Nekkramp.

Aneta seint uit Medan dat zeven koelies van de onderneming Wingfoot, behoorend tot een transport van Java, aan nekkramp zijn overleden.

Er zijn geen meerdere gevallen van nekkramp geconstateerd.

De Huisvesting der Arbeidsinspectie.

Men schrijft ons uit Medan:

Hoe vaak er nu reeds is betoogd: van den kant der dienstleiding, van de zijde van den afdeelingschef der arbeidsinspectie, door den Gouverneur, door verschillende dagbladen en door betrokkenen zelf, dat het met de voorziening van woningen en zelfs kantoren voor de arbeidsinspectie zoowel ter Sumatra's Oostkust als elders vaak droevig gesteld is, — het is nauwelijks te raden.

Het loopt al over jaren!

En desondanks zal men ook voor 1930 op de B.O.W.-begrooting tevergeefs zoeken naar de plaatsnamen Kisaran en Kota Pinang voor het bouwen van een dienstwoning of kantoor, danwel beide, voor de daar gestationneerde arbeidsinspecteurs.

Men weet, dat er in Sum. O.K. en Atjeh, tezamen ca. 450 ondernemingen tellend, met sterkten aan werkvolk die varieeren van 50 tot 3000 contractanten, een negental arbeidsinspecteurs zijn geplaatst. Als drie hunner een behoorlijke woning en een passend kantoor rijk zijn, is 't mooi!

Meestal vindt ge den functionaris in een of andere woonkamer van een ingehuurd, huis en zijn tolken en schrijvers in een paviljoentje, wagenkamer of de bijgebouwen. Daar zijn ook de, de Indische wereld zoo in opwinding gebracht hebbende, „gegevens": kaarten, rapporten en cijfers, op eenigszins archiefachtige manier geborgen...

Kisaran en Kota Pinang spannen echter de kroon. In eerstgenoemde plaats woont de arbeidsinspecteur in een huis van een groot, door hem te inspecteeren, concern, in de afgekeurde woning van een der assistenten... — over prestige gesproken! — en op het emplacement van de „moederonderneming" zullen we maar zeggen.

Onlangs werd er in de buurt een kantoor gebouwd, zoodat althans de ambtelijke bezigheden op neutraal terrein kunnen plaats vinden. Maar den overigen tijd van den dag is de betrokken ambtenaar gedwongen om zich goedmoedig als te nestelen in de armen van het door hem te inspecteeren Concern...

In Kota Pinang is heelemaal niets dan een pasangrahankamer. Men stelle zich de situatie voor den ambtenaar daar eens goed voor. Een arbeidsveld, dat wel het eenzaamste en afgelegenste en minst geciviliseerde deel van het gewest omvat en dat ca. 40 ondernemingen telt.

Een standplaats die gespeend is van alles wat des Europeaans is. Een administratie en een archief die met den dag groeien: elke inspectie, elk onderzoek, elke registratie stapelt nieuwe papieren op de cude. Voorts twee tolken en een schrijver.....

En de „heele ratteplan" in een pasangrahankamer plus een galerij!

Hoe vaak de dienstleiding, het gewestelijk bestuur, de betrokkenen, nu al betoogd hebben dat zulke toestanden onhoudbaar zijn, het is niet na te gaan.

Veler klachten vinden een willig oor; die van de planters bijvoorbeeld. De jongste, door velen terecht toegejuichte, wijziging in de inspectiemethoden, bewijst het. Maar de klachten van de inspecteerende ambtenaren en hun chefs stijgen onopgevangen den aether in. En ondanks het feit, dat zij met hun negenen naar wij meenen, jaarlijks ca. vier ton registratiegelden alleen ter Sumatra's Oostkust in 's Lands kassen storten voor de door hen bekrachtigde of verleden werkcontracten.

In het bekende—of beruchte: dat is een kwestie van appreciatie — Bengkalis zit ook al jaren een arbeidsinspecteur die, evenals zijn collega in Tandjong Pinang (Riouw), vrijwel uitsluitend ronddobbert langs kusten en tusschen eilanden door, in kreken en riviermonden, op inspectie van de eens zoo beruchte, thans gezuiverde panglongs.

Aan alles en ieder op die panglongs is gedacht—behalve... aan den inspecteerenden ambtenaar. In Bengkalis heeft hij huis noch kantoor, in Tandjong Pinang beschikt hij over een ingehuurd huis dat tevens voor kantoor dient.

We weten wel, dat er eenigen tijd geleden den ambtenaar te Bengkalis een huis werd aangeboden, doch dat deze als vrijgezel en met het oog op de langdurige tournées een pasangrahankamer prefereerde, doch dat is geen excuus.

Men was wàt blij met deze „oplossing." Een opvolger die gehuwd is of als ongetrouwde wel prijs stelt op een eigen home, zit maar met die oplossing! Ook daar behoorden al lang een dienstwoning en een passend kantoor te staan om zonder meer den betrokken ambtenaar te worden aangewezen.

Het zal ons benieuwen hoe lang de B.O.W. nog wachten zal op nieuwe „aantooningen van urgentie" alvorens in genoemde plaatsen—en elders in de Buitengewesten — aan den woningnood en de kantoorbehoefte van „die vermaledijde arbeidsinspectie" een einde te maken.

Voor het vertrek van het vliegtuig naar Singapore. In het midden Sir Josiah Crosby en Ir. de Jongh.

HET TAPSYSTEEM-BOSCH.

Proeven in de practijk.

Eenigen tijd geleden hebben wij reeds melding gemaakt van de vinding van den heer Jules Bosch, oud-rubberplanter, om een veel grooter kwantum latex aan de rubberboomen te onttrekken dan met de thans in gebruik zijnde methoden mogelijk is, zonder nochtans den boom te schaden.

Men zal zich herinneren dat deze vinding bestaat uit drie factoren: een speciaal tapmes, dat verwonding in het cambium voorkomt, den tap met tusschenschotten en den driedaagschen periodieken tap (drie dagen tappen, drie dagen rust).

Deze driedeelige vinding toegepast op enkele proefboomen had den heer Bosch tot resultaat dat hij een productie verkreeg, welke ruim 400 pct. hooger was, dan die, door dezelfde boomen gegeven volgens het oude systeem.

Inmiddels zijn ook proeven genomen met het tapsysteem-Bosch op verschillende rubberondernemingen, en dezer dagen mochten wij een onderhoud hebben met den administrateur van een daarvan, nl. met den heer Van Meeuwen van de onderneming Sanghyar Damar, in Zuid-Bantam.

De heer Van Meeuwen verklaarde ons bij die gelegenheid, den Boschtap te hebben doen inzetten op een aantal boomen, met het resultaat, dat reeds op den zevenden tapdag de productie van die boomen sterk begon te stijgen, in die mate dat over de maand Januari, in het begin waarvan met de proef is aangevangen, een oogstvermeerdering van 160 pct. valt te constateeren.

Thans is die echter reeds opgeloopen tot 200 pct. en het laat zich aanzien dat dit cijfer nog hooger zal worden.

In verband met dit gunstig resultaat zal de proef nog deze maand op grooter schaal worden voortgezet.

Omdat dit bezwaar van zekere zijde gemaakt is, hebben wij den heer Van Meeuwen gevraagd of ook hij het Boschmes lastig in het gebruik, m.a.w. moeilijk te hanteeren voor de koelies, vindt.

Wij ontvingen op die vraag ten antwoord dat overal waar de Serdangtap (de tap met een trekmes; het Boschmes is eveneens een trekmes) in gebruik is, het Boschmes juist zal blijken buitengewoon makkelijk te zijn.

De Serdangtap wordt vrijwel algemeen toegepast, doch niet in Bantam, omdat de Bantammer gewend is, volgens den *guts*-tap, d.i. het aanbrengen van de tapsnede door middel van een stootmes, te werken. Daarom zal het ook in Bantam wel moeilijkheden mede brengen, den koelies te leeren tappen met het Boschmes.

Wij hebben den heer Van Meeuwen verder nog gevraagd, welke gevolgen hij voor de markt verwacht, bij een constante oogstvermeerdering van, laat ons zeggen, 100%. De heer Van Meeuwen had zich daarover echter nog geen oordeel gevormd. Wel echter kon hij ons mededeelen, dat de dagtaken „kleiner" zullen worden bij toepassing van den Boschtap, in dien zin dat één koelie per dag slechts 200 boomen voor zijn rekening zal kunnen nemen, instede van, zooals totdusver op Sanghyar Damar geschiedde, 350. De oorzaak hiervan schuilt in de omstandigheid dat de koelie volgens de oude methode slechts één lange tapsnede heeft aan te brengen en volgens den Boschtap vier korte, twee op- en twee neerwaartsche. Dit vordert natuurlijk meer tijd.

Het bezwaar dat bij den Boschtap voor elke der twee V-sneden een cup noodig is, kan ondervangen worden door de *spouts* (afvoerbuisjes voor de latex) van beide sneden zoo te leiden, dat de latex in één cup kan vloeien.

Hierdoor wordt weliswaar het percentage *scraps* (de latex, welke langs de spouts heenvloeit en dus niet in den cup terecht komt) grooter, doch ook het percentage eerste kwaliteitsrubber wordt grooter, doordat zich minder *lumps* vormt (onder *lumps* wordt verstaan de latex, welke door den invloed van de zon vóór-coaguleert en daardoor tweede kwaliteitsrubber wordt).

Of het door velen uitgesproken vermoeden dat de boomen de groote latexonttrekking niet zullen kunnen verdragen, al of niet juist is, kon de heer Van Meeuwen ons naar aanleiding van de korststondige proeven op Sanghyar Damar nog niet mededeelen. Dit zal de tijd moeten uitwijzen; er is echter geen enkele reden om op voorhand aan te nemen dat dit bezwaar gegrond zou zijn, omdat het in de geschiedenis van de rubbercultuur nergens bevestiging vindt.

Postale Censuur in Ned.-Indië.

Op vragen van het Tweede Kamer-lid Cramer:

1. Heeft de minister kennis genomen van het artikel van den bekenden letterkundige A. M. de Jong in *Het Haagsche Volk* van 4 Juli 1929 ovr „Postale censuur in Ned.-Indië", waarin wordt medegedeeld, dat het boekwerk, getiteld „Batouala", van René Maran, door de Indische postadministratie aan den uitgever in Nederland is teruggezonden?

2. Is de minister bereid de motieven mede te deelen, die aan de Indische postadministratie aanleiding hebben gegeven, bedoeld boekwerk te weigeren?

3. Is het den minister bekend, dat de schrijver van dit boekwerk indertijd daarmede in Frankrijk den Goncourt-prijs heeft verkregen, wat zoowat de meest begeerde letterkundige onderscheiding daar te lande is, terwijl de heer A.M. de Jong van dit boekwerk schreef, dat het is „een klein kunstwerk van grote, menselike innigheid en verfijning, van geestelike voornaamheid en een merkelik beeldend vermogen"?

4. Is de minister nu niet van oordeel, dat een censuur, zooals in Indië is toegepast niet alleen belachelijk, maar ook hoogst afkeurenswaardig is?

5. Zoo ja, is de minister dan bereid maatregelen te nemen om een dergelijk optreden van de Indische post-administratie voortaan te voorkomen en meergenoemd boekwerk alsnog in Indië te doen toelaten?

heeft de minister van koloniën geantwoord:

Vraag 1. Van het artikel van den heer A.M. de Jong omtrent de terugzending door den Indischen postdienst van het boek „Batouala" van René Maran, heeft de ondergeteekende kennis genomen.

Vraag 2. De terugzending van dit boek aan den uitgever heeft plaats gehad, omdat het, op grond van verschillende daarin voorkomende passages, door het hoofdbestuur van den Indischen postdienst is aangemerkt als een werk van onzedelijken aard, waarvan de verzending verboden is bij artikel 41, lid 1, sub f van het Algemeenen Postverdrag (*Staatsblad* 1925, no. 401).

Vraag 3. Daargelaten het artikel van den heer De Jong, is het den ondergeteekende bekend, dat de schrijver van genoemd boek daarmede indertijd in Frankrijk den Goncourt-prijs heeft behaald.

Vraag 4. Het oordeel, dat de terugzending door den Indischen Postdienst niet alleen belachelijk, maar ook hoogst afkeurenswaardig zou zijn, kan de ondergeteekende, na kennis genomen te hebben van eenige passages uit het boek in quaestie, niet onderschrijven.

Vraag 5. Hij kan ook geen aanleiding vinden, om maatregelen te nemen, om meergenoemd boekwerk alsnog in Nederlandsch-Indië te doen toelaten.

Aan het vorenstaande zij toegevoegd, dat in ernstige overweging is genomen de vraag of de beoordeeling van hetgeen te dezen aanzien al dan niet als onzedelijk moet worden aangemerkt, uitsluitend aan den postdienst behoort te worden overgelaten, dan wel of daarin nog andere autoriteiten, met name de procureur-generaal bij het hooggerechtshof van Nederlandsch-Indië, moeten worden betrokken.

Het Vertrek van het Vliegtuig naar Singapore.

Er was vanmorgen al vroeg groote belangstelling op Tjililitan. Het vrouwelijk element was schaarsch vertegenwoordigd, wat geweten moet worden aan het vroege uur.

Overigens zag men er den directeur van het departement van Justitie, generaal Bodde, den resident, den burgemeester, den adjudant van den vlootvoogd, den hoofdcommissaris van politie en vele anderen.

Even vóór half zeven arriveerde de P.K.A.T.B. uit Bandoeng, met den directeur van G.B. dr. De Jong, en dr. W.L. Groeneveld Meijer, hoofd van het bureau Luchtvaart, die deze eerste vlucht meemaken. Het toestel was even te laat, daarom kon het eerst te 6 u. 35 vertrekken; hier stapte mr. Josiah Crosby in, die zooals men weet met verlof naar Europa vertrekt, de vertegenwoordiger van de Knilm, de heer H. Nieuwenhuis, de marconist Behage en mr. De Vries van Aneta.

Omtrent het verloop van den tocht worden wij met bijna pijnlijke nauwkeurigheid op de hoogte gehouden.

Om 7.45 seinde de vertegenwoordiger van Aneta dat Kaap Pent, het uiterste puntje van Java nabij St Nicolaaspunt, gepasseerd werd. Op 8.32 was het vliegtuig boven de Manggala rivier en Tolangbawang. Er is een lichte grondmist, maar het zicht is goed. Te 9.40 zullen wij te Palembang landen.

Inderdaad is dat gebeurd. Een telegram uit Palembang meldt dat het toestel te 10 uur 25 van daar is gestast naar Singapore.

Niet voorspoedig!

Uitvarende is, naar wij hooren, de *Op ten Noort* Zaterdagmiddag vastgeraakt in 12 voet water in het Westgat. Men weet, dat het fraaie schip Vrijdag van hier vertrok om de jaarlijksche Molukken-reis te ondernemen; bovendien is dit kapitein Götz' laatste reis. Het is dus wel erge pech, dat juist nu dit ongelukje moest gebeuren!

Het schip is Zaterdagavond 11 uur vlot gekomen en teruggekeerd naar Soerabaia. Het zou hedenmiddag 5 uur weder vertrekken. Wij hopen, dat deze reis na dit vervelende incident verder zoo voorspoedig mogelijk moge verloopen.

Het Ontslag van den heer Rogge.

De agent van Sandilands, Buttery en Co, welke eigenaars zijn van Bahbajoe-estate, waar de voorzitter van de Vereeniging van assistenten, de heer Rogge, diende en door wien Rogge werd ontslagen, verzekerde volgens de *Deli Ct* op de meest positieve wijze en zonder voorbehoud, dat het ontslag niets heeft uit te staan met diens persoonlijke ideeën noch met diens actie of houding in de vakvereeniging, noch met zijn houding in de permanente arbeidscommissie of welk ander lichaam ook. De agent weigerde in beginsel interne personeelsaangelegenheden te bespreken, en wees er op dat de heer Rogge bij het ontslag wettig en fair behandeld is.

Schadelijke Propaganda in „nationale" Scholen.

Uit overweging, dat is komen vast te staan dat de P.N.I.-leider ir. Soekarno vertegenwoordiger is voor Bandoeng van het nationaal onderwijsinstituut Taman Siswo, en dat ingekomen berichten tot de vaste overtuiging hebben geleid, dat de aan de Taman Siswoschool Bandoeng verbonden leerkrachten Gatot Mangkoepradja (2de secretaris van het hoofdbestuur der P.N.I. te Bandoeng), Manadi (secretaris-penningmeester der P.N.I.-debatingclub), Soekemi (voorzitter der debatingclub) hun leerlingen opvoeden in voor de openbare orde schadelijken geest, heeft de gouverneur van West-Java besloten voor onbepaalden tijd het lesgeven aan Gatot, Manadi en Soekemi te verbieden. Voorts heeft de gouverneur, uithoofde van de aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid, dat tusschen de volksuniversiteit Tjahja te Bandoeng en de P.N.I. een innig contact bestaat, en dat de leerlingen worden opgevoed in voor de openbare orde schadelijken geest, aan Moerwoto (lid-propagandist der P.N.I., commissaris-leider der debatingclub, buitengewoon lid Pemoeda Indonesia), Saaman (P.N.I. lid) Soemardjono (P.N.I. lid tevens buitengewoon lid Pemoeda Indonesia) en Soetardjo (P.N.I. lid te Bandoeng) eveneens het lesgeven verboden.

Begrafenis Van Hasselt.

De begrafenis van den heer Van Hasselt heeft te Haarlem onder de grootste belangstelling plaats gehad, seint Aneta ons van daar. Onder meer waren aanwezig het bestuur van den Beniso, vertegenwoordigers van Indische suikerondernemingen, van de Factorij, de K.L.M. en van het Kol. Instituut. De heer Ramaer van de Indische faculteit hield een redevoering.

Ons nummer van heden

(Vier Bladen.)

BINNENLAND.

Het vertrek van het vliegtuig naar Singapore had onder groote belangstelling plaats.

Oud-gouverneur generaal D. Fock over de huiszoekingen.

Het 25-jarig ambtjubileum van Majoor Khouw Kim An is vanmorgen herdacht in een vergadering van den Chineeschen Raad.

In den Volksraad wijdde de voorzitter woorden van gelukwensch aan den jubilaris.

De *Op ten Noort* is in het Westervaarwater te Soerabaia vastgeloopen en weer losgekomen. Het schip vertrekt met 2 dagen vertraging.

VOLKSRAAD.

In den Volksraad is de behandeling van het ontwerp tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht (bestrijding van revolutionaire woelingen) voortgezet.

BUITENLAND.

De vader, moeder en drie broers van Flores zijn wegens diens aanslag op den president gearresteerd.

Scherpe veroordeeling van het bolsjewisme door den Paus.

De spoorwegstaking in Br.-Indië heeft een gunstig verloop.

FOR OUR ENGLISH READERS.

Railway-strike in India improving.

Two flying officers started at Croydon for Australia.

SPORT.

Sport vindt men heden hoofdzakelijk in ons vierde blad; zoo o.a. de uitslagen der Nederlandsche wedstrijden en van die te Batavia en Bandoeng.

Te Soekaboemi sloeg het plaatselijk bondselftal U.M.S. van Batavia met 4—2.

Voor de hockey-competitie sloeg Sportclub B de Box met 1—0!

Zeilen: Om de Singapore-beker.

HANDEL.

Het Indisch disconto tot 5 pct. verlaagd.

DE BIJBLADEN.

Het Derde Blad: Onze Parijsche correspondent schrijft over de terugkomst van Leon Daudet.—De heer Boon over zijn wereldreis. — Nieuws uit Nederland en het buitenland.—Volksraad. Familieberichten. Feuilleton.

Het Vierde Blad: Sportnieuws.

Korte Berichten.

Dr. Radjiman, geneesheer van den Soesoehoenan van Solo, zal 15 dezer met anderhalf jaar verlof naar Europa vertrekken. Met het ms. *Christiaan Huygens* wordt de reis aanvaard.

Dr. Radjiman is voornemens, in Djeddah te debarkeeren en, alvorens door te reizen, eerst een bezoek te brengen aan Mekka en Medina. De terugreis naar Java zal hij maken via Amerika, Japan en China.

Als vervanger van dr. Radjiman gedurende diens verlof is aangewezen dr. Nitipoero. (*A.I.D.*)

*

Voor den tijd van één jaar is de bevoegdheid tot het besturen van motorrijtuigen ontzegd aan J.B. Graandijk, procuratiehouder; voor zes maanden aan L.J.P. Fernantzen, reclame-teekenaar; idem aan K.O.A. von Faber, handelsemployé; voor negen maanden aan A. Biber, secretaris van het Zwitsersch consulaat; voor den tijd van één jaar aan J. van Beckhoven, handels-employé, allen wonende te Weltevreden, en idem voor één jaar aan Madrodji, chauffeur, wonende in kampong Regal, Pakemitankidoel, district Tjiawi, afdeeling Oost-Priangan, meldt het *A.I.D.*

*

Aan Ali, hoofd van de volksschool te Kroeng Batoes, is het eereteeken met gesp toegekend voor belangrijke krijgsbedrijven. Het eereteeken is voorzien van het opschrift: Westkust van Atjeh '25 — '27.

*

Naar Aneta ons uit den Haag seint is de proeftocht van het nieuwe schip van de Lloyd uit de *Kota*-klasse, n.l. de *Kota Tjandi*, geslaagd.

Uit de Provincie.

(*Van onze correspondenten.*)

SOEKABOEMI.

Anti Woeker vereeniging.

Op initiatief van den secretaris van de Bandoengsche Anti-Woeker Vereeniging, den heer Sieburgh, heeft Zondagmorgen een openbare propaganda vergadering plaats, gehad met het doel te Soekahoemi deze vereeniging te introduceeren. Er was groote belangstelling van de zijde van de Inlanders. Assistent resident Palte en landraadvoorzitter mr. Kits van Heyningen, woonden de vergadering bij.

De heer Janssen, die de vergadering leidde, hield een kort inleidingswoord in het Hollandsch en in het Maleisch en gaf toen den heer Sieburgh gelegenheid doel en streven van de Anti-Woekervereeniging uiteen te zetten. Spreker die in het Maleisch sprak met het oog op het auditorium, legde uit wat men in den volksmond onder woeker verstaat, het werk van de A.W.V., de methoden door geldschieters toegepast en wat de A.W.V. in den tijd van drie jaren heeft kunnen bereiken. Spreker zal het zeker op prijs stellen als te Soekaboemi een afdeeling van de A.W. V. kan worden opgericht.

De rede van den heer Sieburgh werd door den heer Soeradiredja in het Soendaneesch vertaald, waarna de heer Janssen nog een en ander opmerkte. Spreker acht het bestaan van de A. W. V. uit een sociaal oopunt zeer urgent. Woekerpraktijken hebben niet alleen een ontwrichting van het economische leven ten gevolge, maar daaruit vloeien ook demoralsiseerende invloeden voort. Spreker wees op de toestanden in Djampang Koelon.

De gelegenheid tot het stellen van vragen werd ruim benut. Verscheidene personen verklaarden gaarne het terrein van de A.W.V. te zien uitgebreid tot hulp ook aan de arme dessalieden en verkoopers op de passars. Het verstrekken van werk- en ander kapitaal zal zeker ook gewenscht zijn.

De voorzitter betoogde echter dat allereerst moet begonnen worden aan de oprichting van een afdeeling.

Pas na het bestaan van de afdeeling kan het werkprogram worden opgemaakt en de noodige urgentieplannen onder oogen gezien, maar zeker is het de taak van de A.W.V. om niet alleen de groote stadsmenschen, maar ook de kleine en arme desamenschen te helpen.

Tegen twaalven werd deze vergadering met dank voor de betoonde belangstelling gesloten.

Naar wij vernemen zal de vereeniging Pasoendan haar Hoofdbestuur om advies vragen of een eventueele aansluiting voor hare leden bij de A.W.V. wel gewenscht is.

Niet met de kous maar met het dak op den kop.

Dat een pasar de welvaart van een streek bevorderen kan, hebben de menschen van Soerade (Djampang Koelon) pas laat ingezien.

Woensdag j.l. zou de eerste pasar dag ter plaatsen worden gehouden! Daarvoor werd gebruikt een oude loods naast de ketjamatan. Doch toen het pasarbedrijf zich druk ontwikkelde en koopers en verkoopers gnuifden van het eerste succes, stortte de loods in. Gelukkig kwamen er geen persoonlijke ongelukken voor.

Maar wat zal de Djampanger nu zeggen? Brengt zoo'n pasar geluk of ongeluk? Wij weten het niet!

BANTAM.

Regent van Pandeglang met verlof.

De regent van Pandeglang, de heer R.T. Wiraatmadja, is met ingang van 9 dezer, voor een maand met ziekteverlof naar de Preanger vertrokken. De gezondheidstoestand van den regent liet in den laatsten tijd heel wat te wenschen over.

Zittingsgelden.

De Regentschapraad van Pandeglang heeft in zijn vergadering van 8 dezer besloten om aan de leden van dien Raad zittingsgelden toe te kennen en wel f 5,— (vijf gulden) per lid en per dag voor het bijwonen van vergaderingen van dien Raad.

Gereleveerd kan worden, dat het toekennen van zittingsgelden vroeger, onder den vorigen regent, reeds werd besloten, welk besluit echter toen door gedeputeerden werd vernietigd.

CHERIBON.

Diefstal.

Bij de Inlandsche vrouw Kamina in Desa Bodjong-Koelon (Ardjawinangoen) is ingebroken, en gestolen een paar gouden armbanden ter waarde van f 200.; een gouden collier van munten, 2 gouden vijfjes en een gouden muntstuk ter gez. waarde van f 250.; verder 12 kleine gouden muntstukjes ter waarde van f 120. en aan contanten f 80. Door de veldpolitie werden drie verdachte personen aangehouden.

BANDOENG.

I.K.P.-Bandoeng.

De Indische Katholieke Partij, afdeeling Bandoeng, zal Vrijdag 14 dezer des avonds te 7.30 uur in het K.S.B. gebouw een ledenvergadering houden.

De agenda vermeldt de volgende punten: Opening, Voorlezing en goedkeuring notulen van de vorige ledenvergadering, Vaststelling jaarverslag secretaris, Vaststelling jaarverslag penningmeester, Periodieke bestuursverkiezing, Mededeeling over de Algemeene Vergadering te Djokja en het stembusaccoord, Rondvraag, Sluiting.

Het Int. Arbeidsbureau.

Een speciaal telegram uit Genève meldt ons:

De deskundigen-commissie van het Internationaal Arbeidsbureau komt 12 Mei, onder presidium van prof. van Rees, bijeen ter bespreking van de ontwerp-conventie betreffende den gedwongen arbeid, welk in Juni op de Arbeidsconferentie zal worden behandeld.

Werkende Vulcanen.

Het Vulcanologisch onderzoek meldt, dat de Goenoeng Api op Siaoe verhoogde werking toont, met lichte erupties. De toestand is ongevaarlijk. De bevolking uit Oeloe is gedeeltelijk gevlucht.

Het Vooronderzoek.

Het *A. I. D.* meldt dat het voorverhoor van de getuigen in de vervolgingszaak tegen Bandoengsche leiders der Partai Nasionalis Indonesia, die op 29 December en nadien werden opgevat, thans nagenoeg ten einde is.

Aan de hand van deze getuigenissen zal nu het verder onderzoek ter hand worden genomen, waarbij de preventief gehouden leiders nader aan den tand zullen worden gevoeld.

Epidemiologisch Bulletin.

(*Van het Eastern Bureau Singapore*).

Week geëindigd 1 Februari 1930.

Berbera 14 pokken 1 dood. Bagdad 2 pest 3 pokken 1 dood. Bombay 86 pokken 50 dood. Codin 58 pokken 11 dood. Karschi 11 pokken 3 dood. Madras 34 pokken 4 dood. Moulmein 18 pokken 2 dood. Negapatam 12 cholera. Rangoon 3 pest 1 dood. Batavia 1 pokken. Bangkok 1 cholera. Pnom Penh 3 cholera 2 dood. Saigon pest 1 dood cholera 1 dood. Hongkong 19 pokken 7 dood. Shanghai pokken 1 dood. Canton 1 pokken 1 dood. Macao pokken 1 dood Dairen 3 pokken.

3 Februari 1930 1 pestgeval Alexandrië.

Week geëindigd 18 Januari 1930. Negapatam cholera 2 dood. Besmetverklaring van: Hongkong door Japan wegens pokken?

STADSNIEUWS.

Het Hoofdbestuur van de V.C.

Zaterdag en Zondag vergaderde hier ter stede in hotel der Nederlanden het hoofdbestuur van de V.C. onder voorzitterschap van mr. R. Fruin.

Na het openingswoord dankte de ondervoorzitter, de heer Hamer, den voorzitter voor diens optreden in den Volksraad.

Talrijke huishoudelijke aangelegenheden werden behandeld. Het ontwerp voor het huishoudelijk reglement werd met eenige kleine wijzigingen aangenomen, terwijl het reglement op de kringen en de departementen dienovereenkomstig veranderd zal worden.

Besloten werd om over te gaan tot de samenstelling van een politiekprogramma, waartoe de noodige stappen zullen worden gedaan.

Verschillende vraagstukken op sociaal gebied kwamen aan de orde. Enkele zullen nader worden onderzocht en daarna worden gepubliceerd.

De statuten der vereeniging, zoowel als de reeds genoemde reglementen, benevens een programma-boekje zullen spoedig in druk verschijnen.

Omtrent het beleid en de richting van de Vaderlandsche Club heerschte volkomen eenstemmigheid.

Als plaats voor de volgende vergadering werd Soerabaja uitgekozen.

De Dierenvriend.

De heer J. F. R. tegen wien Zaterdag f 50, boete is geëischt, schrijft ons:

Ter vervolledigíng van Uw bericht onder het hoofd „Dierenliefhebber" onder Stadsberichten in Uw dagblad van heden, deel ik U nog mede, dat de strikker die den hond mishandelde, (het dier had bovendien jongen,) niet in uniform was.

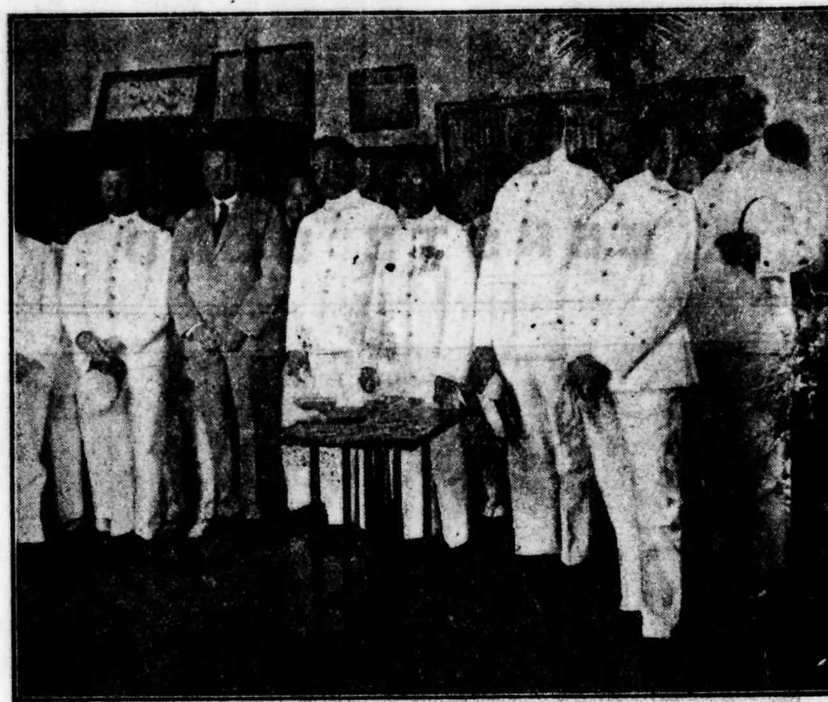
Hij was als de eerste de beste Inlander van de straat gekleed in een kort broekje en een katoenen jasje, niet voorzien van insignes of kenmerkende teekens.

Ook maakte de man zich niet bekend als politie-agent. Ik meende danook met een niet-ambtenaar te doen te hebben die terwille van de premie het minder smakelijke beroep van hondenvanger uitoefende; de gevangen honden worden in dergelijke gevallen later afgegeven aan een politie-agent, terwijl de beide heeren de premie verdeelen.

Bovenstaande is ook aan de Justitie bekend.

Beleefd verzoek ik U dit bericht alsnog in Uw krant op te willen nemen, aangezien ik er bezwaar tegen heb, dat men denkt dat ik willens en wetens een strafbaar feit heb gepleegd door tegen een politie-agent, dus een ambtenaar in de uitoefening van zijn bediening, op te treden, wat *niet* het geval geweest is.

De Huldiging van Majoor Khouw Kim An.

Het was vanmorgen nog drukker dan gewoonlijk in de Chineesche wijk: een drukte met een blijde tendenz, zooals men het op de beurs zou noemen. Want de majoor der Chineezen, de niet alleen in deze wijk, maar in geheel Batavia en verdaarbuiten bekende figuur, vierde zijn dienstjubileum van 25 jaren trouwen dienst.

Vandaar dat het gebouw van den Chineeschen Raad concentratiepunt van de drukte en de feestvreugde beide was. Het interieur was op Chineesche wijze kwistig versierd. Verder stond er een keur van bloemstukken. En de belangstelling was zoo groot, dat het bijna niet mogelijk bleek er een zelfs heel bescheiden plaatsje te krijgen.

De huldiging droeg een waarlijk grootsch karakter.

In de eerste plaats heeft de resident, de heer P.H. Willemse, met een aantal bestuursambtenaren er zijn opwachting gemaakt. De ass. resident-secretaris las een koninklijk besluit voor, waarbij den jubilaris de gouden ster van verdienste werd toegekend. De patih herhaalde den inhoud van het officieel schrijven in het Maleisch, waarop de resident het eereteeken den jubilaris op de borst spelde, naast het officierskruis van de orde van Oranje Nassau.

Vervolgens sprak hij den heer Khouw Kim An toe, er op wijzend, dat de regeering deze gebeurtenis niet onopgemerkt wilde laten voorbijgaan. Toen ik, aldus spreker, in 1909 als adspirant controleur kennis maakte met U, hebt gij mij met raad en daad ter zijde gestaan. En zoo waart gij ook de vraagbaak voor anderen. Het is daarom niet te verwonderen dat toen in 1910 het ambt van majoor vervuld moest worden, men U met voorbijgaan van drie oudere kapiteins gekozen heeft. Spreker releveerde daarop enkele feiten uit het leven van den heer Khouw, hoe deze in 1919 toen hij zijn ontslag vroeg, majoor titulair werd. Weinigen weten, aldus spreker, dat hoewel U niet meer in actieven dienst waart, gij de regeering voortdurend met Uw adviezen gediend hebt. Bij de reorganisatie, in 1927, viel weder de keuze op U. Om u voor den gewichtigen arbeid te huldigen heeft de regeering u deze hooge onderscheiding toegekend, die op Java aan slechts 13 regenten en één majoor der Chineezen werd uitgereikt. Namens het geheele corps ambtenaren van B.B. eindigde spreker met de gelukwenschen aan den jubilaris.

De adviseur van het bureau voor Chineesche zaken, de heer H. Mouw, zei dat de officieren van Chineesche zaken nog al eens aan critiek hebben bloot gestaan. Zoo is ook den jubilaris de critiek niet gespaard. Doch deze is met de grootste kalmte verder gegaan en heeft zich op voortreffellijke wijze van zijn plicht gekweten. Wij zijn er van overtuigd, zei spreker, dat U de U uitgereikte onderscheiding in elk opzicht heeft verdiend.

De regent van Mr. Cornelis sprak bij ontstentenis van dien van Batavia zijn gelukwenschen namens het corps Inlandsche bestuursambtenaren uit.

Kapitein Li Boen Sin sprak namens den Chineeschen raad en overhandigde den jubilaris een zilveren schrijfetui. Na hem sprak de voorzitter van de Chineesche handelsvereeniging.

De heer Khouw dankte allereerst den resident voor de groote onderscheiding welke hem was verleend. Hij verzocht hem dien dank aan den Landvoogd als vertegenwoordiger van H.M. de Koningin over te brengen. Daarna bracht hij dank aan allen, die hem dezen dag onvergetelijk hebben gemaakt.

Hierop ging de eerewijn rond en werd buiten vuurwerk afgestoken. Enkele vertegenwoordigers van Chineesche vereenigingen hebben ten slotte den jubilaris nog gehuldigd.

UIT DE OMGEVING.

Geen opheldering te verkrijgen.

Eenigen tijd geleden meldden wij bijzonderheden over een moord in het Tjikarangsche. Op een *tegalan* werd een in verren staat van ontbinding verkeerend vrouwenlijk aangetroffen. De eerste onderzoekingen leidden toen naar het land Srengseng, waar een feest was gevierd. Drie Inlanders werden gearresteerd, op vermoeden, dat zij de dochter van een oppasser van den Wedana hadden vermoord. Deze drie verdachten legden voor politie en bestuur een volledige bekentenis af.

Doch een week later kwam de als vermoord gesignaleerde weer boven water. Toen dacht men, dat een vrouw van losse zeden, uit het Tjibaroesasche afkomstig, de vermoorde zou zijn, doch ook deze bleek springlevend te zijn! En per slot van rekening bleken de drie verdachten waarvan er een als hoofddader werd aangewezen en preventief werd gezet, achteraf te ontkennen, iets met den moord te maken te hebben, zoodat zij alle weer werden losgelaten.

Een andere zaak, welke ondanks het ijverig speuren en de meer dan voldoende gegevens nog niet naar de justitie kon worden verwezen, betreft die van het kinderlijkje in den koffer, aangetroffen aan den kant van den grooten weg naar Bekassi. De vermoedelijke daderes, een bekende Chineesche vrouw uit het Bekassische, is verscheidene malen verhoord, doch blijkbaar zonder positief resultaat.

Slecht Einde van de Reis.

Gisteren werd bij aankomst van het stoomschip *Tjerimai*, in Tandjong Priok, door de Justitie een passagier, de heer Hartog aangehouden, en wel op verzoek van de Justitie in Rotterdam.

Bedoelde persoon zal vermoedelijk naar Nederland worden teruggezonden, aldus verneemt Aneta.

BIOSCOPEN.

Deca Park.

In het Deca park wordt White Wings, de reeds lang aangekondigde film, gedraaid. Het is een rolprent met zeer goede kwaliteiten. Wij komen er morgen op terug.

De Batavier.

De uitslagen van de gisteren door de „Batavier" gehouden wedstrijden zijn als volgt.

De heer Offerman won met 56 punten den Jennebeker.

De heeren Rijkens en Cijfer behaalden ieder 55 punten. Geschoten werd op 200 Meter 5 schoten, telling 12.

De Sneepbeker werd gewonnen door den heer Nio met 56 punten, de heeren Bouwens en Rijkens maakten ieder 55 punten; afstand en telling als boven.

Om de Seniores beker ging het tusschen de heeren Bouwens en Warnung. Zij behaalden respectievelijk 42 en 40 punten afstand en telling als boven, doch slechts 4 schoten.

In de Juniores klasse won met 39 punten v.d. Linde den beker. De heeren Borsch en Poey maakten resp. 38 en 35 punten.

Bat. Radio Ver.

De jaarlijksche algemeene ledenvergadering van de Bat. Rad. Ver. zal worden gehouden op 21 Februari a.s., aanvang 9 uur n.m., in het gebouw van den Katholiek Socialen Bond.

Op de agenda staan de volgende punten:

1e. Goedkeuring der notulen der algemeene ledenvergadering van 13 November j.l.

2e. Jaarverslagen voorzitter, secretaris en penningmeester.

3e. Acquit en décharge aftredend bestuur.

4e. Benoeming nieuw bestuur.

5e. Rondvraag.

Aangezien de voorzitter, de penningmeester en 3 commissarissen zich niet herkiesbaar stellen, zal der vergadering worden verzocht candidaten te stellen.

GEMENGD NIEUWS.

De Rijdende Dood.

Onze correspondent te Soekaboemi schrijft:

Werd eenige dagen geleden op Tjiabel het zesjarig kindje van Atmasoebrata door een autobus overreden en gedood, dezen morgen werd een oude Inlander van Soekaradja, met name Hadji Mangsoer, door een personen-auto overreden. De man was op slag dood. Naar wij vernemen moet de schuld bij den bestuurder worden gezocht. De politie stelt een onderzoek in.

De Aankomst van een Nieuwen Gouverneur van de Straits Settlements.

Woensdag-morgen, 5 Februari, arriveerde te Singapore de *Mantua*, waarmede Sir Cecil Clement, de nieuwe gouverneur, aankwam.

Het schip werd door een drietal vliegtuigen tegemoet gevlogen.

Sir Cecil bleef met zijn gade en dochter op de *Mantua* totdat een delegatie uit Singapore haar opwachting kwam maken.

Deze delegatie bestond uit den algemeenen secretaris, Mr. John Scott, kapitein-ter-zee Freiburg en den heer Trimmer.

Na de begroeting begaf Sir Cecil zich aan wal. Johnston's Pier was geheel versierd en de militaire muziek van het Welch Regiment speelde bij de landing van den nieuwen gouverneur.

De algemeene secretaris was reeds eerder aan land gegaan om de officiëele begroeting te leiden en stelde verschillende autoriteiten voor.

Hierna reed Zijne Excellentie naar de regeerings-kantoren waar in de raadszaal vertegenwoordigers van alle bevolkings-groepen waren opgesteld. Sir Clementi nam hier op zijn zetel plaats en hoorde de voorlezing van het Koninklijk Besluit van zijn benoeming door den Algemeen Secretaris aan.

Hierna nam de Procureur-Generaal den eed af.

Na het lossen van saluut-schoten van Fort Canning werd Sir Clementi door de verschillende vertegenwoordigers begroet, n.l. achtereenvolgens door de leden van den Wetgevenden Raad, de prinsen der Maleische Staten, de afgevaardigden van het gemeentebestuur, de Kamers van Koophandel, etc., etc.

Een Aanslag.

Uit Batang schrijft men aan het *A.I.D.*:

Een mandoer van de suikeronderneming Kalimati hier ter plaatse zou in den avond van 4 dezer naar een fuif gaan en kwam juist de deur van zijn woning uit, toen hij onverhoeds van achteren door een hem vanwege de duisternis onbekend gebleven persoon werd aangevallen.

Toen hij zich verschrikt omkeerde, kreeg hij een paar gevoelige houwen met een scherp voorwerp in zijn gezicht. Op zijn hulpgeroep stroomden zijn huisgenooten en de buren onmiddellijk toe, maar van den dader was geen spoor meer te bekennen.

Het slachtoffer was er slecht aan toe. Een diepe gapende en hevig bloedende wonde vertoonde zich op zijn voorhoofd even boven het rechteroog en een andere op zijn linkerwang, die door den dokter moest worden dichtgenaaid.

Wellicht heeft de aanvaller er in de duisternis maar lukraak op los geslagen en het mag een geluk heeten dat de oogen niet werden getroffen.

Ofschoon de dader tot nu toe onbekend is gebleven, kent de politie toch de richting, waarin zij het onderzoek heeft te leiden.

Het is blijkbaar alweer het oude liedje. De mandoer staat goed aangeschreven bij zijn chefs, omdat hij toonde, zeer geschikt te zijn voor zijn taak, en flink tegen de koelies wist op te treden. Een paar dagen geleden had hij weer eenige koelies duchtig onderhanden genomen en.... hatelijkheden gelanceerd. Het staat vast, dat tusschen den aanslag en zijn laatste optreden verband bestaat.

Ongewenschte Schooltoestanden.

In de *N.S. Crt.* lezen wij:

De directeur van de Muloschool te Modjokerto ontving dezer dagen een anoniemen brief, waarin hij gedreigd werd met een pak slaag.

Niet onwaarschijnlijk houdt dit minzaam aanbod met lijfsgeweld verband met het feit, dat deze directeur de leerlingen straft met 3 dagen, 7 dagen en 14 dagen verwijdering van school, terwijl het Schoolreglement hem zulks slechts veroorlooft voor één dag en dan nog niet, zonder der Schoolcommissie hier kennis van te geven, hetgeen met verschillende opgelegde, zwaardere straffen, door hem werd verzuimd.

Dat de onderwijzers om de haverklap zoek zijn, is natuurlijk niet te wijten aan den directeur, doch wel meenen de ouders aanleiding te hebben, om ontevreden te wezen over het gebrek aan tact, door het schoolhoofd ten toon gespreid. Zoo werd dezer dagen op de speelplaats een bord uitgestald met de namen erop van die ouders, die het schoolgeld nog niet betaald hadden.

Waar ook op de 1e en 2e lagere school de toestanden te wenschen moeten over laten, b.v. een onderwijzer zich heeft veroorloofd, hiergeboren Europeesche kinderen toe te voegen; „Jullie zijn Javanen," meenen wij goed te doen, de aandacht der onderwijsinspectie te vestigen op de schooltoestanden te Modjokerto.

Agenda.

BATAVIA.

Bioscopen hedenavond.

Capitol: „La Venenosa."
Globe Bioscoop: „Korte Rokjes."
Deca-park: „White Wings" en „Het Zeilschip in den Typhoon."
Universal Theatre: „Jacht op Menschen."
Kramat-theater: „De Cavalier."

New Monico.

Dagelijks: Dancing, Cabaret, Restaurant.

*

11 Febr. 8 uur Soc. Amicitia Mr. Cornelis jaarvergadering afd I K.P.

11—16 Febr schilderijententoonstelling Bat. Kunstkring.

BANDOENG.

Bioscopen.

Concordia-Bioscoop: „Het Meisje in de Pullman" en „Mijn Vriend uit Indië".
Luxor: „Achter grauwe Kloostermuren."
Oriental: „Beau Sabreur".

WEERBERICHT.

(*Van het Kon. Magn. en Met. Obscrv.*)

Geregistreerde regenval gisterenmorgen 7 uur 5 mM., heden 1 mM.

Geregistreerde temperatuur gistermiddag 12 uur: 29,8° C. en heden 27,8° C.

PERSONALIA.

Benoemd met ingang van 16 Februari 1930 tot landrechter te Padang, mr. H. Veldhorst, thans tijdelijk buitengewoon voorzitter van de landraden te Padang en Pariaman (Sumatra's Westkust).

*

Aangeteekend, dat bij Koninklijk besluit van 16 November 1929 no. 36 de heer M. Koster is erkend en toegelaten als consul van Denemarken te Medan.

*

Benoemd tot afdeelings-hoofd van het bedrijf der Posterijen, J. van der Werf, thans belast met de waarneming van die betrekking.

*

Benoemd tot landbouwkundige bij de onderafdeeling „zaadteelt van eenjarige gewassen" van het landbouwkundig instituut van het algemeen proefstation voor den landbouw, ir. J.G.J. van der Meulen, thans tijdelijk belast met de waarneming van die betrekking.

*

Eervol ontheven van de waarneming der betrekking van burgerlijk ambtenaar, hoofd van de triangulatie-brigade van den topografischen dienst, J.H. Goossens, wordende hij weder benoemd tot burgerlijk ambtenaar adjunct brigadehoofd van de triangulatie-brigade van den topografischen dienst.

*

Toegekend, krachtens machtiging van H.M. de Koningin, het „eereteeken voor belangrijke krijgsbedrijven met den gesp" met het opschrift „Westkust Atjeh 1925—1927", aan Ali, hoofd van de volksschool te Kroeeng Batoe in Atjeh en Onderhoorigen, terzake van door hem op 2 Maart 1926 bewezen diensten aan een door een bende kwaadwilligen overvallen infanterie-brigade en voor de door hem aan de opvolgende bivakcommandanten te Ladang Rimba verleende medewerking.

*

Wegens zesjarigen dienst, acht maanden verlof verleend naar Europa: aan den majoor der infanterie J.W. Füchter, met ingang van 1 Maart 1930; aan den kapitein der infanterie A. L. de Bruijn met ingang van 1 Januari 1931 en aan den kapitein der militaire administratie F.A. Gits, met ingang van 1 Februari 1931.

De majoor der administratie A.J. de Haan, is van Bandoeng naar Koetaradja overgeplaatst.

De 1e luitenant der infanterie F. Harting, is van Serang naar het 10e Bat. te Weltevreden overgeplaatst.

De dirigeerend apotheker 1e kl. F.H.E. Bicknesi keerende van buitenlandsch verlof terug, is te Tjimahi geplaatst.

De kapitein der milit. administratie van buitenlandsch verlof terugverwacht J.H. van Gorkom, is in activiteit hersteld en geplaatst te Weltevreden.

De 1e luitenant der milit. administratie C.J. Vogelsang, is eervol ontheven als beheerder der pensioenfondsen, en geplaatst te Bandoeng.

De officieren van gezondheid der 1e kl. keerende van buitenlandsch verlof terug, zijn resp. geplaatst:

te Magelang J.A. van Beek; te Weltevreden J.W.N. Rotter; te Malang W. C. de Haas; te Koetaradja J. Tjakkes; en te Weltevreden, de militaire apotheker 2e kl. A.N.I. Andersen.

De milit. apotheker 1e kl. Th. Möller, is van Weltevreden naar Bandoeng overgeplaatst.

De officier van gezondheid der 1e kl. dr. A. Kits van Heijningen, is van Tjimahi naar Weltevreden overgeplaatst.

Van Weltevreden naar Boven Digoel, de officier van gezondheid der 2e kl. W. Mooij.

Van Magelang naar Jogjakarta, de idem D.A. van Waardenburg; en van Tjimahi naar Bandoeng, de idem G.E.L. Rühmann.

STAATSLOTERIJ.

Trekking van Donderdag 9 Jan. 1930.
4e Klasse 4e Lijst.
Hooge prijzen:

Prijs van f 1000: 1913
„ „ „ 100: 14543 15219

ADVERTENTIEN.

C. L. RüMKE
en
DINE BAKKER
geven kennis van hun voorgenomen huwelijk, waarvan de voltrekking, bij volmacht, zal plaats vinden te Leiden op 13 Februari a.s.

Pasoeroean
——— Februari 1930.
Leiden 4001

De Heer en Mevrouw

BARKEY-Stiel

geven hierbij kennis van de geboorte van hunne dochter

LOUISE.

St. Carolus ziekenhuis
———, 7 Februari 1930.
Weltevreden 4005

In plaats van kaarten.

Ondertrouwd:

J. van ONSELEN
en
ERNA PELT

Weltevreden, Koningsplein Noord Binnen 4, 8 Februari 1930. 4018
Huwelijksvoltrekking 20 Februari 1930.

Gisteren overleed zacht en kalm mijn geliefde echtgenoot

H. A. CANTER VISSCHER

in den ouderdom van 60 jaren.
Eenige en algemeene kennisgave.

Uit aller naam

Wed. H. C. CANTER VISSCHER-Noordhoorn.

De begrafenis zal op 11 Februari 1930 ten 9 ure voormiddag te Tanah Abang plaats hebben.

Depok, 10—2—'30. 4010

214

Dame voor de huishouding

tevens voor toezicht op twee kleine kinderen kan dadelijk plaatsing vinden.

Brieven met copie-certificaten en gewenscht salaris onder no. 11601 N.V. Reclamebedrijf Aneta, Weltevreden. 4026

Politie-Bekendmaking.

De Hoofdcommissaris van Politie te Batavia maakt bekend, dat gedurende de Tjap-Gomeh feesten op den 11en, 12den en 13den Februari 1930 de volgende verkeersregeling wordt getroffen:

a. Het verkeer van voertuigen van **Weltevreden** in de richting BATAVIA mag alleen plaats hebben langs MOLENVLIET WEST en BUITEN NIEUWPOORTSTRAAT in NOORDELIJKE richting, terwijl het verkeer van BATAVIA naar WELTEVREDEN slechts mag plaats hebben door de TIJGERSTRAAT en MOLENVLIET OOST in ZUIDELIJKE richting.

b. Geheel voor het voertuigenverkeer zijn afgesloten de wegen:
1. PANTJORAN.
2. PETAK SEMBILAN.

c. De FINANCIENSTRAAT en de KOESTRAAT mogen alleen bereden worden in de richting WEST-OOST tot aan de TIJGERSTRAAT.

Deze regeling treedt op bovenvermelde data in werking ten 6 ure namiddag.

Het publiek wordt dringend verzocht zich te gedragen naar de door de Politie gegeven en nog te geven bevelen. 4012

Burgemeester en Wethouders van Batavia roepen gegadigden op voor de tijdelijke vervulling (voor den duur ± 8 maanden) van de betrekking van

ADMINISTRATEUR

bij den Gezondheidsdienst, onder toekenning van een salaris van f 350.— per maand.

Aanmelding vóór 16 Februari a.s. per gezegeld rekest, te richten tot het College van Burgemeester en Wethouders, onder overlegging van diploma's en getuigschriften. 4011

Het College van Gedeputeerden van den Provincialen Raad van Oost-Java roept sollicitanten op voor de betrekking van

Referendaris

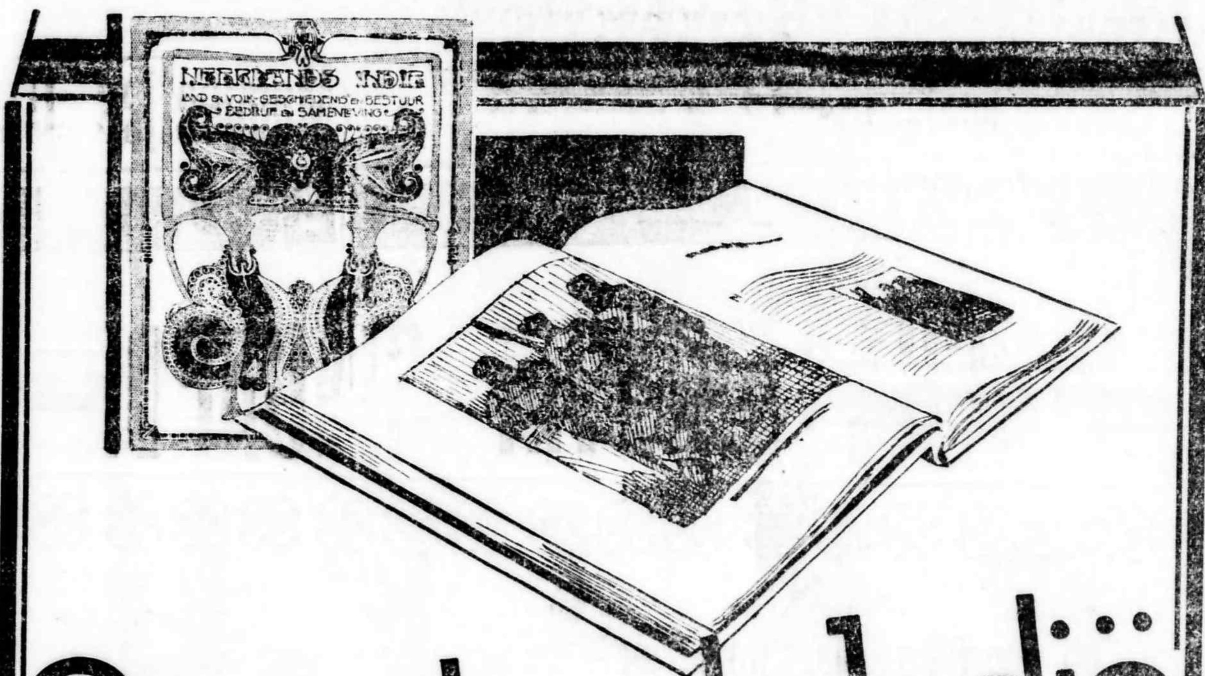
bij het Kantoor van den Provincialen Waterstaat te Soerabaja.

Eisch van aanstelling:

een voor de te bekleeden betrekking geëigende academische of daarmede op een lijn te stellen opleiding; kennis van de behandeling van algemeene, personeele en comptabiliteitszaken en minstens 5 jaar dienst, waarvoor ook volwaardige voorpraktijk in aanmerking kan worden genomen. Voorpraktijk wordt tot ten hoogste 9 jaar medegeteld.

Bezoldiging volgens schaal C 20, kolom II der B.B.L. 1925/28.

Verzoekschriften op gezegeld papier ad f 1.50 vergezeld van een volledigen dienststaat en getuigschriften in te dienen vóór 1 Maart a.s. bij het Hoofd van den Provincialen Waterstaat te Soerabaja. 4002

Uit de Provincie.

(Van onze correspondenten.)

SOEKABOEMI.

Anti-Woeker vereeniging.

Op initiatief van den secretaris van de Bandoengsche Anti-Woeker Vereeniging, den heer Sieburgh, heeft Zondagmorgen een openbare propaganda vergadering plaats, gehad met het doel te Soekaboemi deze vereeniging te introduceeren. Er was groote belangstelling van de zijde van de Inlanders. Assistent resident Palte en landraadvoorzitter mr. Kits van Heyningen, woonden de vergadering bij.

De heer Janssen, die de vergadering leidde, hield een kort inleidingswoord in het Hollandsch en in het Maleisch en gaf toen den heer Sieburgh gelegenheid doel en streven van de Anti-Woekervereeniging uiteen te zetten. Spreker die in het Maleisch sprak met het oog op het auditorium, legde uit wat men in den volksmond onder woeker verstaat, het werk van de A.W.V., de methoden door geldschieters toegepast en wat de A.W.V. in den tijd van drie jaren heeft kunnen bereiken. Spreker zal het zeker op prijs stellen als te Soekaboemi een afdeeling van de A.W.V. kan worden opgericht.

De rede van den heer Sieburgh werd door den heer Soeradiredja in het Soendaneesch vertaald, waarna de heer Jansen nog een en ander opmerkte. Spreker acht het bestaan van de A. W. V. uit een sociaal oopunt zeer urgent. Woekerpraktijken hebben niet alleen een ontwrichting van het economische leven ten gevolge, maar daaruit vloeien ook demoraliseerende invloeden voort. Spreker wees op de toestanden in Djampang Koelon.

De gelegenheid tot het stellen van vragen werd ruim benut. Verscheidene personen verklaarden gaarne het terrein van de A.W.V. te zien uitgebreid tot hulp ook aan de arme dessalieden en verkoopers op de passars. Het verstrekken van werk- en ander kapitaal zal zeker ook gewenscht zijn.

De voorzitter betoogde echter dat allereerst moet begonnen worden aan de oprichting van een afdeeling.

Pas na het bestaan van de afdeeling kan het werkprogram worden opgemaakt en de noodige urgentieplannen onder oogen gezien, maar zeker is het de taak van de A.W.V. om niet alleen de groote stadsmenschen, maar ook de kleine en arme desamenschen te helpen.

Tegen twaalven werd deze vergadering met dank voor de betoonde belangstelling gesloten.

Naar wij vernemen zal de vereeniging Pasoendan haar Hoofdbestuur om advies vragen of een eventueele aansluiting voor hare leden bij de A.W.V. wel gewenscht is.

Niet met de kous maar met het dak op den kop.

Dat een pasar de welvaart van een streek bevorderen kan, hebben de menschen van Soerade (Djampang Koelon) pas laat ingezien.

Woensdag j.l. zou de eerste pasar dag ter plaatsen worden gehouden! Daarvoor werd gebruikt een oude loods naast de ketjamatan. Doch toen het pasarbedrijf zich druk ontwikkelde en koopers en verkoopers gnuifden van het eerste succes, stortte de loods in. Gelukkig kwamen er geen persoonlijke ongelukken voor.

Maar wat zal de Djampanger nu zeggen? Brengt zoo'n pasar geluk of ongeluk? Wij weten het niet!

BANTAM.

Regent van Pandeglang met verlof.

De regent van Pandeglang, de heer R.T. Wiraatmadja, is met ingang van 9 dezer, voor een maand met ziekteverlof naar de Preanger vertrokken. De gezondheidstoestand van den regent liet in den laatsten tijd heel wat te wenschen over.

Zittingsgelden.

De Regentschapraad van Pandeglang heeft in zijn vergadering van 8 dezer besloten om aan de leden van dien Raad zittingsgelden toe te kennen en wel f 5.— (vijf gulden) per lid en per dag voor het bijwonen van vergaderingen van dien Raad.

Gereleveerd kan worden, dat het toekennen van zittingsgelden vroeger, onder den vorigen regent, reeds werd besloten, welk besluit echter toen door gedeputeerden werd vernietigd.

CHERIBON.

Diefstal.

Bij de Inlandsche vrouw Kamina in Desa Bodjong-Koelon (Ardjawinangoen) is ingebroken, en gestolen een paar gouden armbanden ter waarde van f 200; een gouden collier van munten, 2 gouden vijfjes en een gouden munt ter gez. waarde van f 250; verder 12 kleine gouden muntstukjes ter waarde van f 120. en aan contanten f 80. Door de veldpolitie werden drie verdachte personen aangehouden.

BANDOENG.

I.K.P.-Bandoeng.

De Indische Katholieke Partij, afdeeling Bandoeng, zal Vrijdag 14 dezer des avonds te 7.30 uur in het K.S.B. gebouw een ledenvergadering houden.

De agenda vermeldt de volgende punten: Opening, Voorlezing en goedkeuring notulen van de vorige ledenvergadering, Vaststelling jaarverslag secretaris, Vaststelling jaarverslag penningmeester, Periodieke bestuursverkiezing, Mededeeling over de Algemeene Vergadering te Djokja en het stembusaccoord, Rondvraag, Sluiting.

Het Int. Arbeidsbureau.

Een speciaal telegram uit Genève meldt ons:

De deskundigen-commissie van het Internationaal Arbeidsbureau komt 12 Mei, onder presidium van prof. van Rees, bijeen ter bespreking van de ontwerp-conventie betreffende den gedwongen arbeid, welk in Juni op de Arbeidsconferentie zal worden behandeld.

Werkende Vulcanen.

Het Vulcanologisch onderzoek meldt, dat de Goenoeng Api op Siaoe verhoogde werking toont, met lichte erupties. De toestand is ongevaarlijk. De bevolking uit Oeloe is gedeeltelijk gevlucht.

Het Vooronderzoek.

Het *A. I. D.* meldt dat het voorverhoor van de getuigen in de vervolgingszaak tegen Bandoengsche leiders der Partai Nasionalis Indonesia, die op 29 December en nadien werden opgevat, thans nagenoeg ten einde is.

Aan de hand van deze getuigenissen zal nu het verder onderzoek ter hand worden genomen, waarbij de preventief gehouden leiders nader aan den tand zullen worden gevoeld.

Epidemiologisch Bulletin.

(Van het Eastern Bureau Singapore).

Week geëindigd 1 Februari 1930.

Berbera 14 pokken 1 dood. Bagdad 2 pest 3 pokken 1 dood. Bombay 86 pokken 50 dood. Codin 58 pokken 11 dood. Karschi 11 pokken 3 dood. Madras 34 pokken 4 dood. Moulmein 18 pokken 2 dood. Negapatam 12 cholera. Rangoon 3 pest 1 dood. Batavia 1 pokken. Bangkok 1 cholera. Pnom Penh 3 cholera 2 dood. Saigon pest 1 dood cholera 1 dood. Hongkong 19 pokken 7 dood. Shanghai pokken 1 dood. Canton 1 pokken 1 dood. Macao pokken 1 dood Dairen 3 pokken.

3 Februari 1930 1 pestgeval Alexandrië.

Week geëindigd 18 Januari 1930. Negapatam cholera 2 dood. Besmetverklaring van: Hongkong door Japan wegens pokken?

STADSNIEUWS.

Het Hoofdbestuur van de V.C.

Zaterdag en Zondag vergaderde hier ter stede in hotel der Nederlanden het hoofdbestuur van de V.C. onder voorzitterschap van mr. R. Fruin.

Na het openingswoord dankte de ondervoorzitter, de heer Hamer, den voorzitter voor diens optreden in den Volksraad.

Talrijke huishoudelijke aangelegenheden werden behandeld. Het ontwerp voor het huishoudelijk reglement werd met eenige kleine wijzigingen aangenomen, terwijl het reglement op de kringen en de departementen dienovereenkomstig veranderd zal worden.

Besloten werd om over te gaan tot de samenstelling van een politiekprogramma, waartoe de noodige stappen zullen worden gedaan.

Verschillende vraagstukken op sociaal gebied kwamen aan de orde. Enkele zullen nader worden onderzocht en daarna worden gepubliceerd.

De statuten der vereeniging, zoowel als de reeds genoemde reglementen, benevens een programma-boekje zullen spoedig in druk verschijnen.

Omtrent het beleid en de richting van de Vaderlandsche Club heerschte volkomen eenstemmigheid.

Als plaats voor de volgende vergadering werd Soerabaja uitgekozen.

De Dierenvriend.

De heer J. F. R. tegen wien Zaterdag f 50, boete is geëischt, schrijft ons:

Ter verdediging van Uw bericht onder het hoofd „Dierenliefhebber" onder Stadsberichten in Uw dagblad van heden, deel ik U nog mede, dat de strikker die den hond mishandelde, (het dier had bovendien jongen,) niet in uniform was.

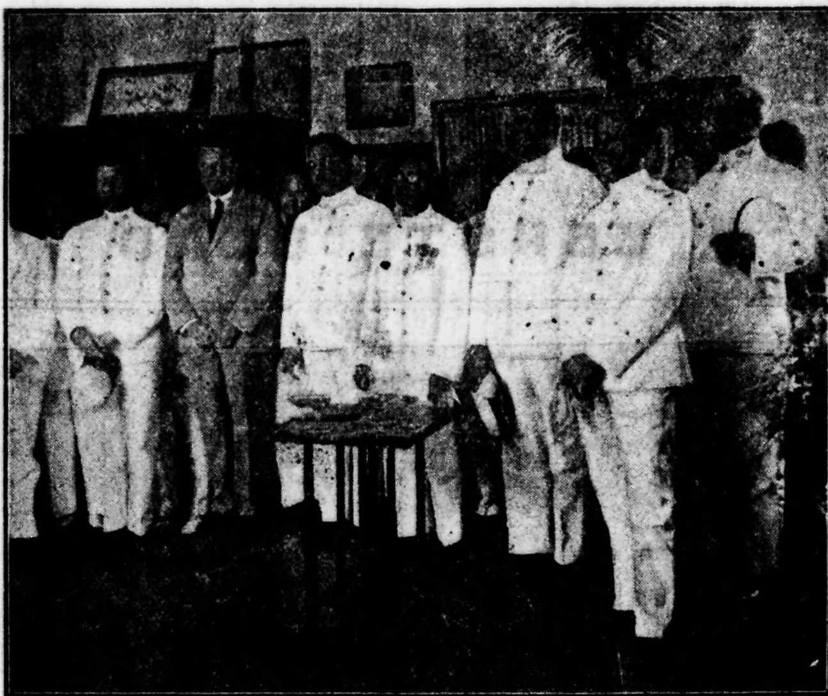
Hij was als de eerste de beste Inlander van de straat gekleed in een kort broekje en een katoenen jasje, niet voorzien van insignes of kenmerkende teekens.

Ook maakte de man zich niet bekend als politie-agent. Ik meende danook met een niet-ambtenaar te doen te hebben die terwille van de premie het minder smakelijke beroep van hondenvanger uitoefende; de gevangen honden worden in dergelijke gevallen later afgegeven aan een politie-agent, terwijl de beide heeren de premie verdeelen.

Bovenstaande is ook aan de Justitie bekend.

Beleefd verzoek ik U dit bericht alsnog in Uw krant op te willen nemen, aangezien ik er bezwaar tegen heb, dat men denkt dat ik willens en wetens een strafbaar feit heb gepleegd door tegen een politie-agent, dus een ambtenaar in de uitoefening van zijn bediening, op te treden, wat *niet* het geval geweest is.

De Huldiging van Majoor Khouw Kim An.

Het was vanmorgen nog drukker dan gewoonlijk in de Chineesche wijk: een drukte met een blijde tendenz, zooals men het op de beurs zou noemen. Want de majoor der Chineezen, de niet alleen in deze wijk, maar in geheel Batavia en ver daarbuiten bekende figuur, vierde zijn dienstjubileum van 25 jaren trouwen dienst.

Vandaar dat het gebouw van den Chineeschen Raad concentratiepunt van de drukte en de feestvreugde beide was. Het interieur was op Chineesche wijze kwistig versierd. Verder stond er een keur van bloemstukken. En de belangstelling was zoo groot, dat het bijna niet mogelijk bleek er een zelfs heel bescheiden plaatsje te krijgen.

De huldiging droeg een waarlijk grootsch karakter.

In de eerste plaats heeft de resident, de heer P.H. Willemse, met een aantal bestuursambtenaren er zijn opwachting gemaakt. De ass. resident-secretaris las een koninklijk besluit voor, waarbij den jubilaris de gouden ster van verdienste werd toegekend. De patih herhaalde den inhoud van het officieel schrijven in het Maleisch, waarop de resident het eereteeken den jubilaris op de borst spelde, naast het officierskruis van de orde van Oranje Nassau.

Vervolgens sprak hij den heer Khouw Kim An toe, er op wijzend, dat de regeering deze gebeurtenis niet onopgemerkt wilde laten voorbijgaan. Toen ik, aldus spreker, in 1909 als adspirant controleur kennis maakte met U, hebt gij mij met raad en daad ter zijde gestaan. En zoo waart gij ook de vraagbaak voor anderen. Het is daarom niet te verwonderen dat toen in 1910 het ambt van majoor vervuld moest worden, men U met voorbijgaan van drie oudere kapiteins gekozen heeft. Spreker releveerde daarop enkele feiten uit het leven van den heer Khouw, hoe deze in 1919 toen hij zijn ontslag vroeg, majoor titulair werd. Weinigen weten, aldus spreker, dat hoewel U niet meer in actieven dienst waart, gij de regeering voortdurend met Uw adviezen gediend hebt. Bij de reorganisatie, in 1927, viel weder de keuze op U. Om u voor den gewichtigen arbeid te huldigen heeft de regeering u deze hooge onderscheiding toegekend, die op Java aan slechts 13 regenten en één majoor der Chineezen werd uitgereikt. Namens het geheele corps ambtenaren van B.B. eindigde spreker met de gelukwenschen aan den jubilaris.

De adviseur van het bureau voor Chineesche zaken, de heer H. Mouw, zei dat de officieren van Chineesche zaken nog al eens aan critiek hebben bloot gestaan. Zoo is ook den jubilaris de critiek niet gespaard. Doch deze is met de grootste kalmte verder gegaan en heeft zich op voortreffelijke wijze van zijn plicht gekweten. Wij zijn er van overtuigd, zei spreker, dat U de U uitgereikte onderscheiding in elk opzicht heeft verdiend.

De regent van Mr. Cornelis sprak bij ontstentenis van dien van Batavia zijn gelukwenschen namens het corps Inlandsche bestuursambtenaren uit.

Kapitein Li Boen Sin sprak namens den Chineeschen raad en overhandigde den jubilaris een zilveren schrijfetui. Na hem sprak de voorzitter van de Chineesche handelsvereeniging.

De heer Khouw dankte allereerst den resident voor de groote onderscheiding welke hem was verleend. Hij verzocht hem dien dank aan den Landvoogd als vertegenwoordiger van H.M. de Koningin over te brengen. Daarna bracht hij dank aan allen, die hem dezen dag onvergetelijk hebben gemaakt.

Hierop ging de eerewijn rond en werd buiten vuurwerk afgestoken. Enkele vertegenwoordigers van Chineesche vereenigingen hebben ten slotte den jubilaris nog gehuldigd.

UIT DE OMGEVING.

Geen opheldering te verkrijgen.

Eenigen tijd geleden meldden wij bijzonderheden over een moord in het Tjikarangsche. Op een *tegalan* werd een in verren staat van ontbinding verkeerend vrouwenlijk aangetroffen. De eerste onderzoekingen leidden toen naar het land Srengseng, waar een feest was gevierd. Drie Inlanders werden gearresteerd, op vermoeden, dat zij de dochter van een oppasser van den Wedana hadden vermoord. Deze drie verdachten legden voor politie en bestuur een volledige bekentenis af.

Doch een week later kwam de als vermoord gesignaleerde weer boven water. Toen dacht men, dat een vrouw van losse zeden, uit het Tjibaroesasche afkomstig, de vermoorde zou zijn, doch ook deze bleek springlevend te zijn! En per slot van rekening bleken de drie verdachten waarvan er een als hoofddader werd aangewezen en preventief werd gezet, achteraf te ontkennen, iets met den moord te maken te hebben, zoodat zij alle weer werden losgelaten.

Een andere zaak, welke ondanks het ijverig speuren en de meer dan voldoende gegevens nog niet naar de justitie kon worden verwezen, betreft die van het kinderlijkje in den koffer, aangetroffen aan den kant van den grooten weg naar Bekassi. De vermoedelijke daderes, een bekende Chineesche vrouw uit het Bekassische, is verscheidene malen verhoord, doch blijkbaar zonder positief resultaat.

Slecht Einde van de Reis.

Gisteren werd bij aankomst van het stoomschip *Tjerimai*, in Tandjong Priok, door de Justitie een passagier, de heer Hartog aangehouden, en wel op verzoek van de Justitie in Rotterdam.

Bedoelde persoon zal vermoedelijk naar Nederland worden teruggezonden, aldus verneemt Aneta.

BIOSCOPEN.

Deca Park.

In het Deca park wordt White Wings, de reeds lang aangekondigde film, gedraaid. Het is een rolprent met zeer goede kwaliteiten. Wij komen er op terug.

De Batavier.

De uitslagen van de gisteren door de „Batavier" gehouden wedstrijden zijn als volgt.

De heer Offerman won met 56 punten den Jennebeker.

De heeren Rijkens en Cijfer behaalden ieder 55 punten. Geschoten werd op 200 Meter 5 schoten, telling 12.

De Sneepbeker werd gewonnen door den heer Nio met 56 punten, de heeren Bouwens en Rijkens maakten ieder 55 punten; afstand en telling als boven.

Om de Seniores beker ging het tusschen de heeren Bouwens en Warnung. Zij behaalden respectievelijk 42 en 40 punten afstand en telling als boven, doch slechts 4 schoten.

In de Juniores klasse won met 39 punten v.d. Linde den beker. De heeren Borsch en Poey maakten resp. 38 en 35 punten.

Bat. Radio Ver.

De jaarlijksche algemeene ledenvergadering van de Bat. Rad. Ver. zal worden gehouden op 21 Februari a.s., aanvang 9 uur n.m., in het gebouw van den Katholiek Socialen Bond.

Op de agenda staan de volgende punten:

1e. Goedkeuring der notulen der algemeene ledenvergadering van 13 November j.l.

2e. Jaarverslagen voorzitter, secretaris en penningmeester.

3e. Acquit en décharge aftredend bestuur.

4e. Benoeming nieuw bestuur.

5e. Rondvraag.

Aangezien de voorzitter, de penningmeester en 3 commissarissen zich niet herkiesbaar stellen, zal der vergadering worden verzocht candidaten te stellen.

GEMENGD NIEUWS.

De Rijdende Dood.

Onze correspondent te Soekaboemi schrijft:

Werd eenige dagen geleden op Tjiaoel het zesjarig kindje van Atmasebrata door een autobus overreden en gedood, dezen morgen werd een oude Inlander van Soekaradja, met name Hadji Mangsoer, door een personen-auto overreden. De man was op slag dood. Naar wij vernemen moet de schuld bij den bestuurder worden gezocht. De politie stelt een onderzoek in.

De Aankomst van een Nieuwen Gouverneur van de Straits Settlements.

Woensdag-morgen, 5 Februari, arriveerde te Singapore de *Mantua*, waarmede Sir Cecil Clement, de nieuwe gouverneur, aankwam.

Het schip werd door een drietal vliegtuigen tegemoet gevlogen.

Sir Cecil bleef met zijn gade en dochter op de *Mantua* totdat een delegatie uit Singapore haar opwachting kwam maken.

Deze delegatie bestond uit den algemeenen secretaris, Mr. John Scott, kapitein-ter-zee Freiburg en den heer Trimmer.

Na de begroeting begaf Sir Cecil zich aan wal. Johnston's Pier was geheel versierd en de militaire muziek van het Welch Regiment speelde bij de landing van den nieuwen gouverneur.

De algemeene secretaris was reeds eerder aan land gegaan om de officieele begroeting te leiden en stelde verschillende autoriteiten voor.

Hierna reed Zijne Excellentie naar de regeerings-kantoren waar in de raadszaal vertegenwoordigers van alle bevolkings-groepen waren opgesteld. Sir Clementi nam hier op zijn zetel plaats en hoorde de voorlezing van het Koninklijk Besluit van zijn benoeming door den Algemeen Secretaris aan.

Hierna nam de Procureur-Generaal den eed af.

Na het lossen van saluut-schoten van Fort Canning werd Sir Clementi door de verschillende vertegenwoordigers begroet, n.l. achtereenvolgens door de leden van den Wetgevenden Raad, de prinsen der Maleische Staten, de afgevaardigden van het gemeentebestuur, de Kamers van Koophandel, etc., etc.

Een Aanslag.

Uit Batang schrijft men aan het *A.I.D.*:

Een mandoer van de suikeronderneming Kalimati hier ter plaatse zou in den avond van 4 dezer naar een fuif gaan en kwam juist de deur van zijn woning uit, toen hij onverhoeds van achteren door een hem vanwege de duisternis onbekend gebleven persoon werd aangevallen.

Toen hij zich verschrikt omkeerde, kreeg hij een paar gevoelige houwen met een scherp voorwerp in zijn gezicht. Op zijn hulpgeroep stroomden zijn huisgenooten en de buren onmiddellijk toe, maar van den dader was geen spoor meer te bekennen.

Het slachtoffer was er slecht aan toe. Een diepe gapende en hevig bloedende wonde vertoonde zich op zijn voorhoofd even boven het rechteroog en een andere op zijn linkerwang, die door den dokter moest worden dichtgenaaid.

Wellicht heeft de aanvaller er in de duisternis maar lukraak op los geslagen en het mag een geluk heeten dat de oogen niet werden getroffen.

Ofschoon de dader tot nu toe onbekend is gebleven, kent de politie toch de richting, waarin zij het onderzoek heeft te leiden.

Het is blijkbaar alweer het oude liedje. De mandoer staat goed aangeschreven bij zijn chefs, omdat hij toonde, zeer geschikt te zijn voor zijn taak, en flink tegen de koelies wist op te treden. Een paar dagen geleden had hij weer eenige koelies duchtig onderhanden genomen en.... hatelijkheden gelanceerd. Het staat vast, dat tusschen den aanslag en zijn laatste optreden verband bestaat.

Ongewenschte Schooltoestanden.

In de *N. S. Crt.* lezen wij:

De directeur van de Muloschool te Modjokerto ontving deze dagen een anoniemen brief, waarin hij gedreigd werd met een pak slaag.

Niet onwaarschijnlijk houdt dit minzaam aanbod met lijfsgeweld verband met het feit, dat deze directeur de leerlingen straft met 3 dagen, 7 dagen en 14 dagen verwijdering van school, terwijl het Schoolreglement hem zulks slechts veroorloft voor één dag en dan nog niet, zonder der Schoolcommissie hiervan kennis van te geven, hetgeen met verschillende opgelegde, zwaardere straffen, door hem werd verzuimd.

Dat de onderwijzers om de haverklap zoek zijn, is natuurlijk niet te wijten aan den directeur, doch wel meenen de ouders aanleiding te hebben, om ontevreden te wezen over het gebrek aan tact, door het schoolhoofd ten toon gespreid. Zoo werd deze dagen op de speelplaats een bord uitgestald met de namen erop van die ouders, die het schoolgeld nog niet betaald hadden.

Waar ook op de 1e en 2e lagere school de toestanden te wenschen moeten over laten, b.v. een onderwijzer zich heeft veroorloofd, hiergeboren Europeesche kinderen toe te voegen: „Jullie zijn Javanen," meenen wij goed te doen, de aandacht der onderwijsinspectie te vestigen op de schooltoestanden te Modjokerto.

Agenda.

BATAVIA.

Bioscopen hedenavond.

Capitol: „La Venenosa."
Globe Bioscoop: „Korte Rokjes."
Deca-park: „White Wings" en „Het Zeilschip in den Typhoon."
Universal Theatre: „Jacht op Menschen."
Kramat-theater: „De Cavalier."

New Monico.

Dagelijks: Dancing, Cabaret, Restaurant.

*

11 Febr. 8 uur Soc. Amicitia Mr. Cornelis jaarvergadering afd. I.K.P.

11—16 Febr. schilderijententoonstelling Bat. Kunstkring.

BANDOENG.

Bioscopen.

Concordia-Bioscoop: „Het Meisje in de Pullman" en „Mijn Vriend uit Indië".
Luxor: „Achter grauwe Kloostermuren."
Oriental: „Beau Sabreur".

WEERBERICHT.

(Van het Kon. Magn. en Met. Observ.)

Geregistreerde regenval gisterenmorgen 7 uur 5 mM., heden 1 mM.

Geregistreerde temperatuur gistermiddag 12 uur: 29,8° C. en heden 27,8° C.

PERSONALIA.

Benoemd met ingang van 16 Februari 1930 tot landrechter te Padang, mr. H. Veldhorst, thans tijdelijk buitengewoon voorzitter van de landraden te Padang en Pariaman (Sumatra's Westkust).

*

Aangeteekend, dat bij Koninklijk besluit van 16 November 1929 no. 36 de heer M. Koster is erkend en toegelaten als consul van Denemarken te Medan.

*

Benoemd tot afdeelings-hoofd van het bedrijf der Posterijen, J. van der Werf, thans belast met de waarneming van die betrekking.

*

Benoemd tot landbouwkundige bij de onderafdeeling „zaadteelt van eenjarige gewassen" van het landbouwkundig instituut van het algemeen proefstation voor den landbouw, ir. J.G.J. van der Meulen, thans tijdelijk belast met de waarneming van die betrekking.

*

Eervol ontheven van de waarneming der betrekking van burgerlijk ambtenaar, hoofd van de triangulatie-brigade van den topografischen dienst, J.H. Goossens, wordende hij weder benoemd tot burgerlijk ambtenaar adjunct brigadehoofd van de triangulatie-brigade van den topografischen dienst.

*

Toegekend, krachtens machtiging van H.M. de Koningin, het „eereteeken voor belangrijke krijgsbedrijven met den gesp" met het opschrift „Westkust Atjeh 1925—1927", aan Ali, hoofd van de volksschool te Kroeeng Batoe in Atjeh en Onderhoorigen, terzake van door hem op 2 Maart 1926 bewezen diensten aan een door een bende kwaadwilligen overvallen infanterie-brigade en voor de door hem aan de opvolgende bivakcommandanten te Ladang Rimba verleende medewerking.

*

Wegens zesjarigen dienst, acht maanden verlof verleend naar Europa: aan den majoor der infanterie J.W. Füchter, met ingang van 1 Maart 1930; aan den kapitein der infanterie A. L. de Bruijn met ingang van 1 Januari 1931 en aan den kapitein der militaire administratie F.A. Gits, met ingang van 1 Februari 1931.

De majoor der administratie A.J. de Haan, is van Bandoeng naar Koetaradja overgeplaatst.

De 1e luitenant der infanterie F. Harting, is van Serang naar het 10e Bat. te Weltevreden overgeplaatst.

De dirigeerend apotheker 1e kl. F.H.E. Bicknesi keerende van buitenlandsch verlof terug, is te Tjimahi geplaatst.

De kapitein der milit. administratie van buitenlandsch verlof terugverwacht J.H. van Gorkom, is in activiteit hersteld en geplaatst te Weltevreden.

De 1e luitenant der milit. administratie C.J. Vogelsang, is eervol ontheven als beheerder der pensioenfondsen, en geplaatst te Bandoeng.

De officieren van gezondheid der 1e kl. keerende van buitenlandsch verlof terug, zijn resp. geplaatst:

te Magelang J.A. van Beek; te Weltevreden J.W.N. Rotter; te Malang W. C. de Haas; te Koetaradja J. Tjakkes; te Weltevreden, de militaire apotheker 2e kl. A.N.I. Andersen.

De milit. apotheker 1e kl. Th. Möller, is van Weltevreden naar Bandoeng overgeplaatst.

De officier van gezondheid der 1e kl. dr. A. Kits van Heijningen, is van Tjimahi naar Weltevreden overgeplaatst.

Van Weltevreden naar Boven Digoel, de officier van gezondheid der 2e kl. W. Mooij.

Van Magelang naar Jogjakarta, de idem D.A. van Waardenburg; te van Tjimahi naar Bandoeng, de idem G.E.L. Rühmann.

STAATSLOTERIJ.

Trekking van Donderdag 9 Jan. 1930. 4e Klasse 4e Lijst.

Hooge prijzen:

Prijs van f 1000: 1913

„ „ „ 100: 14543 15219

Het menschelijk leven is maar kort
En als de man wat ouder wordt
Moet hij zich menageeren,
Hij doet dit zonder dat hij morrt
Als hij maar niet gedwongen wordt
Cadeau's te ontberen.

52dag

ADVERTENTIEN.

C. L. RÜMKE
en
DINE BAKKER

geven kennis van hun voorgenomen huwelijk, waarvan de voltrekking, bij volmacht zal plaats vinden te Leiden op 13 Februari a.s.

Pasoeroean — Februari 1930.
Leiden 4001

De Heer en Mevrouw

BARKEY-Stiel

geven hierbij kennis van de geboorte van hunne dochter

LOUISE.

St. Carolus ziekenhuis, 7 Februari 1930.
Weltevreden 4005

In plaats van kaarten.

Ondertrouwd:

J. van ONSELEN
en
ERNA PELT

Weltevreden, Koningsplein Noord Binnen 4, 8 Februari 1930. 4018
Huwelijksvoltrekking 20 Februari 1930.

Gisteren overleed zacht en kalm mijn geliefde echtgenoot

H. A. CANTER VISSCHER

in den ouderdom van 60 jaren.
Eenige en algemeene kennisgave.

Uit aller naam

Wed. H. C. CANTER VISSCHER-Noordhoorn.

De begrafenis zal op 11 Februari 1930 ten 9 ure voormiddag te Tanah Abang plaats hebben.
Depok, 10—2—'30. 4010

ENORME KEUZE
SCHOOLBOEKEN
KINDERBOEKEN
— ROMANS —
WETENSCHAPPELIJKE WERKEN OP ALLERLEI GEBIED.
Billijke prijzen.
Boekhandel O. B. U. Z.
62 mwv

MODEMAGAZIJN
VERSTEEG
Noordwijk 18 Telef. 120 Weltevreden.
Wij brengen het mooiste tegen de laagste prijzen.
67m

A. TER BRAAK TANDARTS

Rijks Univ. Utrecht
MENTENG 42. WELTEVREDEN TEL. WL. 1383.
Heckolith Prothesen voor 't eerst in Indië in ons Laboratorium vervaardigd.
Spreekuren v.m. van 7.30 — 10 en n.m. van 5—7 29mwz

J. A. M. J. JENNISSEN
Moniteur de la clinique urolog que de Necker Paris
UITSLUITEND
Algemeen chirurg en Vrouwenarts en speciaal voor Blaas- en Nierziekten.
Spreekuren op werkdagen (behalve Zaterdag n.m.)
v.m. 8 — 9
n.m. 5 — 6 en volgens afspraak.
Entree Gondangdia 14. Telefoon Wlt. 2230. 3305

Klein, maar Fijn!

Een Magneetje telt maar enkele regels en kost slechts één gulden. Doch het is een „kleine tip voor groote dingen". —

Magneetje beteekent Succes!

Ge kunt elken dag Uw Magneetje inzenden. Aanstaanden Woensdag verschijnen ze weer, —

Jenne
Steeds voorradig:
Gerookte zalm,
Paling,
Bokking,
Fransche zalmbokking,
Sprot,
Rolmops,
Gemarineerde haring,
Paling en mosselen in gelei,
Appetitsild, Codroe,
Gaffelbitter,
Zuurkool en gezoute snijboonen uit het vat, enz., enz.
TOKO H. JENNE & Co.
Noordwijk
4017 Tel. Wl. 2000 en 1228

214

3980

TOKO VRIENDENHULP
Senen — Telf. No. 3991 Welt.
OVERHEMDEN
Gestreept en effen.
Katoen en Popeline. 3982
Prijzen vanaf f 3.— per stuk.

G. den Besten
Mond- en Tandarts
Senen 34. Telefoon 4157.
Spreekuur
van 4.30 n.m. — 6 u. n.m.
3975

Gevestigd
R. BLOEMENDAAL
TANDARTS.
MENTENG 35. Tel. Welt. 2830.
Spreekuren alle werkdagen:
8 — 9 uur v.m.
6 — 7 uur n.m.
andere uren uitsluitend volgens afspraak
3973

REISLECTUUR

Diverse nummers **Astra, Favoriet** en **Nova** van 1929 bevattende een schat van lectuur.
29 verschillende nummers f 5.—
15 „ „ „ 4.—
10 „ „ „ 3.50
Zoolang de voorraad strekt, verkrijgbaar: 3985
Boekhandel O.B.U.Z.
Weltevreden — Sluisbrugstraat 7

PARK HOTEL
RIJSWIJK I.
Tel. kantoor 68.
Schitterend gelegen aan spoor en tram
MODERN INGERICHT
KLAMBOE-KAMERS, STROOMEND WATER
EMMA-BILJARD,
GARAGES,
1e KLAS FAMILIE-HOTEL
PRIMA KEUKEN.
3995 J. CRAMER.

een modern
en artistiek
BROCHE
HANGER-RING
voltooit
het toilet van de dame.
Voorradig
in de nieuwste modellen bij
Cordesius & Zn.
Juweliers
Postweg Noord 39
WELTEVREDEN.
3971

RH Forma
Buste-houders
f 1.50, f 1.80, f 2.45, f 2.75, f 2.95
BONEFAAS
WELTEVREDEN BANDOENG
Noordwijk 42 Bragaweg 69.
3998

Dame voor de huishouding

tevens voor toezicht op twee kleine kinderen kan dadelijk plaatsing vinden.
Brieven met copie-certificaten en gewenscht salaris onder no. 11601 N.V. Reclamebedrijf Aneta, Weltevreden. 4026

Politie-Bekendmaking.

De Hoofdcommissaris van Politie te Batavia maakt bekend, dat gedurende de Tjap-Gomeh feesten op den 11en, 12den en 13den Februari 1930 de volgende verkeersregeling wordt getroffen:

a. Het verkeer van voertuigen van Weltevreden in de richting BATAVIA mag alleen plaats hebben langs MOLENVLIET WEST en BUITEN NIEUWPOORTSTRAAT in NOORDELIJKE richting, terwijl het verkeer van BATAVIA naar WELTEVREDEN slechts mag plaats hebben door de TIJGERSTRAAT en MOLENVLIET OOST in ZUIDELIJKE richting.
b. Geheel voor het voertuigenverkeer zijn afgesloten de wegen:
1. PANTJORAN.
2. PETAK SEMBILAN.
c. De FINANCIENSTRAAT en de KOESTRAAT mogen alleen bereden worden in de richting WEST-OOST tot aan de TIJGERSTRAAT.

Deze regeling treedt op bovenvermelde data in werking ten 6 ure namiddag.
Het publiek wordt dringend verzocht zich te gedragen naar de door de Politie gegeven en nog te geven bevelen. 4012

Burgemeester en Wethouders van Batavia roepen gegadigden op voor de tijdelijke vervulling (voor den duur ± 8 maanden) van de betrekking van

ADMINISTRATEUR

bij den Gezondheidsdienst, onder toekenning van een salaris van f 350.— per maand.
Aanmelding vóór 16 Februari a.s. per gezegeld rekest, te richten tot het College van Burgemeester en Wethouders, onder overlegging van diploma's en getuigschriften. 4011

Het College van Gedeputeerden van den Provincialen Raad van Oost-Java roept sollicitanten op voor de betrekking van

Referendaris

bij het Kantoor van den Provincialen Waterstaat te Soerabaja.

Eisch van aanstelling:

een voor de te bekleeden betrekking geëigende academische of daarmede op een lijn te stellen opleiding; kennis van de behandeling van algemeene, personeele en comptabiliteitszaken en minstens 5 jaar dienst, waarvoor ook volwaardige voorpraktijk in aanmerking kan worden genomen. Voorpraktijk wordt tot ten hoogste 9 jaar medegeteld.
Bezoldiging volgens schaal C 20, kolom II der B.B.L. 1925/28.
Verzoekschriften op gezegeld papier ad f 1.50 vergezeld van een volledigen dienststaat en getuigschriften in te dienen vóór 1 Maart a.s. bij het Hoofd van den Provincialen Waterstaat te Soerabaja. 4002

FERROL
de verf bij uitnemendheid voor alle dak- en ijzerconstructies. Zeer groot uitstrijkvermogen. Intens roestwerend.
EEN REGNAULT's PRODUCT.
Eéns Ferrol gebruikt, steeds Ferrol gebruikt.
N.V. REGNAULT'S VERFFABRIEKEN
Agenten voor West-Java
222mdo WAAL & BOOM
Bandoeng—Weltevreden.

TRANSPORT-ONDERNEMING
(KLEIN MAAR VLIJTIG)
PINTOE-BESIE KARTINI-WEG P/A 35.
154z TEL. 2008 WELT.
Verhuizen-Verpakken-Verzenden.
Scherp concurreerende prijzen.
Aanbevelend, LIM KE HOEN.

LEVENSVERZEKERING MAATSCHAPPIJ
„ARNHEM"
WELTEVREDEN. 3876
Nog beschikbaar enkele Ruime Frissche Kantoorlokalen
in diverse afmetingen vanaf f 30.— 's maands.
Electrische lift beschikbaar.

Vraagt Uw Langanan
FRARARO REEPEN
(van Frank Rademaker Rotterdam)
Smakelijke Chocolade reepen in keurige oranje blikken inh. 12 reepen.
Importeurs:
Jacobson van den Berg & Co.
4007

Neerlands Indië
Een eersterangs Standaardwerk

INHOUD:
1ste gedeelte: Land en Volk:
Aardrijkskundig Overzicht - Volken en Volksinstellingen - Talen in den Archipel - De Chineezen in Nederl. Indië - De Bestaansmiddelen der Inlandsche Bevolking - De Godsdienst (Heidendom, Hindoeïsme Mohammedanisme) - Inheemsche Bouw- en Sierkunst.
2de gedeelte: Geschiedenis en Bestuur:
Het Hindoe-Tijdperk - De Portugeezen in den Archipel - De O-Indische Compagnie - Daendels - Raffles - Uitbreiding van ons Gezag sinds 1816 - Onze Staatkunde ten aanzien van de Buitengewesten - Karakter van ons Koloniaal Beheer inzonderheid over Java sinds 1815 - Verleden, Heden en Toekomst - Het Bestuur - Rechtswezen.
3de gedeelte: Bedrijf en Samenleving:
De Groote Cultures - De Mijnbouw - Arbeidsaangelegenheden Muntwezen, Handel en Bankwezen - Het verkeerswezen, te land, te water en door de lucht - Het Onderwijs - Eeredienst en Zending - De Nationale Beweging - De Europ. Samenleving.

Het hierbij aangekondigde standaardwerk „Neerlands Indië", bedoelt in aantrekkelijken vorm een algemeen overzicht te geven van datgene wat van belang is voor den gemiddelden lezer, die Indië beter wil leeren kennen zonder zich te verdiepen in bijzondere studiën. On populaire wijze wordt hierin besproken, de geschiedenis van Nederlandsch Indië, zijn land, volk, bestuur, bedrijf en samenleving. Op een boeiende manier worden al deze onderwerpen behandeld, de boeken zijn zeer onderhoudend en leerzaam tegelijk en maken U vertrouwd met letterlijk alles wat Indië betreft. De door tal van deskundigen herziene derde druk is thans verschenen onder leiding van Prof. D. G. Stibbe, oud-Regeerings-commissaris voor de Bestuurshervorming, met een voorwoord van H. Colijn, leider der eerste uitgave.

Deze uitgave bestaat uit 2 zware deelen, elk deel gebonden in prachtigen stempelband met goudopdruk, in totaal bevattende 800 pagina's tekst met 500 afbeeldingen naar photografiën, 2 groote platen in kleuren en een groote kaart in kleuren. De prijs van het complete werk bedraagt

slechts F. 25,—

betaalbaar in maandel. termijnen van F. 2,50.

Toezending van de complete uitgave geschiedt direct na ontvangst van onderstaand bestelbiljet door:

W. GORTER Jr. - Boekhandelaar - BANDOENG

BESTELBILJET

Ondergeteekende wenscht te ontvangen van
W. GORTER Jr., Boekhandelaar te Bandoeng — Riouwstraat 171
1 ex. „Neerlands Indië", compleet in 2 gebonden deelen, voor den prijs van F. 25,—, betaalbaar in maandelijksche termijnen van F. 2,50.

Naam ....
Woonplaats ....
Beroep ....

3927

Dames, attentie!

GROOTE UITVERKOOP

in ons filiaal

Pasar Baroe No. 88

Telefoon 2407 Weltevreden

KOOPJES! KOOPJES!

Mooie geborduurde, gebloemde, effen zijde, etc., etc.

POHOOMULL BROS

23m PASAR BAROE 8 en 88 — Telef. Wlt. 2402.

KANTOOR- EN 2e HANDSCH BOEKHANDEL

„JACATRA"

KWITANG 31 — TELF. WELT.

HANDEL IN 2e HANDSCHE BOEKEN. 16m

Uitgevers van Leesgezelschappen
(Nog slechts enkele plaatsen beschikbaar).

Het BESTE en GOEDKOOPSTE adres voor school- en schrijfbehoeften.

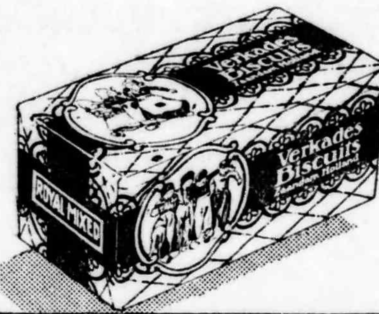

CHERIBONSCHE BROOD & BESCHUITBAKKERIJ

„TAN TJONG PO & Co."

SENEN 151, TELEFOON No. 194 WELT.

ONZE MODERNE BAKINRICHTING VOLDOET AAN ALLE EISCHEN DES TIJDS

Iedere attente gastvrouw heeft steeds een blik Verkade's croquante biscuits bij de hand. Zoo'n blik „Royal Mixed", dat een keuze in overvloed bevat.

VERKADE'S
Biscuits

Sell More 3978

Vademecum

Tandpasta & Mondwater

ANETA 38-2

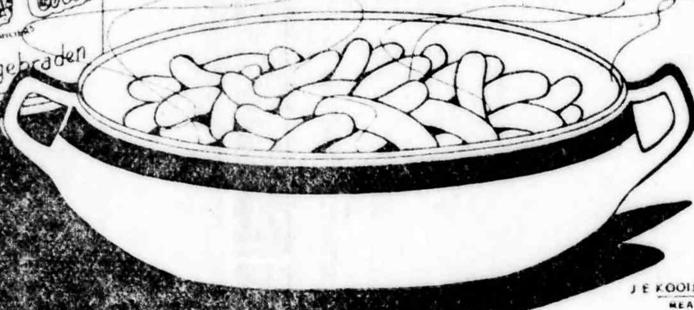
„WAT ZULLEN WIJ BIJ DE BOTERHAM ETEN",
is de vaak gestelde en ook veelal moeilijk te beantwoorden vraag.

Neemt U eens een blikje

GEBRADEN SAUCIJSJES

het is weer eens iets anders, en een ieder vindt 't een delicatesse.

J. E. KOOIJMANS

Gebraden saucijsjes
Köler & Ankersmit

39-3

GASFABRIEK, BATAVIA

HET RECLAME-GARFORNUIS

is de rechterhand van de huisvrouw.

205 n Prijs **F 90.-**

Sie Tjeng Bouw
Speciale reclame-aanbieding voor deze week

REGENJASSEN
f 8.-

Om te voorkomen, dat onze reclame-artikelen te spoedig zullen zijn uitverkocht, wordt slechts **één stuk** aan ieder kooper verstrekt. Rembourszendingen worden niet uitgevoerd. 3999

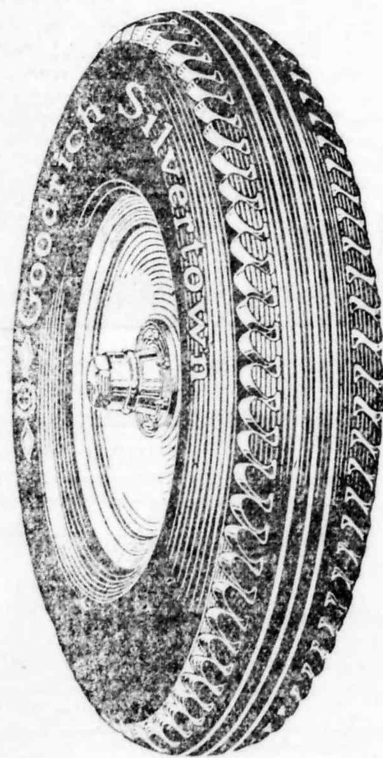
Magneetjes Trekken!

VLUCHT BATAVIA SINGAPORE

P. K. A. F. B.

vliegt op

Goodrich Silvertown Aeroplane Banden.

GP-10

De Koninklijke Ned. Indische Luchtvaart Mij. gebruikt op hare machines uitsluitend GOODRICH banden, aangezien deze haar bij het opstijgen en landen harer machines de noodige zekerheid geven.

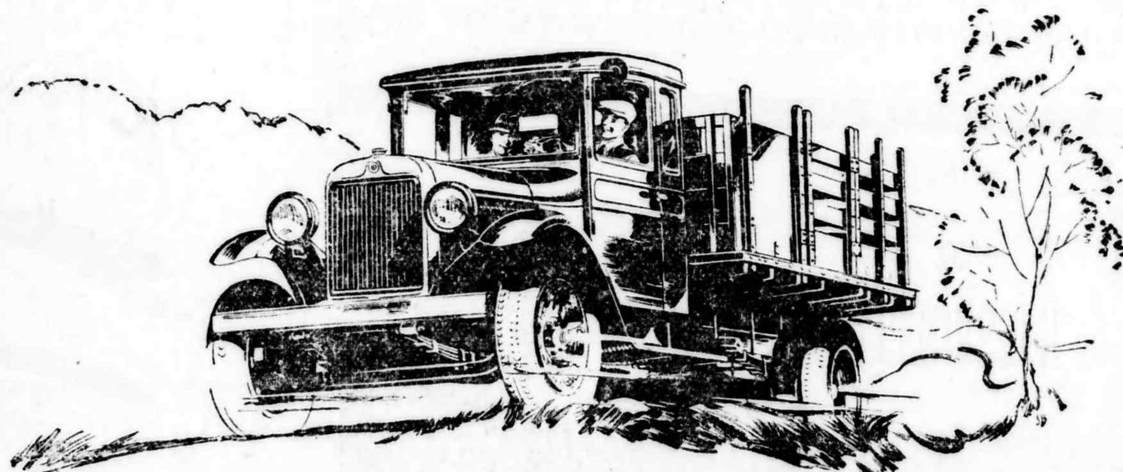
INTERNATIONAL B. F. GOODRICH CORPORATION

Depositaires voor Ned. Oost Indië
Handelsvereeniging Oost Indië.

4003

DUURZAAMHEID

boven allen lof verheven!

Beschouwt de technische bijzonderheden van de

VRACHT-WAGENS

en dan zult Gij begrijpen

WAAROM:

: hun eigenaars er zoo geestdriftig over zijn;
: Dodge-Vrachtwagens meer dan 400.000 K.M. hebben geloopen;
: zij nooit zelfs 10 seconden over tijd zijn geweest;
: in 2 jaar de wagen geen stuk gereedschap heeft noodig gehad;
: de wagen 74.000 K.M. kan hebben geloopen, zonder inspectie van den motor.

Om slechts enkele der vele enthousiaste getuigenissen aan te halen.

N.V. „VELODROME"

Soerabaia — Kediri — Djember — Djocja — Semarang — Tegal — Bandoeng — Weltevreden — Medan — Padang — Malang

SUB-AGENTSCHAPPEN o.a. te:

Malang — Autohandel SMELT. Pontianak — Firma LEE LAM
Makasser — „ LIENHARDT. Den Passer (Bali) — „ SING BIE
Menado — „ SCHMIDT. Verder op alle belangrijke plaatsen. 3976

ABONNEMENTSPRIJS:
f 7.50, fr.p.p. f 9.—, buiten Ned.-Indië f 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF:
1—25 woorden f 3.75, elke 5 woorden meer f 0.75.
Regeltarief f 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN

TWEEDE BLAD

Directeur G. MOLENAAR

UITGEEFSTER: N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX: Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON: Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

HANDEL EN NIJVERHEID.

Amsterdamsche Beurs.

Slotkoersen (*Eigen Dienst*).

	8 Febr.
H.V.A.	580
Kol. Bank	221
N.I. Handelsbank	159
Certif. N. H. Mij.	173
„ N. I. Escompto Mij.	89
Kon. Olie	396
6% Indië 1922	102⅛
Ned. Scheepv. Unie	189
Lindeteves	152
K. P. M.	231
Deli Spoorweg Mij.	204
Java China Japan Lijn	103

Slotkoersen (*Aneta*).

	7 Febr.	8 Febr.
Javasche Bank	—	—
Amsterdamsche Bank	—	192
Twentsche Bank	138	—
Incasso Bank	—	123
N.I. Escompto Mij. cert.	89	89
Certif. N.H.M.	174	172
Handelsbank	158	159
Koloniale Bank	218	218
Scheepvaart Unie	188	188
Kon. Paketv. Mij.	229	230
Java China Japan Lijn	102	102
Holl. Amerika Lijn	—	—
Kon. Stoomboot Mij.	83	—
N.I. Spoorweg Mij.	215	212
Delispoor	202	—
Sem. Cher. Stoomtr. Mij.	147	147
Sem. Joana Stoomtr. Mij.	—	156
Gas Mij.	—	—
Gas Mij. Nat. Bezit	—	—
Aniem	—	—
Aniem Nat. Bezit	332	—
Internatio	263	264
Lindeteves	150	150
Maintz en Co.	—	143
Philips	458	467
Margarine Unie	344	—
v. Berckels Patent	—	—
A. K. U.	118	—
Hollandsche kunstzijde	—	90
Koninklijke Olie	398	396
Tarakan	—	360
Alg. Exploratie Mij.	190	—
Handelsverg. „Amsterd."	578	579
Cultuur Mij. „Vorstenl."	153	152
Suiker Cultuur	—	—
Suiker Unie	—	260
Poerworedjo	68	68
Java Cultuur Mij.	—	—
Amsterdam Rubber	170	169
Soerowinangoen	—	—
Basilam	81	—
Sumatra Rubber	—	132
Bandar Rubber	155	—
Deli Batavia Rubber	—	103
Kedeng Lemboe	—	—
Malabar	—	—
Gedeh	175	—
Deli Maatschappij	—	—
Senembah	399	—
Deli Bat. Tabak Mij.	—	377
Cultuur Mij. de Oostkust	—	—
Simau	—	—
Redjang	122	116
Billiton B	435	—
Singkep Tin A	—	206
Boeton	—	168

*

Markt zeer stil en lusteloos. Philips iets vaster.

Bataviasche Beurs.

(*Nadruk Verboden*).

Afgedane Fondsen op 10 Febr.

	Openingsk. laagste	Openingsk. hoogste	Slotkoersen laagste	Slotkoersen hoogste
Certif. N. H. Mij.	173½	173½	—	—
Handelsbank	160½	160½	—	—
Escompto cert.	89¾	89¾	89¾	89¾
Sem. Cher. Tr.	147¾	148	—	—
Simau	630	630¼	—	—
Redj. Lebong	118	119	118	118
Bali en Lombok	115	115	—	—
5% Oblig. Ind. L. '23 A à 500	100¾	100¾	—	—
4½% „ Ind. L. '26 A/B	96½	96¾	96½	96¾
Sem. Stb. Pr. Veer	217	217	—	—
Basilam	84	84	—	—
Preanger Hotel	100¼	100¼	—	—
N.I. Spoor	—	—	210	2 0
Sem. Joana Tr.	—	—	156	156
Kon. Olie	—	—	398	398

Fondsen waarvan geen afdoeningskoersen op 10 Febr. '30.

	Vraag	aanbod
Javasche Bank	310	315
Kol. Bank	215	222
A'dam Bank	—	195
Escompto aand.	88	90
H.V.A.	572½	582
Cult. Mij. Vorstenl.	150	—
Internatio	263	—
Lindeteves	147	150
Bandoeng Kinine gew.	300	320
Bandoeng Kinine pref.	142	146
Unie	186½	189
Japanlijn	102	104
K. P. M.	226	229
N. I. Spoor	206	211
Sem. Joana Tram	—	157
Serajoedal Tram	150	160
Poerworedjo	66	68
Aimem	—	460
Expl. Mij. Ned. Indië	—	250
Kon. Olie	397	398
Cities Service Coy.	31	33 doll.
Gebeo	205	215
Banjoemas Electr. Mij.	130	140
Sum. Electr. Mij.	—	115
Rembang Electr. Mij. n.e.	—	110
5% Oblig. Ind. Leen. '15	100½	—
„ „ „ à 500	100½	—
5% „ „ '16	100¼	—
5% „ „ 17	100½	—
6% „ Doll. L. '22 A	10[illegible]	102½
6% „ Doll. L. '22 B/C	102	102½
5% „ Ind. L. '28 A	100¼	—
4½% „ id. '29	96½	96¾
5% „ Gem. Cred. Bank	—	98
5% „ Aniem	99	—
5½% „ Gem. Palembang	—	99
6% „ Pr. Hotel	—	101
6% „ Hotel des Indes	—	101
6% „ San. Garoet	85	—
Stroohoedenveem	117½	120
Vergde Pr. Veren	—	130
Java Veem	—	179
Hotel des Indes	143	—
Onderlinge Hulp	—	75
Woning Mij.	100	115
Amsterd. Rubber	170	173
Artana	—	290
Gandasoli	150	165
Malabar	—	365
Michiels Arnold.	240	—
Moeara Laboe gew.	—	102½
Moeara Laboe pref.	90	110
Oeloehmanah gew.	15	25
id. pref.	100	—
Pangledjar	—	650
Papandajan pref.	70	80
Perbawatie	195	—
Sum. Rubber	130	135
Wanasoeka	—	285

*

Onze beursmedewerker meldt:

De omzetten bleven weer uiterst klein. Suikerfondsen en scheepspapieren zonder handel. Opnieuw lager waren sporen, speciaal N.I.S. welke tot 210 terugvielen. Ook mijnbouw ongeanimeerd. Redjang liep na op 219 ingezet te zijn op 218 terug. Simau niet beter, deed 630, terwijl naar Emni geen vraag was. Olie onveranderd. Een enkel stuk werd tegen 398 uit de markt genomen. Sem. St. Pr. veer liep tot 217 terug. Rubber zonder afdoeningen met iets betere tendenz. Leeningen vast. Voor exploratie geen belangen.

Wisselkoersen.

	Factorij.	Escompto Mij.	Handelsbank.
T.T. A'dam	100¼	100¼	100¼
Zicht A'dam	100	100	100
2 m/d A'dam	99¾	—	—
3 m/d A'dam	99⅜	—	—
4 m/d A'dam	99⅛	—	—
6 m/d A'dam	98⅝	—	—
T.T. Londen	12.15	12.15	12.15
Zicht Londen	12.12½	12.12½	12.12½
30 d/z Londen	12.08⅜	—	—
3 m/z Londen	12.—	—	—
T.T. Australië	11.98½	11.95	11.93¾
Zicht Australië	11.95	11.92½	11.91¼
T.T. Amerika	2.50	2.49¾	2.49¾
Zicht Amerika	2.49½	2.49¼	2.49¼
T.T. Frankrijk	10⅛	10⅛	10⅛
Zicht Frankrijk	10	10	10
Zicht België (Belga)	35	35	35
T.T. Duitschl.	59⅞	59⅞	59⅞
Zicht Duitschl.	59¾	59¾	59¾
Zicht Zwitserl.	48½	48⅜	48½
Zicht Italië	13⅜	13⅜	13⅜
Zicht Stockholm	67¼	67	67¼
Zicht Oslo	67	67	—
Zicht Kopenh.	67	67	67
T.T. Calcutta	91	—	—
T.T. Bombay	91	—	—
T.T. Madras	91	—	—
T.T. Colombo	91⅛	—	—
T.T. Rangoon	91⅛	—	—
T.T. Japan	1.23½	1.23½	1.23¼
Zicht Japan	1.23¼	1.23¼	1.23
Zicht Manilla	1.25	1.24½	1.24¾
T.T. Hongkong	97½	9[illegible]	97½
T.T. Shanghai	1.23½	1.21	1.22¾
T.T. Amoy	92½	—	88½
T.T. Singapore	1.40⅝	1.40⅝	1.40⅝
T.T. Br.-Indië	—	91	90⅞

Batavia, 10 Febr. '30.

Amsterdamsche Wisselkoersen.

(*Aneta*).

	7 Febr.	8 Febr.
Prolongatierente	2¾	3⅛
A'dam-Java	99⅜	99⅜
A'dam-Londen	12.12¼	12.12⅛
A'dam-New-York	2.49 7/32	2.49 3/16
A'dam-Parijs	9.76⅞	9.76⅞

Officiëele Producten-Noteeringen.

Opgave van de producten-noteeringen der Handelsvereeniging Batavia en de Ned. Ind. Ver. v/d Rubberhandel, loopende van 8 Febr. '30 12.30 u. n. m. tot 10 Febr. '30 12.30 u. n. m.

	gedaan Zaterdag	gedaan heden	laatste vraag	laatste aanb.
Rubber (per ½ K.G.) Java-Std.-Sheets Febr.	—	—	41	41½
Java-Std.-Crepe Febr.	—	—	41½	41¾
Palembang Robusta koffie (per 100 K.G.) E.K. Bat. Febr./Maart	—	—	46⅛	47
Zwarte Lampong Peper.- (per 100 K.G.) E.K. Bat. Febr./Maart	—	—	106¾	110⅛
Witte Muntok Peper. (per 100 K.G.) E. K. Bat. Maart/April	—	—	140⅞	144⅛

Productenmarkt Batavia.

Rubber smoked sheets en crepe f 0,41 vraag, f 0,41½ aanb.

Palembang Robusta Febr./Mrt. f 28½ vr., f 29,— aanbod.

Citronella-olie ready f 2.70 aanbod.

Peper-Lampongs Febr./Mrt. f 68.— geen aanbod.

Peper-Muntok Febr./Mrt. f 91.— vraag, f 92.— aanbod.

Productenmarkt Soerabaja.

SOERABAJA, 10 Febr. (*Aneta*). Suiker superieur ready f 10⅞ vraag, f 11 aanb. Febr. idem Maart f 11 vraag, f 11⅛ aanb. April f 11⅛ vraag, f 11¼ aanb.

Hoofdsuiker ready f 10¾ vraag, f 10⅞ aanbod. Markt zeer lusteloos.

Rubber sheets 41 nom. Markt vast en kalm.

Koffie ready f 42, Aug./Oct. 40 nominaal.

Rubber-Noteeringen.

(*Reuter's Handelsdienst via Aneta*).

Singapore.

	8 Febr. 10 u. v.m.	10 Febr. 10 u. v.m.
Sheets spot	25½	26½
Crêpe spot	25½	26½
Sheets Mrt.	26¼	27¼
„ Apr./Juni	27¼	28½
„ Juli/Sept.	28½	29½
Medium blankets Febr./Mrt.	22¼	23¼
Remilled native rolled bark Febr./Mrt.	14¼	15¼

Heden opende de markt prijshoudend.

Londen.

		7 Febr. open. not.	7 Febr. slot not.	8 Febr. open. not.	8 Febr. slot not.
Sheet spot	koop.	7¾	7 11/16	7¾	7 13/1
	verk.	—	7¾	—	7 7/6
„ Mrt.	koop.	—	7 13/16	—	7 15/16
	verk.	—	7⅞	—	8
„ Apr./Juni	koop.	—	8	—	8¼
	verk.	—	8 1/16	—	8⅜
Crêpe spot	koop.	—	7 9/16	—	7 11/16
	verk.	—	7 11/16	—	7 13/16

De markt opende prijshoudend en sloot kalmer.

New-York.

		7 Febr. 4 u. n.m.	8 Febr. 4 u. n.m.
Crêpe spot	koop.	15¾	16⅛
Sheet spot	koop.	15¼	15⅝
	verk.	15½	15⅞
„ Mrt.	koop.	15½	15⅞
„ Apr./Juni	koop.	15⅞	16½
	verk.	16⅛	16¾

Markt zeer vast.

Slotnoteeringen.

		7 Febr.	8 Febr.
Sheet spot	koop.	15¼	—
	verk.	15½	—
Apr./Juni	koop.	15¾	—
	verk.	16	—

Peper-Noteeringen.

Londen.

	7 Febr.	8 Febr.
Zwarte Singapore cif. Londen Jan./Mrt.	11½ verk.	11½ verk.
Witte Muntok cif. Londen Mrt./Mei	12½ verk.	16⅜ verk.
Zwarte Lampong cif. Londen Mrt./Mei	12⅜ ged.	12⅜ verk.

Tin-Noteeringen.

Singapore.

	7 Febr.	8 Febr.
Verkocht	150 tons	150 tons
Prijs (per picol)	93 doll.	92 doll.

Londen.

8 Febr.

Slottransacties in den namiddag:

	8 Febr.
Ready per ton (standard)	—
3 mds. levering	—

New-York.

7 Febr.	8 Febr.
39 doll.	39 doll.

Markt prijshoudend.

Copra.

Londen.

8 Febr.

Febr./Mrt. 22 pd.st. 2 sh. 6 p. verk.

DISCONTOVERLAGING.

Van de Javasche bank.

Wij vernemen dat de Javasche-bank het rentetarief voor disconteeringen, beleeningen en voorschotten met ingang van heden met ½% heeft verlaagd. Het bankdisconto bedraagt dus thans 5%.

De Rubberveiling te Singapore.

(*Van de Singapore Chamber of Commerce Rubber Association*).

953ste veiling, gehouden op 5 Febr. '30.

Ingeschreven	2.224.259 lbs. of	992,97 tons.
Aangeboden	1.987.009 lbs. of	887,05 tons.
Verkocht	1.765.904 lbs. of	788,35 tons.

Londen — Spot 7 7/16 d. New-York — Spot 14¾ cents.

Ribbed Smoked Sheet.	*Cents per lb.*
Standard Quality	Geen verkoopen
Good Average Quality	24 tot 24½
Off Quality	22 „ 23¾
Crepe.	
Standard Quality Pale	Geen verkoopen
Good Pale	24 tot 24¾
Off Colour Latex	22 „ 23¾
Clean Fine Brown	21½ „ 22
Brown	18½ „ 21¼
Scrap	14 „ 17½
Bark	12 „ 14

Good Average Quality R.S. Sheet in kisten werd verkocht ad 24¾/25 cts, 1 partij Fine Pale Crepe in kisten ad. 25¼ cts.

Faillissement.

Bij vonnis van den Raad van Justitie te Batavia ddo. 8 Februari 1930, ter buitengewone terechtzitting het faillissement van: Liem Eng Hien, koopman, wonende te Cheribon.

VERKORTE BALANS VAN DE JAVASCHE BANK

op den 8sten Febr. 1930 des avonds.

DISCONTO'S BETAALBAAR IN NED. IND. (*incl. voorschotten in Rekening-Courant*).			
Handelspapier		f 7.395.308.49	
Vendupapier		„ 1.790.311.41	f 9.185.619 90
WISSELS, BUITEN NED. IND. BETAALBAAR			
In disconto.		—.—	
Gekocht	f 32.300.786.27		
Af: verkocht, maar voor de Bank nog niet afgeloopen	„ —.—	f 32.300.786.27	„ 32.300.786.27
BELEENINGEN (*incl. Voorschotten in Rek.-Crt*).			
Goederen en Documenten	f 29.062.143.71		
Eff. en Wissels	„ 48.612.781.27		
do. prol. in Nederl.		f 77.674.924.98	
Hypothecaire Vorderingen		„ 684.053.81	
Andere voor overdracht of beleening vatbare en bij geschrifte aangegane inschulden		„ —.—	
Munt en Muntmateriaal		„ 16 698 07	„ 78 375.676.86
VOORSCHOTTEN AAN HET GOUV.			„ 2.786 567.18
BELEGD KAPITAAL			
Effecten		f 4.457.688.99	
Hypotheken		„ —.—	„ 4.457.688.99
BELEGD RESERVEFONDS			
Effecten		f 12.948.018.43	
Hypotheken		„ —.—	„ 12.948.018.43
NED. IND. MUNTSTUKKEN			
Goud		f 72.325.590.—	
Zilver		„ 29.496.585.50	
Pasmunt		„ 601.703.40	„ 102.423 878.90
MUNT EN MUNTMAT.			
Munt, goud	f 49.731.464.05		
Muntmater, goud	„ 17.131.810.24	f 66.863.274.29	
Munt, zilver	„ —.—		
Muntmater. zilver	„ 214.937.—	„ 214.937.—	„ 67.078.211.29
BELEGD PENSIOEN- EN ONDERSTANDFONDS			„ 3.783.780.48
GEBOUWEN EN MEUBELEN DER BANK			„ 6.424.361.78
DIVERSE REKENINGEN			„ 30.989.005.81
			f 350.753.625.89
Beschikbaar Metaalsaldo		f 42.814.867.83	
Muntbiljetten in omloop van f 2,50		f 21.812.052.50	
„ „ „ „ „ 1.—		f 16.081.475.—	
		f 37.893.527.50	

KAPITAAL		f 9.000.000.—
RESERVEFONDS		„ 13.500.000.—
BIJZONDERE RESERVE		„ 1.793.742.91
PENSIOEN- EN ONDERSTANDFONDS		„ 3.833.945.28
BANKBILJETTEN IN OMLOOP		„ 283.141.560.—
BANKASSIGNATIËN IN OMLOOP		„ 2.086.673.68
REKENING-COURANT SALDI:		
Van het Gouvt.	f —.—	
Van anderen	„ 29 985.563 71	29 985.563.71
DIVERSE REKENINGEN		„ 7.412.140.31
		f 350.753.625.89

De Suikerindustrie bij onze Buren.

In de afgeloopen week heeft op Java vertoefd de heer N. I. Bach, directeur der sf. Pilar op het eiland Paney in de Philippijnen.

De heer Bach is vroeger geruimen tijd op Java werkzaam geweest. In 1908 kwam hij op het Proefstation te Klaten, daarna werd hij chemisch adviseur van de Eschauzier-fabrieken en Kooy en Co. In 1912 stichtte hij de sf. Ngadiredjo, waarvan hij directeur-eigenaar was; deze fabriek werd door hem in 1915 aan de H. V. A. verkocht. De heer Bach is de uitvinder van het als zoodanig bekende Bach-procédé.

Na een langdurig verblijf in Europa vestigde hij zich omstreeks 1924 in de Philippijnen, waar hij met behulp van Spaansch-Amerikaansch en Skandinavisch kapitaal de sf. Pilar op het eiland Paney oprichtte. Deze fabriek bereidt gedeeltelijk witte, gedeeltelijk bruine suiker; de jaarproductie bedraagt ruim 110.000 quintalen. Thans is de heer Bach bezig met de oprichting van de fabriek Janiway op hetzelfde eiland, welke de eerstvolgende campagne (October 1930 — Mei 1931) reeds in bedrijf zal worden gesteld.

Het doel van het bezoek van den heer Bach was, de relatie met Java te vernieuwen; hij bracht op verzoek van het Proefstation te Pasoeroean een 24-tal nieuwe Philippijnsche rietsoorten mede, welke door dit instituut voor kruisingsdoeleinden zullen worden gebruikt.

De heer Bach bezocht ook het Proefstation en nam met veel belangstelling kennis van de nieuwere methoden en zienswijzen, welke in de Java-Suikerindustrie als geheel worden toegepast. Zijn indruk was, dat in alle opzichten een groote vooruitgang te constateeren viel.

Op de vraag of de huidige Java-rietsoorten van belang kunnen worden geacht voor de Philippijnen, antwoordde hij, dat deze, met name 2878 en 2883 POJ niet die waarde voor de Philippijnen hebben als voor Java. Alleen onder speciale omstandigheden op slechte gronden gaven zij een verhooging der productie. Speciale klimatologische omstandigheden, zooals het voorkomen van typhoons, dwingen de cultuur tot het gebruik van een kort, dik en vroegrijpend riet, redenen die voor Java in lang niet zulk een sterke mate gelden.

Door den heer Bach zijn eenige jaren geleden op de Philippijnen ingevoerd de soorten 2878 en 2883 POJ en DI 52. Vooral DI 52 voldoet goed en op de onderneming Pilar is van deze soort voor de a.s. campagne ongeveer 1100 bouw uitgeplant; het areaal van 2878 POJ bedraagt daar ongeveer 200 bouw. Het totaal met DI 52 beplante oppervlak op de Philippijnen werd door hem getaxeerd op 2500 bouw tegen ongeveer 1500 bouw beplant met POJ-soorten. De mogelijkheid van uitbreiding der laatste soorten is niet groot door de hierboven reeds vermelde limiteerende factoren.

De totale suikerproductie van de campagne 1928-1929 bedroeg 750.000 metrieke ton. Waarschijnlijk zal deze productie door invoering van betere cultuurmethoden en doeltreffende bemesting, binnen 5 tot 10 jaren kunnen stijgen tot 1.000.000 ton. Dat de Philippijnen hierboven zullen kunnen komen werd door den heer Bach niet waarschijnlijk geacht. De meeste gronden waarop met voordeel riet kan worden verbouwd, zijn reeds geoccupeerd en de productie per eenheid zal niet zoo heel veel hooger boven de bestaande op te voeren zijn.

Het riet wordt niet door de fabriek verbouwd, doch door rietplanters, die het franco railbaan der fabriek leveren, en als betaling 50 tot 55 pct der gewonnen suiker ontvangen. Het riet wordt geleverd op langjarige contracten, gewoonlijk met een duur van 30 jaren.

Dit systeem voldoet in het algemeen goed. Tegenover het niet te ontkennen feit, dat het remmend op den vooruitgang der cultuur als zoodanig werkt, staat het voordeel der ver doorgevoerde risico-verdeeling in moeilijke tijden bij lagere suikerprijzen. De groote rietondernemingen verdeelen haar gronden in een aantal kleine ondernemingen, welke op haar beurt de gronden weer onderverdeelen in kleine stukken, welke door de Inheemsche bevolking met riet worden beplant.

Op de Philippijnen zijn ongeveer 40 fabrieken, in het algemeen met zeer moderne installaties, grootendeels van Amerikaansch fabrikaat, en een gering deel van Engelsche herkomst. De grootste fabriek is La Carlota welke 3 moleninstallaties heeft van 34" × 78".

Alle fabrieken op de Philippijnen zijn aangesloten bij de „Philippine Sugar Association", een nog jonge organisatie, die echter reeds goed werk verricht en in samenwerking met het College of Agriculture te Los Banos en het Government Experiment Station te La Granje, het kruisingswerk entameert.

De geheele suikerproductie van de Philippijnen wordt naar Amerika uitgevoerd. In de Philippijnsche suikerkringen is men van gevoelen, dat van beperking van dezen uitvoer als voorgesteld door de Timberlake bill niet veel zal komen. De heer Bach is bovendien van meening, dat dergelijke restrictiemaatregelen niet noodig zijn, omdat de omstandigheden op de Philippijnen zelf restrictief werken.

De heer Bach arriveerde Vrijdag 31 Januari te Soerabaia en keerde Woensdag j.l. weer via Singapore naar Manila terug.

Ford weer in de Gunst!

Ford verkoopen waren grooter dan alle andere in elken staat van de Vereenigde Staten gedurende de maanden Juli, Augustus en September, volgens gegevens verkregen van de registratiebureaux. In Juli had Ford 35,13 pct. van den totalen verkoop en zijn eerstvolgende concurrent 20,27 pct.; in Augustus waren deze getallen 36,34 en 19,68; en in September 36,95 en 20,05.

In Wayne County, Michigan, was Ford gedurende deze drie maanden ook voorop. In Juli waren de Ford verkoopen 4,575 tegen 1,490; in Augustus 3,738 tegen 1,086; in September 2,336 tegen 889.

De registratie der *commercial o'saut* in Wayne County geeft zelfs een grooter overwicht voor Ford producten gedurende deze maanden. In Juli waren ze 516, en 59,4 pct. tegen 166 voor den eerstvolgenden concurrent met 19,1 pct. in Augustus waren ze 361 en 55,6 pct. tegen 157 en 24 pct. in September waren ze 505 en 53,3 pct tegen 177 en 18 7 pct.

De totale productie van Ford auto's en trucks gedurende de eerste tien maanden van 1929 was 1.810.997: dit cijfer wijst op een Ford wereld productie voor 1929 van ongeveer 2.000.000 auto's en trucks.

Tuinbouw Tentoonstelling te Stockholm.

Men verzocht ons mede te deelen:

Van 19 tot 28 September zal een tuinbouwtentoonstelling gehouden worden te Stockholm. Het terrein is gelegen langs de baai Djurgardsbrunnsviken, vlak bij het Kunst- en Nijverheid-tentoonstellings emplacement. De grootste hal beslaat een oppervlakte van 1.800 vierkante meter, de geheele tentoonstelling 1¼ acres.

Tot de tentoongestelde artikelen behooren alle tuinbouwproducten, en alle in Zweden levende tuinders, tuinbezitters, tuinarchitecten, zaadhandelaren, bloemisten en de farikanten van conserven kunnen er aan deel nemen. Nieuwe planten of dezulke die weinig bekend zijn, kunnen ook door buitenlanders worden ingezondden, mits deze niet voor 1 Jan. 1930 geëxposeerd zijn geweest. Ook is dit het geval voor alle tuinbouwinstrumenten en verpakkingsmateriaal.

Het Zweedsche verbond van Tuinbouwers neemt krachtige maatregelen om vele inzendingen voor de tentoonstelling te verwerven. Aangezien Zweden een hoog peil heeft bereikt op het gebied van groenten- en vruchtenteelt onder glas, kan deze tentoonstelling van groot belang zijn voor ieder die zich voor plantenteelt interesseert. De opening zal plaats hebben op Vrijdag 19 September 1930.

Sabang-Haven.

Sabang werd bezocht van 1 Januari tot en met 31 Januari 1930 door 3 Oorlogs- en Gouvernementsschepen met 1924 ton Waterverpl.

Koopvaardijschepen: 33 Nederlandsche, 34 Ned. Indische, 25 Engelsche, 8 Duitsche, 3 Noorsche, 2 Amerikaansche, 2 Japansche en 2 Fransche schepen.

Totaal aantal schepen 107.

Bruto Reg. ton 529.270 (of 1.497.834 M³).

De kolenverstrekkingen in deze periode beliepen 26.288 tons.

De Olieverstrekkingen in deze periode beliepen 1.072 M³.

Radio-Nieuws.

Programma's.

Phohi (16.88).

Maandag 10 Febr. 1930
van 13—15 G.M.T.

Kwartet onder leiding van Loe Cohen.
1. The Juggler, Marsch G. Rosey.
2. Etincelles, Walzer Em. Waldteufel
3. Bagatelle Ferucic Busoni.
Dans uit het steenen tijdperk
Egyptischer Tanz
Wiener Tanzweise
Kozakkenritt
4. L'enfant Prodigue Claude Debussy-Adler.
5. Ich liebe dich, Ed. Grieg.

Intermezzo.

Jeanne Bacilek, Coloratuur Zangeres.
Kwartet onder leiding van Loe Cohen.
6. Les cloches de Corneville, Operette Potpourri Rob. Planquette.
7. Schlagers 1930
8. Narcissus Ethelbert Nevin.
9. Wiener Operette Revue Carl Robrecht.
10. Marsch Finale.

Woensdag 12 Februari 1930 van 13—15 G.M.T.
Groot orkerst onder leiding van Jaap Spaanderman.
1. Ouverture Coriolan L. van Beethoven.
2. 5e Symphonie Fr. Schubert.
3. Pianoconcert D. Moll van J. Brahms.
Solist. Joh. Ligtelyn, Piano.
4. Phohi trio bestaande uit de heeren Loe Cohen Viool, Wim Amende Cello, Daaf Wins Piano.

Wat geeft I.A.A. deze week?

Den Bataviaschen luisteraars wacht deze week een bijzonder goed bezet en zeer gevarieerd programma. Iederen avond een extra studiouitzending!

Dinsdag komt na het versterkt orkest van Hotel der Nederlanden mevr. Boer—Kingma eenige pianosolo's voor ons spelen; het programma voor dezen avond vermeldt:
1. Sonate Op. 10 Adr. van Tetterode.
2. Boerinnetje, (uit Op. 65) Julius Röntgen.
3. Boerenklucht, („ „ „) „ „
4. The Temple Worshipper. Agnes Hamerster.
5. Valse, Op. 64 No. 2 Chopin.
6. Mazurka, Op. 24 No. 24 „
7. Ballade, Debussy.
8. Cortège et air de danse, (uit l'Enfant Prodigue) „
9. Capricho Catalan Albeniz.
10. Cardoba „
11. Tango Albeniz-Godowsky.

De Woensdagavond is ondergewoonte gewijd aan klassieke muziek, tot negen uur op gramofoonplaten, daarna door het Bulgaarsche Trio „Haidutoff" van Maison Versteeg. Deze laatsten zullen het volgende programma uitvoeren:

I. Peer Gynt-suite Grieg.
a. Morgenstimmung,
b. Ases Tot,
c. Anitra's Tanz,
d. In der Halle des Bergkönigs.
II. Nocturne, (vioolsolo) Chopin.
III. Die Herzogin von Chicago, (operette) Kálman.
IV. a. Pour un baiser, Tosti.
b. Ungarischer Tanz, No. 5, Brahms.

Donderdagavond krijgen de danslustigen inplaats van de gebruikelijke gramofoonplaten levende jazz-muziek, dank zij de welwillende medewerking van de „Sugar Baby's," die onder leiding van den heer H. Brown de nieuwste dansmelodieën zullen laten hooren.

Vrijdag zullen de dames L. de Waart en R. Grelinger voor onze Microfoon een zangconcert geven, waarvoor het programma nog nader bekend gemaakt zal worden en Zondag zal de heer Coronel zijn Beethovencyclus weer voortzetten.

Voor alle uitvoeringen is de vleugel welwillend afgestaan door de firma Naessens, Rijswijksche straat.

Batavia.

Maandag, 10 Febr.
7 —9 Muziek Hotel der Nederlanden.
9 —10 Gramofoon muziek.

Dinsdag, 11 Febr.
7 —9 Versterkt Orkest Hotel der Nederlanden.
9 —10 Piano concert door Mevr. Boer—Kingma.

Bandoeng.

Het programma voor Maandag 10 dezer van de Preanger-Hotel-Muziek welke zal worden gebroadcast door de Bandoengsche Radiovereeniging op de Korte golf van 58 M, te half 8 namiddag luidt als volgt:

Ouverture „Das Glockchen des Eremiten, Maillart. 2. „Liebeslied", Meyer-Helmund. 3. Walzer „Baracole", Fetras. 4. Fantaisie aus der Oper „Tosca", Puccini. 5. „Ave Maria", Gaunod. 6. Fantaisie aus der operette „Sibyll", Iacobi.

De Koffiehandel in 1929.

In haar jaaroverzicht deelt de Vereeniging voor den Koffiehandel te Amsterdam o.m. het volgende mee:

Ook dit jaar werd de handel geheel beheerscht door het meerdere of mindere vertrouwen, dat in de kracht van het Braziliaansche Koffie-Instituut werd gesteld, doch nu bestond er ernstige twijfel of het instituut op den duur zou blijken opgewassen te zijn tegen de taak de financiering van een koffie voorraad van ongekenden omvang, gestelde eischen. Immers het bleek meer en meer, dat de 1929/30. Santos-oogst zeer ruim zou worden en ten minste 17 à 18 millioen balen zou opleveren, terwijl de campagne reeds aanving met een overschot van $8^{3}/_{4}$ millioen balen van den vorigen oogst. Op zichzelf zou zulks niet zoo onereus zijn geweest, aangezien het instituut in 1927/28 met gunstig resultaat reeds een oogst van $18^{1}/_{2}$ millioen balen had gefinancierd—al moest daarbij ook in aanmerking worden genomen, dat toen de campagne met een overschot van den vorigen oogst van slechts $3^{1}/_{4}$ millioen balen aanving, — doch thans waren de vooruitzichten van dien aard, dat ook voor 1930/31 een ruime productie kon worden verwacht.

Hierbij kwam nog de nadeelige factor, dat de van de ruim 22 millioen balen, die de consumptie in 1928/29 had betrokken, nauwelijks 9 millioen balen van Santos afkomstig waren geweest, hetgeen dus allerminst een gunstig vooruitzicht opende.

Betreffende de vooruitzichten voor 1930 wordt het volgende opgemerkt:

Het jaar 1930 begonnen wij op zoo'n lage prijsbasis, als wij sinds 1923 niet meer hebben gezien, en er mag worden aangenomen, dat deze nu nabij den productieprijs ligt; dit vooral wat Brazilië en Centraal-Amerika betreft, want ook op het nu geldende niveau is de Robustacultuur op Java nog loonend.

Uit de statistische gegevens blijkt, dat de loopende wereld-oogst (1929/30) ongeveer 33.5 millioen balen zal bedragen tegen consumptie van circa 22.5 millioen balen, zoodat van dezen oogst circa 11 millioen balen zullen overblijven en de wereldvoorraad op 1 Juli 1930 circa 25 millioen balen zal bedragen.

Bedenken wij hierbij dat naar alle waarschijnlijkheid ook in de eerstvolgende jaren de gezamenlijke oogsten grooter zullen zijn dan de consumptie, voor 1930/31 meent men alweer een cijfer van meer dan 25 millioen balen in het vooruitzicht te mogen stellen, — dan zal, indien het artikel alleen afbankelijk mocht zijn van vraag en aanbod, een verdere prijsdaling te verwachten zijn en wel tot een dusdanig niveau, dat de cultuur eindelijk niet meer loonend zou zijn, de productie zou afnemen en het evenwicht tusschen productie en consumptie weer hersteld worden.

Ook in het afgeloopen jaar (1928/1929) was de export van koffie uit Nederland weer grooter dan uit eenig ander land van Europa. De afleveringen bedroegen 2.298 000 balen tegen 2.466.000 balen in 1927/1928 en 2.224.000 balen in 1926/1927. Trekken wij daarvan af de door de Nederlandsche consumptie gebruikte circa 550.000 balen, dan werd door Nederland geëxporteerd circa 1.800.000 balen koffie. Buitendien werden door Nederlandsche rekening groote kwantiteiten direct van de productielanden naar andere havens verscheept. Hieruit blijkt, dat Nederland zijn vooraanstaande plaats in den Europeeschen koffiehandel ten volle heeft gehandhaafd.

Het Syndicaat van Rijstpellerijen.

'S-GRAVENHAGE, 9 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). In verband met de oprichting van het syndicaat van Nederlandsche rijstpellerijen hebben de firma's Kamphuis, Vis, Schaardenburg en van Sillevoldt haar bedrijven stop gezet.

De bedrijven in functie zijn die van de firma's Wessanen te Wormerveer en Howard en Co te Zwijndrecht.

Men is voornemens te Amsterdam een centraal verkoopbureau op te richten.

Tin- en Rubber.

De *Straits Times* meldt:

De heer Eric Miller, president van Harrisons & Crosfield Ltd. zeide tijdens een vergadering van de United Serdang (Sumatra) Rubber Plantations Ltd. dat het voor Britsche en Hollandsche producenten mogelijk zou zijn om den prijs van rubber op te zetten door een matige restrictie in de productie, doch dat zonder deelneming van de Hollandsche producenten niets mogelijk zou zijn. Hij meende dat de productie in 1930 ongeveer 830.000 ton zou bedragen, een bedrag dat de *Times* vrij juist acht.

ALGEMEENE VERGADERINGEN.

Zaterdag 22 Febr. 1930. N.V. Vendu- Commissie- en Expeditiekantoor Ed. Franzen en Co., ten kantore der vennootschap Koningsplein Oost 4, 6 uur n.m.

id. N.V. Vendu- Commissie- en Expe ditiekantoor Ed. Franzen en Co., ten kantore der vennootschap, Koningsplein 4, 6.30 uur n.m. (Buitengewone Alg. Verg.)

INGEZONDEN.

Vreemd.

Vrijdagmorgen op Menteng rijdende zag ik een Europeesch militair (cavalerist) loopen onder begeleiding van twee Inlandsche militairen met getrokken klewang en gevolgd door een derden man ter bewaking.

Nu zal de bewuste jongeman zeer zeker gezondigd hebben, maar vindt u zoo'n vernederende vertooning niet uit den tijd? Me dunkt wanneer zooiets als straf toegepast wordt zou 't alzoo minder waardig zijn om een dergelijke straf in 't publiek toe te passen, en wanneer 't als vervoer bedoeld is dan kan ik u vertellen dat vroeger in Djocja zijnde, we meermalen Inlandsche kettinggangers zoo ons huis zagen passeeren, waarvan men nu, naar ik van bevoegde zijde gehoord heb, een einde gemaakt heeft. Ik zou de militaire autoriteiten in overweging willen geven om andere gevangenen ook niet te willen kwetsen en een behoorlijke manier van transport te willen toepassen.

MEVR. M.V.D. HOEVEN.

*

Wij zijn het volkomen met de inzendster eens, dat een dergelijke wijze van transport ongemotiveerd, voor den betrokkene onnoodig vernederend, en voor het publiek hinderlijk is. (*Red. B. N.*)

VOLKSRAAD.

2de Gewone Zitting 1929—1930.

Vergadering van Maandag, 10 Febr. 1930.

Voorzitter: J.W. Meyer Ranneft.

De voorzitter opent de vergadering. Aan de orde is voortzetting der alg. beschouwingen over het ontwerp inzake wijziging van het W.V.S., tot bestrijding van

Revolutionnaire Woelingen.

De heer Soangkoepon verklaart, dat de mensch sedert het ontstaan van deze wereld graag doet wat hem verboden is.

Hij vreest, dat juist deze nieuwe bepalingen de gedachte aan revolutie en opstand bij de bevolking zullen doen geboren worden. Geheel deze aanvulling van het Wetboek van Strafrecht is overbodig. Spr. is er dus tegen en vóór de motie-Thamrin.

De heer Soeroso gaat de geschiedenis na van de koloniale landen, die vrij zijn geworden en komt daardoor tot de conclusie, dat dit bijna altijd door revolutie geschiedde.

Intusschen wil spr. graag meewerken om zijn land te vrijwaren van zulke gewelddadigheden.

Het gaat niet om het bestraffen van rooversbenden, die alleen voor het eigen belang werkzaam zijn, maar wel om personen, die uit heilige overtuiging in het belang van een volk optreden.

De gelegenheid tot overleg tusschen de bestuurders en het gekoloniseerde volk over staatkundige hervormingen, moet zoo ruim gesteld zijn, dat deze langs wettelijke banen en niet door revolutie tot stand kunnen komen.

Spr. meent, dat de behoefte aan zulke wetten niet bestaat. De woelingen van 1926/1927 hebben dit bewezen. Spr. zal zijn stem er alleen aan geven, wanneer de door hem gewenscht geachte wijzigingen worden aangebracht en de exorbitante rechten worden afgeschaft. Hij zal daartoe een motie indienen.

Inzake de motie-Thamrin neemt spr. een afwachtende houding aan.

De heer Nja Arif maakt het heel kort. In verband met het bestaan der exorbitante rechten, acht spr. iedere aanvulling of uitbreiding van de strafwet overbodig. Bovendien acht spr. vrijheid van spreken, vereeniging en beweging onmisbaar voor de ontwikkeling van het volk.

De heer Blaauw verklaart als vertegenwoordiger van het I.E.V., dat hij vóór het ontwerp is en tegen de motie-Thamrin.

Spr. wijst op de eenstemmigheid van den Volksraad, inzake de noodzakelijkheid van het handhaven van het gezag ter bescherming van de rechtsorde, waarover ook de regeering zich heeft verheugd. Er zijn echter „accomodements avec le ciel" ook met deze uitspraak—waarvan baast allen zich onderwerpen—welke de waarde er geheel aan ontnemen.

Spr. erkent het bestaansrecht van een krachtige, gezonde volksbeweging. Maar de handhaving van het gezag dient bij alles voorop te staan, ook dan wanneer hiervoor een deel der vrijheden van spreken, van vereeniging en beweging moet worden opgeofferd.

En spr. begrijpt niet hoe zij, die dat gezag eveneens ten koste van wat ook willen handhaven, toch tegen de voorgestelde wetsbepalingen kunnen ageeren, zooa's zij doen.

Het volk kan zijn stem doen hooren in de openbare lichamen. Klachten kunnen tot uiting komen. Daarvoor is een onbeperkte vrijheid van spreken en van drukpers niet noodig. De volksbeweging zal in haar rustige ontwikkeling niet worden belemmerd door deze nieuwe strafbepalingen.

Spr. bestrijdt dan de meening van verschillende leden, dat het voorondersoek in strafzaken voor Inheemschen kans zou geven op onrechtvaardige toepassing van de bepalingen.

Intusschen acht spr. onvoldoende gemotiveerd, de zwaardere straffen voor de aanleggers van opstandige bewegingen. Hij vraagt hieromtrent naderen uitleg van de regeering.

Spr. behandelt dan nog enkele redactioneele onduidelijkheden en onvolkomenheden van de voorgestelde artikelen. Vooral blijkt daaruit in onvoldoende mate het verschil, dat er bestaat tusschen „leiders" en „aanleggers". Ook de definitie van „opstand" lijkt spr. niet juist. Het staat namelijk niet vast of daaronder alleen moet worden verstaan massale opstand of ook „opstand" van een persoon of van enkele personen.

(Wordt vervolgd.)

BEVOLKING CHERIBON.

Gevestigd in de gemeente vanaf 31 Januari tot en met 6 Februari 1930 H.W. Winter, Kasoenean, gem. woning 1 D.

H. Th. C. Menting, inspecteur S.S., Kedjaksan no. 55.

Uit de gemeente vertrokken vanaf 31 Januari tot en met 6 Feb uari 1930:

F.W. Muller hoofdopnemer 1e kl. b/h boschwezen, vertrokken naar Soerabaia.

J.W. van den Vrijhoef, Vendumeester, vertrokken naar Soerabaia.

M.M. Iken, onderwijzeres, vertrokken naar den Haag.

A.F.E. Matzen, zendeling-prediker, vertrokken naar Weltevreden.

RECHTZAKEN.

RAAD VOOR DE SCHEEPVAART.

Uitspraak in zake stranding „Reteh".

De R. v. d. Scheepvaart deed heden uitspraak inzake de stranding van het s.s. *Reteh* in den avond van 2 November '29.

De Raad is geheel voltallig, zooals reeds bij de zitting inzake het onderzoek opgegeven.

De stranding is, naar 's Raads oordeel, een gevolg geweest van onbervonden stroom en van den wind die voortdurend hoewel niet krachtig, van stuurboord achteruit inkwam.

Door den gezagvoerder werd echter te veel vertrouwd op zijn avond-bestek en daardoor is niet voldoende acht geslagen op het wegzetten om de Zuid, blijkende uit het middagbestek.

Daar er bewolking was en dit verdere observaties verhinderde, was nog meer voorzichtigheid geboden geweest.

Toch kan den gezagvoerder geen grove nalatigheid noch roekeloosheid verweten worden, in verband waarmede toepassing van de strenge straf van schorsing niet noodig is.

Het is den Raad echter meermalen gebleken, dat een koers wordt gestuurd op betrekkelijk korten afstand van het land, in den regel om den weg te bekorten; veel voordeel brengt dit meestal niet, terwijl de kans op ongevallen grooter wordt.

Ook de mogelijkheid van landverkenning was in dit geval, nu het toch slecht zicht was, zeer gering en gaf niet voldoende voordeel tegenover het groote nadeel.

Dit alles in overweging nemende strafte de Raad den betrokken gezagvoerder door het uitspreken eener berisping en veroordeelde hem in de kosten van het geding, begroot f 9,20.

SPORT EN SPEL.

WINTERSPORT.

Wereldkampioenschappen Schaatsen.

OSLO, 8 Febr. (*Aneta*). Op de vijfhonderd Meter werd Pedersen 1, Ballangrud 2 en Van der Scheer 7 en Hooftman 11.

Op de 5000 M. was de volgorde: Staksgrud 1, Ballangrud 2, Heiden 4, Van der Scheer 5.

In het voorloopig klassement is Van der Scheer 3e.

BOKSEN.

Carnera is te duur!

MIAMIBEACH, 9 Febr. (*Aneta-Reuter*). De promotors van het programma voor de bokswedstrijden die 21 Februari hier gehouden zouden worden, hebben dit programma afgelast daar Carnera voor zijn verschijning in den ring 35.000 dollar vraagt.

TENNIS.

Tenniswedstrijden Dierentuin.

De eindstrijd heerendubbel, gisteren in den Dierentuin gespeeld, is gewonnen door het dubbel G.J. van Nooyen-P. Young, die Lansdorp-Kreemer hebbebben geslagen met 8—6, 6—4.

Cablegrams.

Naval-conference.

Tokio, Febr. 9. Japan in principle favours British suggestion for abolition capitalships, although strategic balance in Far East, based Washington agreement, would be upset.

Pope and Bolshevism.

Rome, Febr. 9. Formidable attack on „pagan bolshevism and bolshevist Russia" made by pope in a public letter to Vicar-General of Rome, Cardinal Pompili, denouncing bolshevist Russia in vigorous terms terms and finally announcing that on St. Josephs day, March nineteenth, he would read a special mass imploring Saints to deliver Russia from pagans.

The Strike in India.

Bombay, Febr. 9. The Strike at Great India Peninsula Railway improving. Strikers various centres gradually returning work.

Ortiz Rubio.

Mexico City, Febr. 9 Father, mother and two brothers of. Flores, the assailant of Rubio, arrested and overhanded militaresward.

Prohibition.

Washington, Febr. 9. House of Representatives passed bill transferring outcarrying prohibition enforcement ex treasury to department of justice.

Psittacosis.

Washington, Febr. 9. The attendant of hygienic laboratory of United States public health service, who entrusted care parrosis sent laboratory prodiagnosis died psittacosis, announced laboratory although over twohundred cultures obained exclaved and exliving parrots, no organism yet obained been proved be specific cause disease.

LAATSTE BERICHTEN.

De Prohibitie.

WASHINGTON, 9 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Het Huis van Afgevaardigden heeft een wetsvoorstel aangenomen waarbij toepassing van de prohibitiewet resorteert bij het departement van justitie in plaats van bij het departement van financiën.

Te Singapore aangekomen:

Het vanmorgen van hier vertrokken vliegtuig is te 2 uur 20 Java tijd te Singapore aangekomen (Aneta).

*

Omtrent de landing te Palembang wordt nog gemeld dat het vliegtuig daar te 9.55 arriveerde, na een schitterende vlucht in rechte lijn, waarbij het genot van het uitzicht werd afgewisseld door de uitstekende verzorging van den inwendigen mensch (De eenige lading welke vanmorgen werd genomen waren dan ook louter sandwiches (*Red. Bat. Nwsbl.*) De resident, de heer Ezerman, en andere autoriteiten waren ter begroeting aanwezig. Men vertrok om 10.25.

Sir Josiah Crosby zegt: *Splendid trip. I am quite satisfied.*

Waarschijnlijk zal men te 1.50 op het vliegveld van Singapore, Seletar, landen.

KIND AANGEREDEN.

Bevolking neemt dreigende houding aan.

Gistermiddag, zoo verneemt Aneta, werd op den Bekassiweg een Inlandsch kind van ongeveer 8 jaar overreden door een auto, bestuurd door een Europeaan, en komende uit de richting Meester Cornelis.

Het kind, van achter een grobak te voorschijn gekomen, wilde zonder uit te kijken den weg oversteken, bijna op hetzelfde moment dat de auto, die met een kalm vaartje van, zooals het onder zoek heeft uitgewezen, hoogstens 30 K.M. reed, passeerde.

Toen na het ongeval de auto-bestuurder en nog een andere Europeaan, die naast hem zat, waren uitgestapt, om het jeugdige slachtoffer, dat voor dood midden op den weg lag, te helpen, kwam het volk van alle kanten aanzetten om zich met de kwestie te bemoeien.

De lieden, zonder informatie naar de oorzaak van het ongeluk, begonnen tegen beide Europeanen die ongewapend waren, zulk een dreigende houding aan te nemen, dat deze het wijselijk vonden door te rijden naar Bekassi, waar zij het geval rapporteerden.

De Bank van Engeland.

LONDEN, 6 Febr. (*Reuter's Handelsdienst via Aneta.*)

Toe- en afvoer van Goud.

			Toevoer	Afvoer
Vrijdag,	31	Jan.	40.000 pst.	—
Zaterdag	1	Febr.	—	—
Maand.	3	„	—	14.000 pst.
Dinsdag	4	„	1.000.000 „	—
Woensd.	5	„	—	200.000 „
Dond.	6	„	7.000 „	107.000 „

	vorige week pd.st.	deze week pd.st.
Openbare deposito's	14.600.000	23.300.000
Andere deposito's	03.500.000	90.500.000
Regeerings Obligaties	54.200.000	49.900.000
Andere Obligaties	19.500.000	19.500.000
Bankbilj. en specie	62.400.000	62.500.000
Tot. Muntmateriaal	150.400.000	151.200.000
Zilverbons in omloop	348.000.000	348.700.000
Verhouding reserve tot uitgifte	52,86%	54,95%

De Bank van Frankrijk.

PARIJS, 6 Febr. (*Reuter's Handelsdienst via Aneta*). Het verslag van de Bank van Frankrijk over de afgeloopen week vermeldt een totaal bedrag van 70.339.000.000 francs aan bankbiljetten in omloop, hetgeen 1.964.000.000 francs minder is dan in de daaraan voorafgaande week.

OFF. BERICHTEN

CIVIEL DEPARTEMENT.

Ontslagen: op verzoek, wegens volbrachten diensttijd, met ingang van 2 April '30, eervol uit 's lands dienst, de secretaris der Staatsspoor en tramwegen tevens hoofd van het centraalkantoor van genoemden dienst, L. R. Middelberg, onder dankbetuiging voor de door hem aan den lande bewezen langdurige diensten;

op verzoek, met ingang van 4 Juni '30, eervol uit 's lands dienst, het lid van den raad van justitie te Batavia, mr. J. J. Raaff.

Ontheven: met ingang van den datum, waarop hij in den loop der maand April '30 zijne functiën, in verband met het hem door den directeur van binnenl. bestuur te verleenen buitenlandsch verlof zal neerleggen, eervol van zijne bij het besluit van 5 Juni '26 no. 16 plaats gehad hebbende ter beschikkingstelling van den directeur van justitie, J.C. Vergouwen, assistent resident tijdelijk ter beschikking gesteld van laatst genoemden hoofdambtenaar.

Tijd. belast: bij den dienst van het boschwezen met ingang van 28 Febr. '30 met de waarneming der betrekking van brigadehoofd bij de opneming, F. Hollerwöger, thans burgerlijk ambtenaar belast met een officiersbetrekking bij den topografischen dienst, tijdelijk ter besch. gesteld van den directeur van L.N.H., teneinde onder de bevelen van den hoofdinspecteur, hoofd van den dienst van het boschwezen, te worden belast met de functie van hoofd der opnemingsbrigade van de boschinrichting.

Gesteld: ter beschikking van de provincie Oost-Java, M.A. van Hogezand, wd. 1ste commies bij het kantoor van den adviseur voor de decentralisatie.

Tijdelijk gesteld: met ingang van den dag waarop hij de hem door den regeerings-commissaris voor de bestuurshervorming opgedragen werkzaamheden zal hebben beëindigd, ter beschikking van de commissie tot het nagaan en verzamelen van gegevens, betrekking hebbende op de welvaart der inheemsche bevolking, dr. J. W. de Stoppelaar, assistent resident bij den algemeenen bestuursdienst in het gouvernement Midden-Java, met bepaling, dat hij voor den duur van die terbeschikkingstelling bij zijn korps „voor herinnering" zal worden gevoerd.

Aangeteekend: dat Soehodo, mantri-kaboepaten te Japara, residentie (afdeeling) Koedoes, provincie Midden-Java, gerechtigd is tot het voeren van den titel „Mas" en zich derhalve mag noemen en schrijven „Mas Soehodo".

Verleend: wegens ze j. dienst, acht maanden verlof naar Europa aan den ref. 1ste kl. bij het bezoldigingskantoor, A. H. Kooyker, met bep., dat hij zijn betr. zal nederleggen op 2 Juli '30.

Aangeteekend: dat Mas Singgih Hadipoero, districtshoofd van Oengaran, regentschap Semarang, provincie Midden-Java, gerechtigd is tot het voeren van den titel „Raden" en zich derhalve mag noemen en schrijven „Raden Singgih Hadipoero";

dat Mas Wardi Tjakradiredja, schrijver 1ste kl. bij de S.S, en tr., gerechtigd is tot het voeren van den titel „Raden" en zich derhalve mag noemen en schrijven „Raden Wardi Tjakradiredja;

dat Kertodirdjo, destijds wedono van het district Kota Soerabaja, gerechtigd is tot het voeren van den titel „Raden" en zich derhalve mag noemen en schrijven „Raden Kertodirdjo";

dat Mas Oetja Soerawidjaja, Mas Enoes Anggawidjaja, Mas Oekoes Soeradipradja en Mas Oekik Soeradiprana, landbouwers, wonende te Wanajasa, regentschap Krawang, provincie Weet-Java, gerechtigd zijn tot het voeren van den titel „Raden" en zich derhalve mogen noemen en schrijven „Raden Oetja Soerawidjaja", „Raden Enoes Anggawidjaja"; „Raden Oekoes Soeradipradja" „Raden Oekik Soeradiprana."

Tijd. benoemd: tot commissaris voor het toezicht op het beheer van het pensioenfonds voor Europeesche locale ambt. in N.I., M.F. Tydeman, wd. burgemeester van Buitenzorg.

Ontslagen: uit 's lands dienst, de gew. mantri-opnemer 4de kl. bij den waterstaat en 's lands B.O.W., Ali ook geheeten Wirioatmodjo, met bep., dat dit ontslag gerekend wordt te zijn ingeg. op 18 Dec. '29.

Benoemd: tot lid van den gemeenteraad van Tebing Tinggi, A. M. Greebe, inspecteur van beweging en handelszaken der Deli Spoorweg Maatschappij te Tebing Tinggi.

Tijd. gesteld: ter beschikking van den directeur van financiën, teneinde in het belang van het landrente onderzoek te worden toegevoegd aan den wd. inspecteur, hoofd van den dienst der landelijke inkomsten, W. Smit, ambtenaar terugverwacht van buitenl. verlof, tevoren gediplomeerd gezaghebber 1ste kl. bij het B. B. met bep. dat hij voor den duur van die terbeschikkingstelling bij zijn korps „voor herinnering" wordt gevoerd.

P. T. T.

Blijft geplaatst: te Tebingtinggi Palembang de tijdelijk wd. commies 1ste klasse J. H. Sitanala, idem te Rengat de idem A. T. P. Lantang, idem te Soebang de benoemde commies 1ste klasse V. Lafontaine, idem bij het telefoonkantoor te Buitenzorg de benoemde monteur J. van Rheenen.

Benoemd: tot hoofdtelefoniste te Weltevreden mej. U. Schmidt Weymans, idem tot telefonist 1ste klasse te Weltevreden mevr. S. E. van Stein Callenfels geboren de Bruin, idem tot klerk te Toelongagoeng Raden Soejadji, idem tot klerk te Batavia Soekardiatmadja.

Overgeplaatst: van Cheribon naar Bandoeng de controleur IIde klasse L. Spier.

Pandhuisdienst.

Tijdelijk belast: met de waarn. der betrekking van onderpandbeheerder 1ste klasse en respectievelijk geplaatst bij het landspandhuis, te Glodok (Batavia) H.O. Varkevisser, thans 1ste klerk bij den P.T.T. dienst te Weltevreden;

te Djombang (Modjokerto) Ch. L. Tirajoh, thans IIde klerk op het gewestelijk kantoor te Menado;

te Salemba (Batavia) G. A. C. Rötschke, thans particulier te Weltevreden;

te Lempoejangan (Djokjakarta) Ch. W. A. Scholte, particulier te Weltevreden, tevoren adspirant douane commies te Tandjongpriok.

Landb., Nijv. en Handel.

Overgeplaatst: van Buitenzorg naar de gewestelijke hoofdplaats Soerabaja (provincie Oost-Java), de tijdelijk fungeerend ambtenaar voor den buitendienst bij afdeeling Nijverheid A. B. W. Ettli.

Belast met den dienst in de tweede inspectieafdeeling bij den burgelijken veeartsenijkundigen dienst met standplaats Fort de Kock, de wd. Inspecteur bij den dienst dr. H. J. Klasen.

Boschwezen.

Ter beschikking gesteld: van den adviseur van den dienst der bosschen in de buitengewesten de opzichter 1e klasse, Mas Moekmin, thans ter beschikking gesteld van het hoofd van den dienst der Boschinrichting.

Zoutregie.

Bepaald: door het hoofd van dezen dienst dat de ter beschikkingstelling van de provincie Midden-Java van den pakhuismeester IIde kl. J. A. P. Driessen Dubois, ingaat op 8 Febr. '30.

Overgeplaatst: de pakhuismeester IIde klasse J. W. Damwijk, van Bandoeng naar Soerabaja.

BURGERLIJKE STAND TE BATAVIA.

Geboorten:

31 Jan. E. Nauta—E. de Vries (z).
H.F Visser—A.Th. van Slooten (d).
1 Febr. P. Voorhoeve—M.C.J.B. Moens (z).
G Th.C. Bosch de Inl. vrouw Miah (z).
P. Winowod J.H. Onsu (d).
2 „ M.C.L.J.H. Zwartjes—A.Th. van Slooten (d).
3 „ R.A. Pohan—M. Corputt (z).
J. Zomers—Z. Rombout (z).
4 „ P.Th. Wilms—A.M.S. Bourgogne (z).
L.A. van Rijn—H.M. Scholte (z).
5 „ L. Kandou—A.E. Andu (d).
M.F. Bernardus—J A. Rempiun (d
6 „ W.J. Cabri—A.A. Samuelsz (z).
E.A.R. Scholte—H.G. Loth (d).

TELEGRAMMEN.

NEDERLAND.

De Rubbersituatie.

DEN HAAG, 8 Febr. (Aneta). De dag waarop de Indische delegatie van de rubbercommissie vertrekken zal is nog niet vastgesteld, aangezien deze samenhangt met de te Londen te bereiken overeenstemming.

Koningin en Prinses.

DEN HAAG, 8 Febr. (Aneta). De Koningin maakt elken dag rijtochten en da prinses maakt tochten per ski. Beiden begeven zich vroeg ter ruste.

Ontvluchten.

LEIDEN, 8 Febr. (Aneta). Er zijn opnieuw drie verpleegden uit het Rijkspsychopathen-asyl ontvlucht.

De Papegaaienziekte.

AMSTERDAM, 8 Febr. (Aneta). Drie leden uit één gezin lijden aan de papegaaienziekte; zij deden de besmetting op van een uit Afrika ontvangen gestorven papegaai.

Oost-Europeesche Cultuurgeschiedenis.

AMSTERDAM, 8 Febr. (Aneta). Aan de universiteit alhier is een bijzondere leerstoel voor de Oost-Europeesche cultuurgeschiedenis gesticht.

Tegen Brandgevaar in Bioscopen.

's-GRAVENHAGE, 9 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). De Koninklijke Nederlandsche Brandweervereeniging dringt in een circulaire er op aan om in bioscopen, in verband met het brandgevaar, het rooken te verbieden.

Dr. Hannema.

ROTTERDAM, 9 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). Dr. Hannema is benoemd tot directeur van het Roode Kruis ziekenhuis te 's-Gravenhage.

De Gevel van „Het Volk".

AMSTERDAM, 9 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). Het stadsbestuur keurde, op advies van de commissie voor hooger beroep, het ontwerp voor den gevel van het nieuwe gebouw van *Het Volk* goed.

Betuiging van Leedwezen aan President Rubio.

's-GRAVENHAGE, 9 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). De Nederlandsche regeering betuigde haar leedwezen met den aanslag welke op den Mexicaanschen president, Ortiz Rubio, is gepleegd.

Historische Vondst in Limburg.

ELSLOO, 9 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). Bij opgravingen die alhier zijn verricht is een Romeinsch kerkhof ontdekt.

BRITSCH-INDIË.

Een Resolutie der Mosilms.

NEW DELHI, 9 Febr. (Aneta-Reuter). De raad van de All-India Moslem League heeft een resolutie aangenomen waarin de mededeeling van den onderkoning betreffende den dominionsstatus als einddoel voor Indië met vreugde wordt begroet.

In de resolutie wordt aangedrongen on de Moslims bij de *round table conference* een evenredige vertegenwoordiging te geven.

De Spoorwegstaking.

BOMBAY, 9 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). De staking bij de Great-India Peninsula Railway krijgt betere aspecten.

De stakers uit verschillende centra hervatten geleidelijk het werk.

HET BRITSCHE RIJK.

Leening voor Britsch-Indië.

LONDEN, 7 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). In Londen zijn maatregelen getroffen voor de uitgifte van een nieuwe leening ten behoeve van Britsch-Indië, tot een bedrag van zes millioen pond sterling.

De koers van uitgifte zal 99 zijn; de leening is half Juni 1932 aflosbaar tegen pari of 15 Juni 1933 tot 101 pct.

Sir H. Gompertz. †

LONDEN 7 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). Sir Henry Gompertz is alhier overleden.

Nieuwe Vlucht naar Australië.

LONDEN, 9 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). De officieren van de luchtmacht, H. L. Piper en C. Kay zijn hedenochtend te Croydon opgestegen voor een vlucht naar Australië. Zij zullen trachten het record van Bert Hinkler, dat in 1921 werd gevestigd, te breken.

Piper en Kay zijn beide Nieuw-Zeelanders, die in dienst zijn bij de Royal Airforce. Zij hebben drie maanden verlof gekregen om naar Nieuw Zeeland te gaan. Zij bezigen voor deze vlucht een Desoutter-Cyrrus vliegtuig van 105 p.k. Dit vliegtuig staat bekend als een „salon van de vlucht", en beide piloten zijn er tegen invloeden van het weer beschermd.

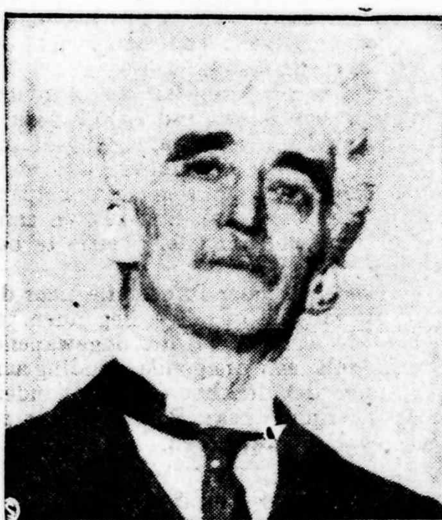
De Godsdienstvervolging in Rusland.

LONDEN, 9 Febr. (Aneta-Reuter). De actie welke door een gedeelte van de Britsche pers gevoerd wordt tegen de Godsdienstvervolging in Rusland, heeft een uitspraak uitgelokt van een hooggeplaatst Sovjet-ambtenaar, zoo wordt uit Moskou gemeld.

Deze verklaarde dat „de Russische contra-revolutionnaire priesters in het buitenland blijkbaar hard werken om uit de oorlogsarchieven gruwelijke verhalen op te dissen om het Engelsche publiek schrik aan te jagen." Hij meende echter dat het publiek verstandig genoeg is om dergelijke „afgezaagde stof" te accepteeren. Hij noemt de berichten „ongeloofwaardige verhalen". Hij geeft toe dat, gezien de druk van de Kerk onder den Czaar, de Sovjet tegen den Godsdienst gekant is. Maar de Sovjet bestrijdt den Godsdienst door de opvoeding en de propaganda maar niet met methoden van de middeleeuwsche inquisitie.

BELGIË.

De diplomatieke Relaties met Rusland.

Minister Hymans.

BRUSSEL, 7 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). Bij de behandeling der begrooting, wees de Belgische minister van Buitenlandsche Zaken, Hymans, na een socialistische interpellatie er op, dat hij er niet aan dacht wederom een poging tot herstel der relaties met Rusland op zijn program te brengen. Alle pogingen tot het sluiten van een handels-verdrag zijn gestrand op den eisch van Rusland, om de Sovjet-republiek eerst *de jure* te erkennen. Hymans wees tevens nog op de onaangename ervaringen, welke andere landen, die wel een verdrag met Rusland afgesloten hebben, opdeden in verband met de Russische propaganda in die landen.

HET DUITSCHE RIJK.

De Automobielclub.

BERLIJN, 7 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). De Duitsche Automobielclub koos als opvolger van president Graaf von Arnim-Muskau, die in het voorjaar aftreedt, Hertog Friedrich van Mecklenburg, den bekenden onderzoekings-reiziger.

De Communistische Partij in de Put.

BERLIJN, 7 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). De dagbladen bevatten berichten over den ongunstigen financieelen toestand van de communistische partij in Duitschland. Die partij zou daarom besloten hebben de verschillende ondernemingen, welke namens de partij werden gedreven, op te geven en deze op een privé-commercieele basis te stellen.

De Berlijnsche Gemeenteraad.

BERLIJN, 7 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). De jongste zitting van den Berlijnschen gemeenteraad had een gewoon verloop. Van communistische zijde werden vragen gesteld over het salaris van verschillende leidende personen in het gemeentebestel en wat op zulk een wijze, dat deze vragen, zoowel voor burgemeester Scholtz, als voor die hooge ambtenaren beleedigend konden worden geacht.

De burgemeester en de wethouder verlieten daarop de raadszaal.

De Chervonetz-vervalschingszaak.

BERLIJN, 8 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). Drie Duitschers, de terecht stonden in verband met de Chervonetzvervalschingen, zijn op vrije voeten gesteld. Het proces tegen de twee Georgiërs is gestaakt wegens de amnestie voor politieke misdrijven. De vervalschte papieren zijn verbeurd verklaard en de staat is veroordeeld tot de proceskosten.

De raad betoogde dat de Sovjet zelf de waarde van de Chervonetz-papieren niet erkent wanneer zij door en ander dan de Sovjet-zelf uit Rusland worden vervoerd. Daarom kunnen de vervalschte papieren niet als geld beschouwd worden.

De Emigré's uit Rusland.

BERLIJN, 7 Febr. (Spec. Bat. Nwsbl.) De rijks-commissaris, Stücklen, legde een verklaring af over de toekomst van de emigré's uit Rusland van Duitsch origine.

Hij verklaarde, dat de kwestie van vestiging niet zou worden betwist, daar dit hen, die eventueel in Duitschland zouden willen blijven, kopschuw zou maken. De eenige weg, welke bewandeld diende te worden, was de transporten naar overzeesche landen te verminderen.

Wat de financieele consequenties betrof, deelde Stücklen mede, dat verschillende kerkelijke genootschappen zich verbonden hadden de voorgeschoten kosten terug te betalen. Stücklen ontkende nogmaals het bericht, als zou de gezondheids-toestand onder de emigré's slecht zijn. Het grootste gedeelte geniet een goede gezondheid.

Rouwbeklag.

BERLIJN, 7 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). In opdracht van minister Curtius bracht de departements-chef het rouwbeklag der Duitsche regeering over aan de weduwe van den overleden Braziliaanschen gezant, Raoul de Campos.

ITALIË.

De Paus en het Bolsjewisme.

Paus Pius.

Scherpe veroordeeling.

ROME, 8 Febr. (Aneta-Radio). In een open brief aan den vicaris-generaal van Rome, Kardinaal Pompili, doet de Paus een scherpe aanval op het „heidensch bolsjewisme en bolsjewistisch Rusland".

De Paus veroordeelt in scherpe bewoordingen Bolsjewistisch Rusland en aan het slot van de brief deelt hij mede dat hij op den 19-den Maart, den feestdag van St. Joseph, een speciale mis zal opdragen om den hemel te smeeken Rusland van de heidenen te verlossen.

VATICAANSTAD, 9 Febr. (Aneta-Reuter). In zijn brief zegt de Paus dat hij sinds het begin van zijn pontificaat zijn pogingen verdubbeld heeft om een einde te maken aan de hevige vervolging der Katholieken in Rusland. Door zijn gevolmachtigde werden 15.300 kinderen van een vreeselijke dood gered. Deze pogingen moesten echter door den dwang van de Sovjet gestaakt worden.

De Paus deelde mede dat hij een speciale commissie heeft benoemd voor Rusland. Deze commissie wordt gepresideerd door Kardinaal Sincero.

Valsche Munters.

LIVORNO, 8 Febr. (Aneta-Reuter). Alhier is een bende valsche munters gearresteerd.

SPANJE.

De Amnestie.

MADRID, 7 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). Koning Alfons breidde de amnestie, welke reeds door de regeering werd uitgevaardigd, nog belangrijk uit.

SOVJET-RUSLAND.

De Graan-schaarschte.

MOSKOU, 7 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). De Moskousche Pers bevat alarmeerende artikelen over het feit, dat de graan-leveranties veel lager zijn dan geschat werd.

Volgens officiëele opgaven is van de hoeveelheid, welke vóór 20 Februari moet zijn geleverd, op het oogenblik slechts 27,2 pct. binnen.

De bladen beschouwen de situatie als „buitengewoon kritiek", tenzij in de komende twee weken de afleveringen zeer toenemen.

Men is van oordeel, dat de regeeringsautoriteiten alle leden van de partij zullen mobiliseeren, om een onderzoek in te stellen in de landbouw-districten, teneinde zoodoende de aflevering aan de gouvernements-pakhuizen en silo's te bespoedigen.

Indien dit geen gevolg heeft, zal het vijfjarig voedsel-plan geheel in de war loopen. Een decreet is uitgevaardigd, waarbij den boeren wordt eenige graanexport te malen tot tijd en wijle het voedselprogramma is uitgevoerd.

AFGHANISTAN.

De Halfbroeder van Aman Oellah.

PESJAWAR 9 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). De halfbroeder van Aman Oellah is wegens samenzwering in hechtenis genomen.

MIDDEN-AMERIKA.

Na den Aanslag op President Rubio.

BERLIJN, 7 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). President Hindenburg zond den nieuwen president van Mexico, Rubio, zijn gelukwenschen voor de ontsnapping aan een aanval op den dag van zijn optreden en wenschte hem een snelle genezing.

Minister Curtius liet door zijn departements-chef de gelukwenschen der regeering, over de mislukking van den aanslag, aan den Mexicaanschen gezant overbrengen.

MEXICO-CITY, 9 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). De vader, moeder en twee broeders van Daniel Flores, die den aanslag pleegde op den president, zijn in hechtenis genomen en aan de militaire autoriteiten overhandigd.

DE VOLKENBOND.

Het Secretariaat.

GENÈVE, 7 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). Er is een commissie benoemd voor de opstelling van een schema tot reorganisatie van het secretariaat van den Volkenbond. Een voorstel dienaangaande is ingediend door Lord Cecil, hetgeen voorziet in de vorming van een commissie voor het secretariaatgeneraal met elf assistenten, in plaats van vier, zooals thans het geval is. De Duitsche, Japansche en Italiaansche afgevaardigden verzetten zich tegen het voorstel, daar dit de administratieve regeling nog ingewikkelder zal maken, dan reeds het geval is.

ALGEMEEN NIEUWS.

De Marineconferentie.

PARIJS, 8 Febr. (Aneta-Reuter). In verband met de jongste ontwikkeling van de marineconferentie legt de Fransche pers een wantrouwen aan den dag over de Engelsch-Amerikaansche politiek.

l'Ere Nouvelle verklaart dat de Engelsch-Amerikaansche solidariteit zoo geprononceerd wordt dat men eerder zou kunnen spreken van een Engelsch-Amerikaansche alliantie.

De *Matin* zegt dat de conferentie eerder op een marinestrijd lijkt dan op een entente welke den vrede wenscht.

De *Journal* schrijft dat de Angelsaksische manoeuvres de grootste waakzaamheid vereischen van den kant van Frankrijk.

TOKIO, 9 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad) Japan is in principe voor het Engelsch voorstel om de slagschepen af te schaffen, hoewel de strategische balans in het Verre Oosten, gebaseerd op de overeenkomst van Washington, hierdoor uit het evenwicht geslagen zou worden.

De Pagegaaienziekte.

WASHINGTON, 9 Febr. (Spec. Bat. Nieuwsblad). De directeur van het laboratorium van den openbaren gezondheidsdienst in de Vereenigde Staten, die papegaaien, gestorven aan psittacosis, heeft onderzocht, deelt mede dat men op het laboratorium, waar men meer dan 200 preparaten zoowel van doode als van levende papegaaien heeft gemaakt, geen organismen heeft kunnen vinden die de oorzaak van de ziekte zouden kunnen wezen.

(Men zie verder onder Buitenland in ons Derde blad van heden. Red. B.N.)

SCHEEPSBERICHTEN

Haven van Tandjong-Priok.

Aangekomen 8 Febr.

N.I. ss. „Mel. Treub" gez. Werner, van Soerabaja en Semarang, agt. K.P.M.

Ned. ss. „Simaloer" gez. de Haan, van Amsterdam en Belawan, agt. S.M.N.

Aangekomen 9 Febr.

Ned. ss. „Bengkalis" gez. Straakenbroek, van Oosthaven, agt. J.C.J.L.

Ned. ss. „Insulinde" gez. Ruhaak, van Soerabaja en Semarang, agt. R.L.

N.I. ss. „v. Overstraten" gez. Blits, van Makasser, agt. K.P.M.

N.I. ss. „Plancius" gez. v/d Worp, van Belawan en Muntok, agt. K.P.M.

N.I. ss. „de Eerens" gez. Kloots, van Palembang, agt. K.P.M.

Ned. ss. „Tjerimai" gez. Noorthoorn v/d Kruyff, van Rotterdam en Singapore, agt. R/Lloyd.

N.I. ss. „Janssens" gez. Terburg, van Oosthaven, agt. K.P.M.

N.I. ss. „Speelman" gez. de Roos, van Semarang en Cheribon, agt. K.P.M.

N.I. ss. „van Spilbergen" gez. Schmitz, van Gladstone, agt. K.P.M.

Vertrokken 8 Febr.

N.I. ss. „Benkoelen" gez. Helleman, naar Singkawang en Pontianak.

Eng. ss. „Eurymedon" gez. Francis, naar Padang, Holland, Londen en Hamburg.

N.I. ss. „Palopo" gez. Bronsema, naar Palembang.

N.I. ss. „Mel. Treub" gez. Werner, naar Muntok, Singapore en Bel/Deli.

Ned. ss. „Soekaboemi" gez. Slot, naar Singapore, Belawan, Suez, P/Said, Boston en N/York.

Ned. ss. „Blitar" gez. de Vries, naar Oosthaven, Singapore, Belawan, Sabang, Suez, P/Said, Marseille, Londen en Rotterdam.

Vertrokken 9 Febr.

Ned. ss. „Gorontalo" gez. Fohren, naar Palembang, Semarang, Soerabaja en Makassar.

Ned. ss. „Beemsterdijk" gez. Kooy, naar Semarang, Soerabaja, Tjilatjap, Bal/papan en Makassar.

N.I. ss. „Plancius" gez. v/d Worp, naar Semarang en Soerabaja.

N.I. ss. „Reael" gez. Kandau, naar Oosthaven en Merak.

Rotterdamsche Lloyd.

ss. „Kertosono" 9 dezer uit Soerabaja kustr.
ss. „Sitoebondo" 8 dezer te Semarang id.
ms. „K. Gedeh" 9 dezer uit Soerabaja id.
ss. „Insulinde" 9 dezer te Priok id.
ss. „Deli" 9 dezer uit Port Said uitreis.
ss. „Tjerimai" 9 dezer te Priok id.
ss. „K. Inten" 9 dezer uit Singapore id.
ss. „Blitar" 9 dezer te Tg. Karang id.
ss. „Buitenzorg" 8 dezer te Djeddah id.
ss. „Soekaboemi" 8 dezer uit Priok id.
ss. „Samarinda" 7 dezer uit Tjilatjap id.

Stoomvaart Maatschappij Nederland.

ss. „J.P. Coen" 9 dezer uit Belawan thuisr.
ms. „P.C. Hooft" 8 dezer te Amsterdam id.
ss. „Manoeran" 9 dezer te Genua id.
ss. „Simaloer" 8 dezer te Priok uitreis.
ss. „Joh. de Witt" 8 dezer uit Genua id.
ss. „Karimata" 10 dezer te Tg. Pinang id.
ms. „P. Bras" 9 dezer te Soerabaja kustr.
ss. „Roepat" 9 dezer uit Makasser id.

Holland Amerika Lijn.

ss. „Blijdendijk" 8 dezer uit Makasser kustr

Java New-York Lijn.

ss. „Saleier" 10 dezer uit Semarang.
ss. „Madoera" 9 dezer te Sabang.

Java China Japan Lijn.

ss. „Tjileboet" vertr. 9 dezer van Amoy naar Hongkong.

Passagierslijst

van het Ds. ss *Insulinde*, gezagvoerder G. H. Ruhaak, bestemd te vertrekken van Batavia naar Rotterdam op Woensdag den 12 Febr. '30 des middags 12 uur.

Van Batavia naar Singapore.

R.H. Compton, mevr. Compton, mevr. A.P. Fourney, mevr. M.M.I. van Haelen, hr. Kemmink, mevr. Kemmink, R. D. Simpson, O. Taigny, S.L. Wisse, mevr. Wisse en 3 kn.

Van Batavia naar Bel.-Deli.

G.L. Gonggryp, mevr. Gonggryp, S.C. Pryor, O.C. Raphael, mej. L. Schuddeboom.

Van Batavia naar Colombo.

J.J. Bonnet, mevr. Bonnet, mej. Busby, B. Gregg, mevr. Gregg, mej. Hanbury, hr. Jones, J.M. Lijnkamp, W. Weidmann.

Van Batavia naar Port-Said.

H.I. Bussemaker, mevr. Bussemaker, C.P. Castle, mevr. Castle, mevr. Potoran.

Van Batavia naar Marseille/Rotterdam.

P.P.D. Anschütz en 5 kn, mej. P.W. Anschütz, G.C. Anker, E. Bennink, mevr. Bennink, mej. O.H. Bennink, mevr. M. van den Berg, J.J. Brouwer, mevr. Brouwer, W. Bakker, mevr. Bakker, mej. D. Beresowsky, A.J. Beukers, L. Bestebreur van Winden en 1 kd., F.J.J. de Bloeq van Scheltinga, mevr. de Bloeq van Scheltinga en 2 kn, mevr. Brisk en 1 kd, mej. J.H. Buis, hr. Bloemendaal, D. Bosma, A. van den Bogaard, mevr. v/d Bogaard en 3 kn, mej. A.J. van den Bogaard, J.R. van den Bogaard, P. van den Bogaard, ir. F.M.G. Cochius, mevr. Cochius en 1 kd., Josiah Crosby, mevr. Christie, A.J. Comanne, L. J. Comanne, F. Dekker, mevr. Dekker en 2 kn. H. van Eck, mevr. idem, M.C. van Eck-van Berckel, J. Ellis, P. Egt, W. van Eyk, mevr. van Eyk, mevr. de wed G.M. Feenstra van Beusichem, M.A.C. Goester, mevr. Goester, F.H. Greve, mevr. Greve, G.J. van Geffen, mevr. van Geffen, mevr. A. M. van der Graaf, W. Herrmann, W. Herrmann, J. Haitsma, W. J. Hogeslag, eerw. Broeder H.G. van Hey en, J. Hol, mevr. Hol, mej. G.A. Heidanus, mej. M. C. E. Heidanus, J.J.W. Heidanus, J. Huisman, W.B. van den Hoff, mevr. van den Hoff, mevr. de wed. M. A. van Impelen Veenbrink en 2 kn., W.A. Johnson, mej M.R. Jahn, mevr. J.E.E. Jansen, H. Janssen, mevr. Janssen, C.F.W. Juch, mevr Juch, S. de Jong, mej. M. Kat, F.J. Klaassen, A.J. Koudstaal, mevr. Koudstaal, J. C. Louman, mevr. G. Liégeois Janmaat en 1 kd., mevr. L.M. Marcella-Verkouteren en 1 kd., mevr. M. ter Marsch, H. ter Marsch, W.J. Markwat, mevr. Markwat en 4 kr., dr. Morin, J. Mossel, E. Nater, mevr. Nater en 2 kn., B. H. Nijhoff, dr. E. Olssen, J.C. Oosterhoff. mevr. Oosterhoff en 2 kinderen, mej. K. Oosterhoff, J.L. Peleavis, W.A. Paalman, mevr. Paalman, H.C. Paulus mevr. Paulus en 4 kn, D. Prins, mevr. Prins, mej. C. de Queljoe, ir. A. C. van Rossem, mevr. van Rossem en 2 kn, eerw. Broeder A.F.J. van Raphorst, A.B. de Regt, P.A. Ronkel, heer Rutten, bij-of meergen Verbeek, mevr. Rutten en 1 kd, W.J. de Ruiter, mevr. de Ruiter, O.J. van Segnitz, mevr. van Segnitz en 1 kd, H. F. van Stipriaan Luiscius, H. C. Schenk, C. M. Schong, A. Smits, mevr. Smits, mej. W.L. Speltie, mevr. E. van Schaar-Rasquinet, A.J. Schoen, Thio Siong Hway, W. F. van Vreeswijk, P. van Veen, mevr. van Veen en 1 kd, B. H. Volbers, mevr. Volbers, mej. G.D. Volbers, P.J. Velsen, T.J.A. de Vries, G. van der Waals, mevr. van der Waals, mr. J. van der Wissel, mevr. van der Wissel en 1 kd, J.M.S. Wairisal, mevr. Wairisal, mevr. F. Walbeehm, H. Wallig, mevr. Th. R. Wapstra-van Balvoort en 2 kn, C. H. de Wilde, mevr. de Wilde, mej. N van Zalinge.

Ingezonden Mededeelingen.

ADVERTENTIËN.

ABONNEMENTSPRIJS:
ƒ 7.50, fr.p.p. ƒ 9.—, buiten Ned.-Indië ƒ 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF:
1—25 woorden ƒ 3.75, elke 5 woorden meer ƒ 0.75.
Regeltarief ƒ 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN
DERDE BLAD
Directeur: G. MOLENAAR

UITGEEFSTER:
N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX:
Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON:
Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

De Roman van Léon Daudet.

Zijn terugkeer. — Storm in aantocht. — De publieke opinie. — Het onopgeloste raadsel. — Een buitengewone figuur.

(*Van onzen correspondent*).

PARIJS, Januari.

In ons Derde Blad van Zaterdag publiceerden wij een artikel „Allerlei Verzoening" van Villanus, waarin deze ook Léon Daudet ter sprake bracht. Met enkele woorden, maar vooral tusschen de regels door gaf Villanus blijk niet de minste achting of bewondering voor hem te koesteren. Wij ontvingen ook een brief over de terugkeer van Léon Daudet van onzen Parijschen correspondent. Daar deze goede eigenschappen van Daudet naar voren brengt en deze weet te apprecieeren, meenden wij ook deze brief een plaats in ons blad te moeten geven.

In het kleine maar zoo vurige en intens-levende wereldje van de Fransche monarchisten is het feest, groot feest: Leon Daudet, de verafgode leider voor wien ze hun laatsten droppel bloed zouden storten, heeft gratie gekregen. Vanmiddag zijn ze hem af gaan halen aan het gare du Nord. Het station was omringd door massa's agenten, voor een keer samenwerkend met de *camelots du roi,* tot dusver hun fanatieke tegenstanders in zoo menig relletje of schermutseling. En *ma foi,* dank zij die samenwerking werd een tot in de puntjes geregelde orde-dienst verkregen. Het consigne was zeer streng. Tot het perron waar de trein uit Brussel zou aankomen hadden alleen houders van speciale uitnoodigingen toegang. Blijkbaar was men bang voor een storend optreden van uiterst links. Maar de communisten hielden zich wijselijk kalm. En toen Daudet temidden van een kleine groep intieme vrienden het perron betrad, klonken alleen daverende toejuichingen en werden wel bloemen doch geen bommen gestrooid. Er kwam schier geen eind aan de vivat's waarmee de militante schrijver-politicus door zijn trouwen aanhang begroet werd. Toch haalde deze eerste uitbarsting van geestdrift niet bij de ontvangst welke Daudet buiten ten deel viel van de zijde der camelots, in drommen saamgestroomd op het plein voor het station en in de straten die er op uitkomen. Deze voor het meerendeel heel jonge mannen, bijna kinderen nog, waren door het dolle heen. Een duizendvoudig herhaald „leve Daudet" snel aanzwellend tot een orkaan van jubel en gejuich, ging op uit die saamgepakte met hoeden en petten zwaaiende menigte, en het duurde wel een kwartier voor de auto's van den stoet zich een weg gebaand hadden over het plein. Zoo werd de terugkeer een ware triomf, een vorstelijke intocht niet van een gegratieerd *condamne de droit commun* — wat Daudet naar den letter toch eigenlijk is — maar van een lang verguisd en miskend groote in den lande, wiens goede zaak eindelijk heeft gezegevierd, alle laster en insinuatie ten spijt.

⁂

Daudet zelf beschouwt zijn gratie als een — te laat — herstel van geleden onrecht. Hij heeft die gratie dan ook niet afgebedeld. Integendeel, zelden waren zijn hoofdartikels in de *Action Française* heftiger en agressiever dan tijdens de laatste maanden van zijn ballingschap. Hij vermenigvuldigde zijn vervloekingen tegen het regiem, tegen de Republiek die hij *la Gueuse* noemt en die, naar hij hartstochtelijk verzekert, Frankrijk ten val zal brengen als niet gauw een Koning het gevaar keert. En virtuoos in het schelden als hij atlijd geweest is, vond hij steeds nieuwe, grievende betitelingen voor de mannen die voor steunpilaren van het regiem doorgaan. Volgens Daudet zijn het slampampers, botteriken, lafaards en onverbeterlijke baantjesjagers, voor zoover ze tenminste niet nog veel ergere dingen op hun kerfstok hebben. Wat zijn houding in de toekomst aangaat zijn we gefixeerd. In het eerste na zijn terugkomst geschreven artikel zet hij de puntjes precies op de i. Daudet bedankt de kunstenaars, schrijvers en kamerleden aan wier tusschenkomst hij zijn gratie te danken heeft. Hij bedankt ook Parijs voor de onvergetelijke ontvangst. Maar, zegt hij, ik ben geen dank schuldig aan het gouvernement vor het doen ophouden van een schandelijke onrechtvaardigheid. Ik zal de politiemannen die mijn zoon vermoord heben blijven vervolgen, evenals de slaafsche, meineedige magistraten. En wat Barthou (oud-minister van justitie) en Poincaré aangaat, wel, we zullen elkaar nader spreken.

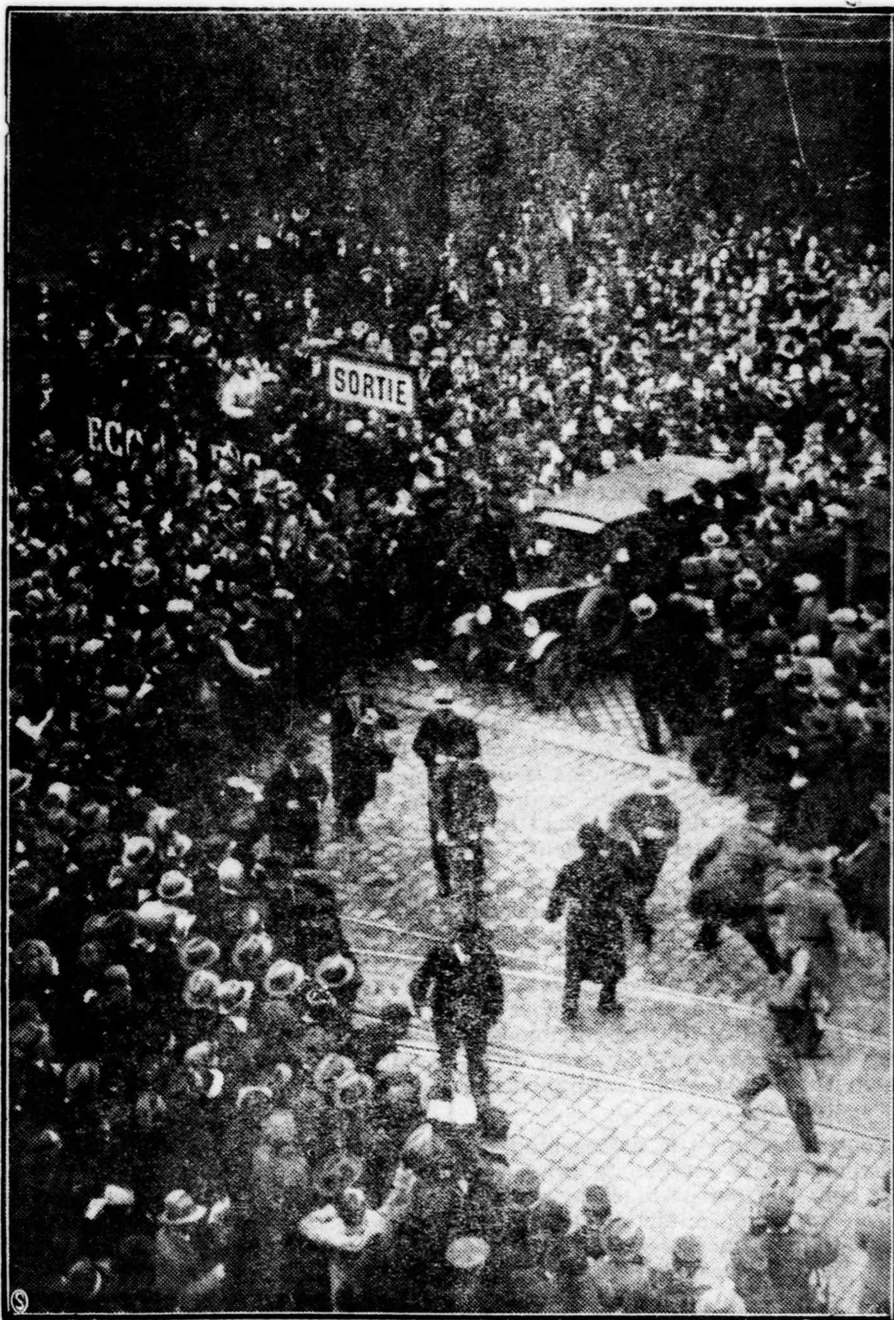
Men ziet het, hij windt er geen doekjes om. Er is storm in aantocht.

⁂

Daudet is niet populair. Hij heeft, en dat is warempel geen wonder, oneindig veel meer haters dan vrienden, uitgenomen dan natuurlijk in royalistische kringen waar men hem op de handen draagt. Toch heeft het groote publiek het bericht van zijn gratieering en later dat van zijn terugkeer met een zekere voldoening vernomen. De royalisten schrijven dit voor een deel toe aan de intuïtieve zekerheid der massa dat in tijden van groot gevaar het toch alleen de *Action Française* zal zijn die uitredding kan brengen. Maar geloof hier niets van. Daudet's politieke bedrijvigheid moge al eens in sommige parlementaire milieu's bezorgdheid wekken, ze laat het groote publiek ijskoud. Zijn voorspelling tijdens een interview juist vóór hij Brussel verliet dat heel spoedig, en om precies te zijn over twee jaar reeds, een nieuwe verschrikkelijke wereldoorlog zal uitbreken, is door niemand ernstig opgevat, uitgenomen dan alweer de royalisten. Neen, wanneer het volk de gratie van Daudet goedkeurt dan is het omdat men in Daudet niet den politicus ziet, maar den vader, die in zijn pogingen om den dood van zijn zoon te wreken buiten de perken ging en daarvoor zwaar gestraft werd, te zwaar wijl zijn beschuldigingen nooit geheel en al ontzenuwd konden worden.

⁂

Want het blijft een raadselachtige geschiedenis, die dood van Philippe Daudet op een grijzen November-middag nu zes jaar geleden. Volgens de politie heeft de jongen zelfmoord gepleegd in een taxi, na aansluiting te hebben gezocht bij anarchisten-van-de-daad wien hij had voorgesteld een aanslag te plegen op een markante persoonlijkheid... zijn eigen vader! In het nauw gedreven door de inspecteurs en op het nippertje ontsnapt, zou hij in zijn radeloosheid de hand aan zichzelf hebben geslagen.

De enorme belangstelling voor het station bij de terugkeer van Léon Daudet te Parijs.

Daudet echter beweert dat zijn zoon in een hinderlaag gelokt is, en doodgeschoten bij de arrestatie door een commissaris die zijn ware identiteit niet kende. Toen die bleek uit een zakboekje dat hij bij zich droeg, zouden de ontstelde speurhonden — er waren er niet minder dan dertien bij betrokken! — met medeplichtigheid van den taxi-chauffeur Baujot voor de *mise-en scène* gezorgd hebben, welke op een zelfmoord moest wijzen. Later kwam Daudet met nog veel griezelliger beschuldigingen: de *Sûreté Générale* (Algemeene Veiligheidsdienst) zou namelijk het diabolische plan hebben gesmeed om hem, Daudet, uit den weg te ruimen en het zoo in te richten dat men niet anders kon concludeeren of de royalist was door zijn eigen zoon vermoord!

Van deze twee lezingen klinkt de door de politie gegeven verreweg het meest aannemelijk. Maar... de *Sûreté* heeft geen vlekkelooze reputatie. Het is bekend, dat ze in contact staat met individuen van het allerlaagste soort — zoo ook de pseudo-anarchistische boekhandelaar Flaoutter, bij wien Philippe Daudet hulp zocht — die voor haar spionnendiensten verrichten. Bovendien waren er zonderlinge leemten en tegenstrijdigheden in de verklaringen van de bij het geval betrokken inspecteurs. En nog veel zonderlinger was het dat het toenmalige hoofd der *Sûreté* die van den aanvang wist wie Philippe was, verzuimd heeft de familie in te lichten. Wanneer Daudet niet door een toeval te weten was gekomen dat zijn zoon stervend was opgenomen in een hospitaal, zou het lijk van den jongen onbekende afgeslaan zijn aan de snijkamer, waar alle sporen van een mogelijke misdaad zouden verdwijnen!

Daudet's furieuze aanvallen op de politie en op den chauffeur Baujot brachten dezen laatste ertoe een aanklacht in te dienen wegens laster. Na een sensationeel proces werd Daudet veroordeeld tot betaling van een schadeloosstelling aan Baujot, en bovendien tot zes maanden gevangenisstraf. Hij had niets kunnen bewijzen, maar wel was hij er in geslaagd een aller-onbehaaglijkst gevoel van twijfel en argwaan jegens de politie op te wekken bij ieder die de zittingen volgde of de krantenverslagen ervan las. Daudet heeft slechts korten tijd doorgebracht in de *Santé*. Hij werd op vrije voeten gesteld door toedoen van een camelot du roi, die den directeur van de gevangenis er in liet loopen, en nam toen de wijk naar Brussel, waar hij dertig maanden heeft gewoond. Aan deze vrijwillige ballingschap heeft het gratie-decreet thans een eind gemaakt.

⁂

Over Daudet als kunstenaar en als „homme politique" zou een dik boek te schrijven zijn. Mij persoonlijk is de royalistische kemphaan niet sympathiek. Hij heeft een, wat Querido zou noemen, zeer onkiesche, scheldende geest, hij is een vulkaan — maar een vulkaan die dikwijls slechts modder uitwerpt, hij overdrijft, hij draaft door, hij verzekert meer dan hij bewijst, hij is vaak schreeuwend-onrechtvaardig voor degenen die het bij hem verkorven hebben, hij maakt van den tragischen dood van zijn zoon een weerzinwekkend propaganda-wapen voor het monarchisme... In zijn romans, hoe knap en virtuoselijk geschreven ook, toont hij zich geen groot schepper van levende menschen. En voor een vertelling van Alphonse Daudet geef ik graag alle romans van Leon cadeau, met inbegrip van de *Voyage de Shakespeare*, zijn veel-geprezen jeugdwerk.

Maar, aan den anderen kant, wat een wonderbaarlijke veelzijdigheid, wat een phenomenale werkkracht, wat een eerbied-afdwingende onverschrokkenheid, wat een vurige overtuiging bij deze altijd onderhoogspanning levende en werkende dynamische figuur van Léon! Hij is zonder eenigen twijfel de grootste polemist en pamflettist van zijn tijd. Ik lees nu zes jaar geregeld de Fransche kranten en altijd weer is de *Action Française* het eerste blad waar ik naar grijp. Ik begin met Daudet's hoofdartikel. In den regel weet ik wat er komen zal: schimpscheuten op de Republiek, verwenschingen aan het adres van de regeerders, voor de vijf of zeshonderdste keer een verhaal van den dood van Philippe... Maar, eenmaal begonnen, lees ik door tot het eind. Want deze drommelsche kerel pakt u beet, schudt u door mekaar, dwingt u naar hem te luisteren, ook naar zijn buitensporigheden, en laat u niet los voor hij alles gezegd heeft wat hij op het hart had. Zie, dat is toch wel superieure, dat is toch wel geniale journalistiek. Het zal velen overkomen dat ze, weer tot bezinning gekomen, het blad met een sceptisch glimlachje terzijde leggen. Maar pas op, niet alles wat Daudet uitbazuint is ephemeer en uitsluitend kost voor liefhebbers van literaire buitenissigheden. Hij heeft meer dan eens bewezen ver en juist vooruit te kunnen zien.

In Juli 1914, een dag of tien voor het uitbreken van den wereldoorlog, schreef een oud-opperbevelhebber van het Fransche leger dat de vrede nooit zoo rotsvast verzekerd was geweest als op dat moment. Maar Daudet, die geen strateeg is, had wat er te gebeuren stond reeds in 1913 voorspeld in het thans vrijwel vergeten boek *L'Avant-Guerre*.

Tijdens zijn ballingschap heeft Daudet misschien het beste werk geleverd waartoe hij bij machte is. Hij schreef behalve de dagelijksche hoofdartikels in de *Action*, een dozijn romans en bundels met letterkundige essay's, philosophische verhandelingen, medische opstellen — hij is geneesheer —, beschouwingen over muziek en schilderkunst. Groot bewonderaar van de oud-Hollandsche meesters, danken we hem enkele prachtige pagina's over Rembrandt en Vermeer van Delft. Tusschen zijn schrijfwerk door vond hij nog tijd voor een serie briljante lezingen in Belgie en Holland over de groote figuren van de Fransche literatuur, en, natuurlijk, over de tekortkomingen van het parlementaire stelsel in die landen waar hij het had kunnen bestudeeren. Voor de Republiek is hij ook in den vreemde een onverzoenlijk tegenstander geweest. Maar aan zijn land, aan Frankrijk dat toch meer is dan de Republiek — *Au-dessus de la République, il y a la France*s — wist hij meerderen luister bij te zetten. Dit alleen reeds gaf hem recht op de clementie-maatregel welke de Regeering dan ook ten leste genomen heeft.

Een nationaal Geschenk aan Prinses Marie José.

Ter gelegenheid van haar huwelijk met kroonprins Umberto van Italië werd Prinses Marie José een nationaal geschenk aangeboden, o.a. bestaande in een bruidssluier van Brusselsche kant. Van l.n.r. minister Lippens, prinses Marie José, burggravin de Lantsheere.

FEUILLETON.

DE KANG-HE VAAS.

Uit het Engelsch

van

J. S. FLETCHER.

Geautoriseerde vertaling.

(*Slot.*) 22)

Mijn metgezellen en in het bijzonder de zeelieden bespraken een ander punt: waarheen was hij gegaan? Of liever waarheen was hij van plan te gaan of hoopte hij te gaan? Wij wisten nu dat hij het eiland had verlaten in de boot, die Mandhu Khan van het strand te Middlebourne had gestolen; tenminste dit was zoo goed als zeker. Die boot was zeer klein, van het type dat wordt gebruikt om van den wal te gaan naar de visscherschepen ter reede, zonder mast en zeilen, en moest dus worden voortbewogen door middel van riemen. Hij moest dus roeien, zwaar gebouwd als hij was en niet gewend aan harden arbeid en dus niet in staat om een grooten afstand te roeien, zelfs niet in glad water (ik had nog daaraan kunnen toevoegen, dat hij leed aan een hartkwaal en daarom niet hard zou opschieten — maar om verschillende redenen vond ik 't beter mijn mond te houden). Dus, zeide iemand, is het niet waarschijnlijk, dat hij zal trachten naar Frankrijk over te steken, dat was ondenkbaar, daar het meest nabijzijnde punt van de Fransche kust zeventig tot tachtig mijlen verwijderd lag. Sommigen dachten, dat hij koers zou zetten naar Kingshaven, om in de duisternis op een eenzame plek buiten de stad te landen, in de hoop om die drukke, groote haven per trein te kunnen verlaten. Anderen, uitgaande van het standpunt, dat hij des nachts van Meslie Eiland ontsnapte, betoogden, dat hij zou gaan naar het dichtstbij gelegen punt van den vasten wal en dat hij daarbij het voordeel zou hebben van het landwaarts gaande tij; is hij eenmaal daar, zoo redeneerden zij, dan kon hij dank zij de duisternis wellicht een of ander station bereiken en in den vroegen morgen naar Londen gaan.

Het naastbij gelegen punt van het land was Fliman's End. Daar was een goede gelegenheid om te landen; het daarachter gelegen land was van dien aard, dat het een goede dekking aanbood voor een vluchteling en zonder eenig dorp of gehucht aan te doen was het mogelijk voor iemand die daar bekend was om onopgemerkt te komen aan een station van de spoorbaan, op vele mijlen landwaarts gelegen. Er werd daarom besloten naar Filman's End te gaan. Wij lieten het lijk van Mandhu Khan achter naast dat van Getch — volgens Veller en zijn sergeant moesten de politie-autoriteiten op het eiland komen om een onderzoek in te stellen. Cherry en ik gingen de tasch met inhoud halen en daarna gingen wij onder zeil; onze gedachten verwijlden steeds bij het geheim van de afgodsbeeldjes, waarvoor de ongelukkige Hindoe zijn leven had geofferd.

Het was een prachtige, heerlijke zomermorgen en een frisch zeewindje voerde ons snel in de richting van Flimand's End. Toen wij ongeveer halfweg waren, op een plaats die door de plaatselijke visscherslieden Middlebourne Moorings wordt genoemd, zag onze uitkijk iets drijven en naderbij gekomen bleek het een riem te zijn. De eigenaar van de boot, welke in den nacht van het verdwijnen van Mandhu Khan van het strand te Middlebourne was verdwenen, herkende dien riem onmiddellijk als de zijne: zijn naam was er in gebrand. Verder zeilende zagen wij een zwarte plek. Dat was de vermiste boot, dansende op de golfjes. De boot was leeg... en wat ook mijn metgezellen gedacht mogen hebben, ik begreep, dat oom Joseph Krevin zijn loon had gekregen. Voor wij bij de boot waren, had ik een veronderstelling opgebouwd over hetgeen geschied was. De inspanning, om zelfs zulk een klein vaartuig te roeien, was voor iemand met een zwak hart te veel geweest; hij was ineen gezakt en over boord gevallen bij een poging om de riem op te visschen, die uit zijn hand was geglipt toen een flauwte hem overviel. Zijn jas lag netjes in de boot; blijkbaar had hij die uitgedaan toen hij begon te roeien. Cherry doorzocht de zakken. Hij nam er verschillende dingen uit, waaraan hij echter niet veel aandacht schonk, totdat hij een portefeuille in handen kreeg, dichtgebonden met een eindje touw. Er zat iets diks in en wij hielden onzen adem in, toen hij dat er uit haalde... een stuk zeemleer, waaruit te voorschijn kwamen een paar groote diamanten, prachtig schitterend in de stralen van de morgenzon en volgens majoor Cottam van een gloed en hoedanigheid zooals hij nimmer had gezien. Cherry zoowel als ik begrepen vanwaar deze diamanten kwamen. Zij waren verborgen geweest in de beeldjes van juffrouw Ellingham — en toen Krevin viel en een beeldje daardoor brak, ontdekte hij de eerste diamant en daarna in het andere beeldje, dat hij openmaakte, de tweede en hoewel hij een gedeelte van den buit door het breken van de Kang-he vaas miste, had zijn ongeval hem een schat van Golconda opgeleverd.

Wij brachten de diamanten bij juffrouw Ellingham en begrijpelijkerwijze werden aan het vinden van die diamanten velerlei beschouwingen vastgeknoopt, waarin ik geen belang stelde. En Keziah trok er haar neus voor op. Wij dachten voornamelijk aan oom Joseph. Van hem werd nooit meer iets gehoord. Zijn lijk werd niet gevonden. Ofschoon hij dood was, veroorzaakte hij ons toch nog eenigen last, want de oude zondaar had geld nagelaten en daar wij de naaste bloedverwanten waren, kwamen zijn bezittingen aan ons. Keziah wilde niets aannemen. Wij gaven alles, uitgezonderd twintig of dertig pond, aan plaatselijke liefdadige instellingen. Met het achtergehouden geld had Keziah een bepaalde bedoeling. Ondanks alles, zeide zij, was het niet bewezen, dat oom Joseph schuldig was aan al de misdaden waarvan hij werd verdacht en de mogelijkheid kon bestaan, dat hij meer of minder of geheel onschuldig daaraan was. Volgens haar had die bruine Mandhu Khan, zooals zij hem noemde, evengoed Getch omgebracht kunnen hebben als Krevin, en als Krevin dien Mandhu Khan had doodgeschoten, kon dat best geweest zijn uit zelfverdediging — wie kon dat zeggen? En je kon zeggen wat je wilde, ondanks alles was oom Joseph een Krevin en verwant aan de Heckitt's en al kon hij niet begraven worden bij zijn voorvaderen, toch kon hij in ieder geval een monument krijgen tusschen zijn familie op het kerkhof te Middlebourne, waar twee of drie geslachten der Krevin's en Heckitt's waren begraven. Dus kwam er een monument en Keziah liet daarop na lang gezocht te hebben in den Bijbel, een tekst of liever de verwijzing naar een tekst — Jesaja 57:20 — beitelen. Zij zeide, dat het heel veel menschen goed zou doen om den tekst in hun familiebijbels na te slaan en er over na te denken.

Pepita en ik trouwden vijf jaar later in de kerk te Middlebourne, nadat ik mijn examens had gedaan en lid van de rechterlijke macht was geworden. Iedereen uit de buurt was bij dat huwelijk tegenwoordig en velen kwamen ons gelukwenschen. Men zeide algemeen, dat wij een knap paar waren; Pepita zag er dan ook liever uit dan ooit en ik was sterker geworden; wij werden er verlegen onder. Gij kunt er verzekerd van zijn, dat wij geen oog wierpen op oom Joseph's graftombe: Pepita en ik hadden oom Joseph Krevin in het werkelijke leven te goed leeren kennen.

Einde.

BUITENLAND.

De Marine-conferentie.

Het enthousiasme van de Parijsche Pers en de politici over het aanvankelijk succes van Tardieu op de marine-conferentie is thans verdwenen, nadat uit een communiqué gebleken is, dat Engeland en Amerika het geheel eens zijn. Men meent, dat dit communiqué een „geheel onverwachte wending" aan den gang van zaken geeft. De samenwerking tusschen Engeland en Amerika wordt een „sensationeele coup" genoemd en de nieuwsbladen doen geen poging te verhelen, dat Frankrijk vermoedelijk hieronder zal lijden.

De „Echo de Paris" schrijft: „Onze vrees is bewaarheid geworden en Frankrijk staat nu — evenals in Washington het geval was — tegenover de leidende maritieme mogendheden.

De „Temps" betreurt het, dat het centrum van samenwerking thans verschoven is naar de Engelsch-Amerikaansche hoek van de conferentie en is van meening, dat Engeland en de Vereenigde Staten gebruik maakten van de afwezigheid van Tardieu om de Fransche delegatie er toe te brengen haar aanspraak op volledige vrijheid om de globale tonnage over categorieën te verdeelen, op te geven.

Eén der avondbladen beweert, dat, toen Tardieu in Londen terugkwam, hij zich in verbinding stelde met MacDonald en hem mededeelde, dat hij het een unfaire taktiek achtte, om het verloop der conferentie vast te stellen in zijn — Tardieu's — afwezigheid.

Men is algemeen van opinie, dat Frankrijk niet voor de tweede keer de kans wil loopen, om door de anderen voor een *fait accompli* gesteld te worden. Liever dan een unfaire behandeling te ondervinden, zal het zijn delegatie terugroepen.

Japan.

Het Japansche Ministerie van Buitenlandsche Zaken deelde Vrijdag mede, dat het zich niet kon uitlaten over den inhoud van de voorstellen, welke Donderdagavond zijn ontvangen en die door Reed aan Wakatsuki werden overhandigd. Men meent echter, dat zij van drastischen en vèrstrekkenden aard zijn.

Uit gezaghebbende bron werd echter vernomen, dat zij, in den vorm waarin zij werden toegezonden, niet aannemelijk voor Japan zijn, ofschoon van de zijde van Amerika concessies zijn gedaan, naar aanleiding van de houding tijdens de Japansch-Amerikaansche besprekingen in Washington in December 1929 aangenomen.

De voorstellen werden zonder eenig commentaar van de Japansche delegatie naar Tokio doorgezonden. Ook vroeg de delegatie geen verdere instructies. Gemeend wordt, dat zij zoo belangrijk zijn, dat een eventueele beslissing hierin de bevoegdheid der vertegenwoordigers te Londen verre zou overschrijden. Vandaar dat overweging door de geheele regeering noodzakelijk is.

⁂

In officieele kringen te Tokio is men eenigszins terughoudend, naar aanleiding van het officieele rapport over de verklaring van Stimson, ofschoon maritieme autoriteiten verklaren, dat vermoedelijk dit voorstel zal meebrengen, dat het aantal groote schepen reeds in 1931 in evenredigheid zal zijn gebracht, in plaats van in 1942, hetgeen moeilijkheden zal geven, daar het vloot-programma, als gevolg van de besprekingen te Washington, gebaseerd is op een evenredigheid in 1942.

Naar aaneiding daarvan zullen weer belangrijke herzieningen noodig zijn.

Voor zoover het betreft het voorstel om groote schepen te schrappen, n.l. door Engeland vijf, door de Vereenigde Staten drie en door Japan één, wordt in maritieme kringen opgemerkt, dat, al moge dit op papier gunstig voor Japan lijken, dit in werkelijkheid meer schijn dan wezen is, daar de voorgestelde schepen voor Amerika bemand zijn met 12-inch kanonnen, die van Engeland met 13,5-inch en die van Japan met 14-inch geschut.

Bovendien zou het schrappen van een „Kongo" het geheele program voor de Japansche vloot in de war brengen, daar die vloot gebaseerd is op vier „Kongo's" als integraal onderdeel.

De algemeene opinie is daarom in maritieme kringen, dat het voorstel niet zoo bijster gunstig is voor Japan.

⁂

Het comité van experts hield zich Vrijdag j.l. bezig met het opstellen van een vragenlijst, in verband met de kwestie der globale tonnage en die volgens categorieën.

Het voorstel van Stimson, Donderdagavond geseind, verwekte verwonderig in Fransche kringen.

Tardieu sprak, bij zijn terugkeer, geen woord tot Fransche Pers-vertegenwoordigers, met wie hij als regel op zeer goeden voet staat.

Na een Kabinets-vergadering hadden MacDonald en Stimson een conferentie.

MacDonald ontving de Italiaansche gedelegeerden gedurende de „week-end" op „Chequers", het buitenverblijf der Britsche Premiers.

⁂

Vrijdagavond riep Stimson de verschillende journalisten bij zich en deelde hun in groote trekken het Amerikaansche voorstel mede, waardoor een gelijkheid verkregen zal worden tusschen de Engelsche en Amerikaansche vloot. Door dit voorstel zal reeds in 1931 een gelijkheid worden verkregen, in plaats van in 1942.

Elk van de twee landen heeft het recht precies dezelfde vloot er op na te houden als het andere. Zoo zou Engeland door het aantal kleine kruisers te verminderen, het aantal grootere van 15 op 18 kunnen brengen, teneinde op die wijze op een totaal tonnage te komen van 327.000 ton, welk volume door de Vereenigde Staten is vooropgesteld. Evengoed zouden de Vereenigde Staten het aantal van 18 tot 15 kunnen terugbrengen, en het aantal kleine kruisers kunnen vermeerderen om de tonnage op 339.000 ton te brengen, het bedrag door Engeland voorgesteld.

De tonnage voor torpedo-jagers en moeder-schepen voor vliegtuigen zal volkomen gelijk zijn.

Stimson verklaarde, dat eventueele Japansche voorstellen omtrent een aan te leggen percentage op de plannen van beide landen, zoowel Engeland als de Vereenigde Staten, evenveel invloed zullen uitoefenen.

De plannen van Stimson zullen zeer zeker belangrijke discussies uitlokken.

De Verdwijning van Generaal Koutiepoff.

Het koortsachtig onderzoek naar bijzonderheden omtrent het verdwijnen van den Russischen generaal Koutiepoff wordt thans beperkt tot het zoeken naar de grijze limousine, waarin, naar men meent, de generaal is ontvoerd. Den dag na de verdwijning kwam deze auto bij een kleine herberg te Chateau Renard — honderd veertig kilometer ten Zuid-Oosten van Parijs — aan. De chauffeur vroeg den herbergier in een Russisch accent om een glas rum en merkte daarbij op, dat zich in de auto drie slapende mannen bevonden. Op de plaats naast den chauffeur lag een groote zak, welke het lijk van Koutiepoff bevatte.

De herbergier, die eerst Vrijdag de politie inlichtte, beweert verder, dat, toen de limousine vertrokken was, een roode taxi aan kwam rijden. Hij heeft echter niet op de inzittenden gelet. Nu is juist voor de verdwijning een roode taxi voor het huis van den generaal gezien.

De politie doorzocht Vrijdag de bosschen nabij Melleroy, waarnaar de chauffeur van de limousine informeerde.

Kleine Geschenken, die de Vriendschap onderhouden.

Mussolini gaf, na het sluiten van het vriendschaps-verdrag, den Oostenrijkschen kanselier, Schober, een zilveren statuette ten geschenke.

Een Vliegongeluk.

Een broeder van den bekenden vlieger, Espenlaub, viel Vrijdag boven het aerodroom te Dusseldorf van geringe hoogte uit een machine en werd zwaar gewond.

De Stresemann-straat in Berlijn.

Nadat de Berlijnsche gemeenteraad Donderdag met groote meerderheid van stemmen besloten had, den naam van de Tiergartenstrasse te veranderen in Stresemann-straat, verzocht Vrijdag daarop de hoofd-commissaris van politie omdooping van de Königgratzerstrasse in Stresemannstrasse, waarmede hij gevolg gaf aan een beslissing van den magistraat, waartegen zich inderdaad vele zakenlieden, in de Koniggrätzerstrasse gevestigd, hadden verzet.

De beslissing van den hoofd-commissaris verwekte nogal opzien in po...eke kringen, ofschoon toegegeven werd, dat vroeger reeds de bevoegdheid om straten te doopen aan de politieleiding is overgegaan, terwijl tevens in het onderhavige geval de toestemming van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken is verkregen. Bovendien acht men het intrekken van een straatnaam met Koniggrätz een beleefdheid tegenover het Oostenrijksche broederland.

Anti-Mexicaansche Demonstraties.

De burgemeester van Hamburg bood aan den Mexicaanschen consul-generaal zijn verontschuldigingen aan voor de demonstratie, welke Donderdagavond voor het Mexicaansche consulaat heeft plaats gehad. Een honderdtal jeugdige communisten sloegen daar de ruiten in en trachtten het gebouw binnen te dringen, onder geschreeuw van „Weg met het bloedig regiem van Mexico!"

Nadat tevergeefs getracht was de orde te herstellen, werd de politie geroepen, welke de demonstranten spoedig had verjaagd.

Men meent, dat deze demonstratie een gevolg is van het opzeggen van de Mexicaansch-Russische relaties.

Een Overwinning voor de Labourpartij.

Daar het Lagerhuislid, Ponsonby (Labour), peer geworden is, had een tusschentijdsche verkiezing in Brightside plaats.

De Labour-candidaat, Marshall, behaalde 11543 stemmen; de conservatief, Russel, 8612; de candidaat der Liberalen, Lambert, 3650 en Murphy, communist, 1084 stemmen.

Een Grieksch-Turksch Verdrag.

In Regeerings-kringen te Angora voorspelt men de spoedige afwikkeling van de onderhandelingen tusschen Turkije en Griekenland over de kwestie van Grieksche politieke vluchtelingen en het verstrekken van een schadevergoeding voor hun verbeurdverklaarde eigendommen.

Taalstrijd en Humor.

Trots de bitterheid waarmede de taalstrijd thans, in België, wordt gevoerd, heeft de oude, schalksche geest van Uilenspiegel blijkbaar de Vlamingen nog niet verlaten, schrijft de corr. van de *N. R. Ct.* Een bewijs daarvan leverden, de Vlaamsche ambtenaren en bedienden van het departement van arbeid en nijverheid, die, wetend dat een der hooge ambtenaren, hoewel totaal Nederlandsch onkundig, bij de officieele enquête naar de talenkennis der ambtenaren, verklaard had de taal der Vlamingen op een perfecte wijze te beheerschen, hem hunne wenschen ter gelegenheid van de jaarwisseling, in het Nederlandsch kwamen aanbieden. De man, die eerst niet wist wat hij hoorde, stamelde enkele onverstaanbare woorden en antwoordde toen maar in de Fransche taal, aldus toegevend, dat hij geen Nederlandsch verstaat.

Het tweede bewijs werd geleverd door den oud-minister van onderwijs, dr. C. Huysmans, die, in de socialistische *Peuple,* een verzonnen adres publiceerde, door de Inlandsche studenten van de onlangs te Kampala in Oenganda, onder Britsch protectoraat, tot stand gekomen universiteit, aan de Vlaamsche studenten te Gent gericht. In dit document verheugen de negers-studenten van Kampala er zich over, dat ook de blanke bevolking van Vlaanderen haar eigen universiteit gaat krijgen, met dit verschil nochtans, dat de universiteit van Kampala, in 1929 opgericht, dan toch altijd een jaar ouder zal blijven dan de Vlaamsche universiteit te Gent, terwijl zij verder constateeren, dat hun regeering geen eeuw heeft noodig gehad om haar plicht te begrijpen.

NEDERLAND.

Een Dolle Koe.

In de Juliana van Stolberglaan in Hillegersberg trok een onbeheerd loopende koe, die kenteekenen van dolheid vertoonde, de aandacht van enkele straatmakers. Daar men ongelukken vreesde, waagde één hunner, de 19-jarige S. L. Bierhuizen, het om het dier te naderen, teneinde het te vangen en gevaarloos te maken. Deze moedige daad is hem echter duur te staan gekomen. Plotseling vatte de koe B. op de horens en wierp hem eenige meters in de hoogte, waarna de stratenmaker over een hekje in een tuin terecht kwam.

Hierna sprong de dolle koe eveneens over het hekje en bewerkte haar slachtoffer met de horens, ten gevolge waarvan B. ernstige verwondingen aan handen en gelaat en inwendige kneuzingen in de borst opliep. Steeds verder wierp het dolle beest den weerloozen straatmaker den tuin in, waarna deze roerloos bleef liggen.

Op dit oogenblik kwam toevalligerwijze de inspecteur van politie te Hillegersberg, de heer J. de Vries, langs. Deze bedacht zich geen enkel oogenblik en onverschrokken stapte hij op de koe af, wier aandacht hij trachtte af te leiden. Inderdaad gelukte hem dit na een wijle en van dit korte oogenblik maakte de heer De Vries handig gebruik om den bewusteloozen B op te nemen en over het hekje te tillen, waar hij door omstanders werd aangepakt.

Gemaskerd Bal

in den Haagschen Dierentuin.

VOLKSRAAD.

2de Gewone Zitting 1929—1930.

Vergadering van Zaterdag 8 Febr. 1930.

Voorzitter: J.W. Meyer Ranneft.

(*Vervolg.*)

Voortgegaan wordt met het ontwerp inzake bestrijding van

Revolutionnaire woelingen.

De heer Fruin, zijn rede voortzettende, zegt nog, dat hij meer preventief wil optreden, dan de regeering zoodat men van de exorbitante rechten geen gebruik behoeft te maken. Het groote gevaar is juist het geleidelijk-aan rijp maken van de bevolking voor opstand met betrekkelijk onschuldige woorden.

Als voorbeeld haalt spr. een uitlating aan van de *Bintang Timoer*, dat allereeste voorwaarde voor verbetering der maatschappelijke toestanden is, het ophouden van de Nederlandsche heerschappij. Wel nu, dit is niet strafbaar en toch acht spr. het revolutionnaire propaganda. Spr. wil daarom de „aantasting" van den wettigen regeeringsvorm — dus ook zonder geweld — strafbaar stellen. Minachting en haat tegen dien regeeringsvorm mag men thans nog ongestraft uiten.

Natuurlijk voelt spr. niets voor de motie-Thamrin. Die artikelen moeten blijven bestaan.

De heer Van Helsdingen hoopt, dat de behandeling in den Volksraad den tekst der artikelen zoo goed mogelijk zal maken.

Het stakingsrecht is niet het middel bij uitnemendheid om verbetering te brengen in de arbeidstoestanden. Samenwerking en overleg tusschen bedrijfsleiders en werknemers is de beste weg. Er zijn echter gevallen, waarbij staking het eenige wettige middel is, dat overblijft. En dit moet in de wet tot uiting komen. Spr. dringt daarom op een betere redactie van art. 161 bis aan.

Ook art. 153 ter en bis heeft herziening van de redactie noodig.

Spr. zal tegen de motie-Thamrin stemmen.

Hij becritiseert voorts den zeer langen duur van voorbereiding van deze wetsaanvulling.

Er blijkt voorts bij het departement van Justitie een verkeerd inzicht te bestaan inzake het concordantie-beginsel, meent spr. Hij verdedigt deze meening uitvoerig.

De Regeering had in deze het volste recht om van de Nederlandsche wet af te wijken, wijl het hier betreft voorschriften geldende voor *alle* landaarden.

Dan komt spr. tot het eigenlijke ontwerp.

Of de exorbitante rechten naast deze aanvullingen moeten worden gehandhaafd, is voor spr. geen vraag. Zelfs de aanwezigheid van iemand in een bepaalde streek kan gevaarlijk zijn voor de rust en orde. En zulke gevallen zijn er vele, zoodat de exorbitante rechten — zij het in meer beperkte mate — noodig blijven.

Voorts herinnert spr. aan de debatten over dezelfde soort wetten in de Tweede Kamer en de hartstochtelijke obstructie van socialisten en communisten tegen die „muilkorf"-bepalingen. Spr. merkt op, dat er van de toen voorgebrachte bezwaren in de practijk niets is overgebleven. De politieke actie en de vakactie zijn er niet door benadeeld in de tien jaren die achter ons liggen.

Wat het berechten der strafzaken als gevolg der nieuwe artikelen, door den Raad van Justtiie, betreft, meent spr. dat dit een onttrekken is der betr. Inheemschen aan hun eigen rechtspraak. Ook het toevoegen van een verdediger aan zulke beklaagden, lijkt spr. niet noodig. Spr. heeft groot vertrouwen in de integriteit en den rechtvaardigheidszin der betrokken rechten.

Voorts bestrijdt spr. de meening, dat de voorgestelde straffen te zwaar zouden zijn. Het oorspronkelijke wetsontwerp was nog milder in dit opzicht dan straffen in verscheidene landen van Europa tegen het bedreigen van de veiligheid van den staat. Ook in de V.S. van Amerika is dit zoo. Daar wordt zelfs ieder die in een gedrukt geschrift of in woord ageert tegen de eigen, maar ook tegen *vreemde* regeeringen, gestraft tot 20 jaren gevangenis...

Spr. kan zich eveneens vereenigen met de zwaardere bestraffing voor de leiders.

Ten slotte verklaart spr. dat het gezag moet worden geëerbiedigd. Dat gezag is aan de Overheid bij de gratie Gods toegekend. Zij zal het dus moeten handhaven en beschermen onder alle omstandigheden en met alle middelen, welke te harer beschikking staan.

Spr. betuigt zijn volkomen instemming met deze wets-voorstellen.

Persoonlijk feit.

De voorzitter geeft dan den heer Middendorp het woord voor een „persoonlijk feit", namelijk over het onaangename incident in de vergadering van gisteren, betreffende de beschuldigingen van gebrek aan integriteit door den heer Middendorp geuit jegens enkele niet genoemde arbeidsinspecteurs.

De heer Middendorp trekt zijn toen gebezigde uitdrukkingen in. Het was sprekers bedoeling niet de arbeidsinspectie in een ongunstig licht te stellen.

De voorzitter deelt dan mede, dat de huishoudelijke commissie op grond van art. 10 ten 5de van het Reglement van Orde besloten heeft de betrekkelijke passages niet in de handelingen van den Volksraad op te nemen.

Revolutionnaire woelingen.

De heer Ratu Langie beschouwt het voorliggende ontwerp als een terugslag, vooral in een maatschappij als de onze, met haar raciale tegenstellingen. Vereenigingen als de P.N.I. en de V.C. zijn op die groote tegenstelling — de Indonesisch-koloniale — gebaseerd.

Die terugslag zal een sfeer wekken, waarin zelfs het denken in een bepaalde richting als ongeoorloofd en strafbaar wordt beschouwd. De verhoudingen zullen steeds scherper worden. Niemand zal meer worden vertrouwd, een ieder zal in den ander een spion zien.

En de spanning zal hoe langer hoe ondragelijker worden. Niemand zal zich meer durven uiten, om niet als politiek gevaarlijk te worden gebrandmerkt.

De verscherpte bepalingen zullen een weerslag teweeg brengen, die instede van rust, een toestand van onrust en zenuwachtige spanning zal teweegbrengen.

Men dwingt op deze wijze hen, die gaarne openlijk van hun ontevredenheid over het bestaande willen blijk geven en wenschen mee te werken tot verbetering, den weg op van samenspanning en conspiratie langs oncontroleerbare kanalen.

Wat de artikelen 153 bis en ter en 161 bis betreft, is spr. op grond van soortgelijke overwegingen voor de motie-Thamrin tot afschaffing der bepalingen.

Spr. heeft met belangstelling het slot der rede van den heer Van Helsdingen aangehoord.

Spr. zegt als Christen, dat als het gezag der Overheid is gebaseerd op den wil van het volk, het ook steunt op den wil van God.

De heer Kerkkamp betoogt groote voorzichtigheid te betrachten bij het invoeren van bepalingen als de onderhavige. Spr. wijst op het ras-instinct en ras-sentiment, waardoor ook de rechter onbewust wordt beïnvloed.

Spr. becritiseert dan eveneens het vooronderzoek in inheemsche strafzaken en de groote macht der politie inzake huiszoekingen en arrestaties, zooals o.a. bij de staking van 1925 in de Soerabajasche machinebedrijven wel heel duidelijk tot uiting kwam. Ook spr. bepleit zulke zaken door de Raden van Justitie te doen behandelen.

Dan veroordeelt spr. de afwijkingen in de nieuwe bepalingen, ten aanzien van de Nederlandsche wet, welke van verdere strekking zijn dan de Nederlandsche wetgever noodig achtte.

Deze afwijkingen zijn voor spr. onaannemelijk.

Wat de vaagheid van sommige der artikelen betreft, meent spr. dat deze in Nederland niet zoo bezwaarlijk moge zijn, in Indië is ze ongewenscht.

Bovendien zijn de bepalingen tegen opstand van te ver strekkenden aard. De uitbreiding van het begrip „opstand" draagt sprekers goedkeuring niet weg. De beteekenis van het begrip „opstand" blijkt volgens de artikelen ook niet vast te staan. De taalkundige beteekenis is „georganiseerd oproer."

Zonder organisatie is er geen opstand. Spr. geeft bijwijze van suggestie deze definitie: het voeren van de wapenen tegen het in N.I. gevestigd gezag door meerdere personen in vereeniging gepleegd.

Opname van deze definitie in het nieuwe artikel 108 lijkt spr., tot wegneming van de vaagheid der voorgestelde redactie, gewenscht.

Ten aanzien van de motie-Thamrin, zou spr. aan het schrappen van art. 153 ter en bis zijn stem onthouden, tenzij de tekst ervan na overleg met deskundigen en na advies van vooraanstaande Inheemsche leiders wordt verbeterd en verduidelijkt.

Spr. blijft zich echter verzetten tegen art. 161 bis, het stakingsartikel, tenzij het geheel wordt omgewerkt, zoodat het niet meer geschikt is voor het beletten van stakingen, welke geen „economische ontwrichting" veroorzaken.

Spr. wijst in dit verband op de veroordeelingen als gevolg van art. 161 bis, waarvan er verscheidene zijn geweest, welke naar spr.'s meening niets te maken hadden met „verstorring van de openbare orde" noch met „ontwrichting van het economisch leven" (zes gevallen in Banjoemas, zes ter S.O.K., en zelfs één in Atjeh). Die veroordeelingen bewijzen duidelijk de rekbaarheid van het artikel.

De heer Mandagie verdedigt met veel warmte de regeeringsvoorstellen. De aanvullingen zijn noodzakelijk gebleken. Spr. haalt de memorie van antwoord aan als bewijs, dat vrije meeningsuitingen er niet door worden belemmerd en dat ook de zwaardere straffen voor de leiders volkomen gerechtvaardigd zijn. Vooral de laatste zullen veel ongewenschte propaganda voorkomen.

Wel acht spr. een verduidelijking van bepaalde uitdrukkingen in de artikelen wenschelijk.

Spr. is voorts tegen de motie-Thamrin. Hij is niet tegen een betere redactie der artikelen, mits de geest niet wordt aangetast.

De heer Koesoemo Oetoyo herinnert aan een discussie in den volksraad door spr. in 1927 gevoerd met het toenmalige lid, de heer Meyer Ranneft.

De laatste wees toen op de groote leemte in de strafwet, zooals deze gebleken was uit de communistische opstandspoging. De ergste leemte was wel, dat de leiders vrijuit gingen en alleen de werktuigen werden gestraft.

Het was toen de heer Meyer Ranneft die op aanvulling van de strafwet aandrong, met inbegrip van de doodstraf voor de leiders, wanneer moord het gevolg van den opstand is.

Reeds toen betoogde spr., dat dit te ver ging. Het zou gevaarlijk zijn zelfs voor spr. als voorzitter van B.O., want wanneer een afdeeling zijner vereeniging in gevecht zou raken met communisten bijvoorbeeld en daarbij zouden dooden vallen, zou spr. met den dood kunnen worden gestraft.

Zulk een strafbepaling, zou zoo elastisch moeten zijn — aldus de regeering — dat zij een gevaar zou zijn voor de rechtszekerheid.

Spr. vraagt in dit verband, of ook de voorliggende bepalingen met haar zware bestraffing der leiders, niet zoo „elastisch" zijn als de regeering vroeger als een gevaar voor de rechtszekerheid beschouwde.

Speciaal heeft spr het oog op art. 107 sub 2 — strafbaarheid tot levenslang „indien hij tevens op eenigerlei wijze leiding geeft aan anderen" — dat spr. ook wel eens in de gevangenis zou kunnen brengen. Wel is de redactie thans reeds gewijzigd, maar het blijft nog altijd even elastisch, meent spr.

Spr. geeft dan een andere definitie en vraagt de regeering of zij daartegen bezwaar heeft.

Spr. heeft voornamelijk bezwaar tegen de verdere strekking der voorgestelde bepalingen, vergeleken met die van Nederland. Het motief, dat hier de toestanden anders zijn en de tegenstellingen scherper, is onvoldoende.

Een gevoel van onbehagen zal zich van het volk meester màken. Ondergrondsche actie zal er door bevorderd worden.

De beste wijze om een millioenenbevolking tevreden te maken, is haar gelegenheid te geven zich te uiten, meent spr.

Spr. wenscht zijn stem aan het ontwerp *niet* te geven, tenzij de exorbitante rechten te niet worden gedaan. Want het vervangen van de laatste door nieuwe strafbepalingen is voor spr. winst.

Hij blijft echter bij zijn meening: Geeft het volk volle vrijheid zich te uiten en revolutionnaire actie zal zich beperken tot enkele heethoofden.

De heer Ali Moesa wijst op den drang naar zelfstandigheid onder de bevolking en de wijze waarop die drang is ontstaan

Spr. gelooft, dat de handhaving van het Nederlandsch gezag hier te lande alleen mogelijk is, omdat de Nederlanders eigenschappen en kundigheden bezitten, welke de hier wonende volken niet of niet in die mate hebben.

In het al of niet erkennen van deze waarheid ligt het groote verschil tusschen de revolutionnaire en evolutionnaire nationalisten.

De laatsten zullen van de voorliggende strafbepalingen geen last hebben, in tegendeel!

De vergadering wordt om één uur gesloten.

BEVOLKING VAN BATAVIA.

Gevestigd:

J.R. van Alphen, Tanahabang O. 51/55. van Europa.

L. C. Bosch, Gg. Areng II. 26, van Makasser.

J. F. de Dauw, Sluisbrugstraat 36, Tjimahi.

Mej. Ch. Haacke, Goenoengsahari 46, van Pandang.

W. van Haselen, Noordwijk 14 D. van Europa.

N. C. Johannes geb. Anderson, Kemajoran 52, van Soekaboemi.

G. M. C. Koning geb. Vrolijk, Javaweg 50 pav., van Buitenzorg.

Mej. M. L. R. Kool. Radensalehlaan 40, van Blaricum.

C.C.A. Melchior, Kebonsirih 78, van S.f. Wonopringgo.

W.A. Muller, Gg, Kadiman 12 pav. van Bandoeng.

L. Th. Petitjan, Noppelaan 160, van Tangerang.

H.F. M. Pol, Hotel Koningsplein, van Bandoeng.

Mej. A.M. Remeeus, Roomsche kerkweg 6, van Klaten.

C. Chr. J. Speltie. Hospitaalweg 1 H., van Soerakarta.

C. W. van de Beek, Rijswijk 14, van Soerabaja.

Mevr. L. M. Buchel, Spoorweglaan 2, van Lemahabang.

I. B. Ensink geb de Bell, Randensalehlaan 16, van Soekaboemi.

J. M. Hirschmann geb. Poulus, Tangkoebanprahoeplein 4, van Bandoeng.

G. Hötte, Rijswijk 3, van Semarang.

C. Huizer, van Daalenweg 25, van Nederland.

H. A. Koot, Molenbliet O. 5, v. 's Gravenhage.

Mej. J. L. Kudding, Roomsche kerkweg 6, van Tangerang,

G. L. Levy, Laan Trivelli, 11, van Amsterdam.

D. Nieuwenburg, Senen 4, van Nederland.

H. C. de Raad, Laan Trivelli 42, van Nederland.

H. Schulte, Laan Canne 70, van Europa.

J. W. Wevers. Senen 4, van Magelang.

A. C. van Woerkom, Senen 4, van Koetaradja.

J. J. de Jong, Kebonsirih 44 pav., van Soerabaja.

E. G. A. Jordan, Gg. Pool 5, van Amsterdam.

W. L. Landman, Kemajoran 71, van Cheribon.

H. A. E. Plas, Gg. Pool 5, van Amsterdam.

Mej. J.M. Reints, Gang Pool 5, van Amsterdam.

Chr. G. Roeters, Koningsplein N. 14, Bandoeng.

M. Chr. de Waal, Tjidengweg W. 1, van Sawahloento.

Wereldreis

door

CHR. BOON.

I.

De Middellandsche Zee.

8 Nov. '28 vertrok ik naar Marseille om mij op het S.S. *Champollion* der Messageries Maritimes — afgekort M.M. — in te schepen. Ik had het de laatste dagen nog druk gehad, o.a. met het aanschaffen van mijne uitrusting.

Mijn moeder en een paar vrienden brachten mij op de Rotterdam Lloyd Rapide — 13 November zou de boot van Marseille vertrekken en er bleven nog eenige dagen over om die stad te bezichtigen. Ik was er zeer goed gelogeerd in Grand Hotel du Louvre et de la Paix, aan de vroolijke Rue Cannebière. Het balcon van mijn kamer op de hoogste verdieping gaf een ruim uitzicht op de stad en de Notre Dame de la Garde, die zich 160 M. boven zee op eene rots verheft, en dan ook op grooten afstand een goed herkenningsteeken voor schepen is.

Den Zondag van mijn verblijf ging ik 's morgens eerst naar die kerk, vanwaar men zich uitstekend oriënteeren kan en een mooi gezicht heeft op de stad en haar havens, de bocht van Marseille, en eenige eilanden waar ik later langs zou varen, 's Middags deed ik eene wandeling langs de zee op de z.g. Chemin de la Corniche, die vooral des Zondags, evenals de Promenade du Prado — waarlangs ik naar de stad terugkeerde — druk bezocht is.

De pas-visa voor Syrië en Egypte kreeg ik zonder moeite op de betreffende consulaten, betaalde voor het eerste 5, voor het laatste 70 frs.

Bij mooi weer verliet de *Champollion* precies om 12 uur de haven „Pinède". Heerlijk was het gezicht op de lichtgrauwe rots-eilanden If, Pornégue, Ratonneau, etc. Het kostte mij bepaald moeite toen voor de lunch gebeld werd, het dek te verlaten om per lift naar de eetzaal te gaan, die eenige dekken lager gelegen was.

In de prachtige zaal in Egyptische stijl — welke zooveel mogelijk in het geheele schip doorgevoerd is — was aan tafels voor 4 à 6 personen gedekt voor 160 passagiers. Geen oogenblik zou men denken op een schip te zijn, ware het niet dat de keurig verzorgde menu's met een keur van gerechten en geïllustreerd met eene reproductie van de *Champollion* daaraan herinnerden. Die eerste maaltijd en de „vin à discrétion" — op alle booten der M.M. verstrekt — smaakte uitstekend, evenals de café noir, welke daarna in rooksalon en daarachter gelegen windvrij terras geserveerd werd.

De *Champollion* is een van de groote schepen der M.M., bekend voor de gewone en plezier-vaarten in de Middellandsche Zee. Het is in alle opzichten een luxe-schip, van 15000 ton, slechts eenige jaren oud.

In de 1ste klas is accomodatie voor 180, en in de 2e klas voor 130 passagiers. De hutten zijn ruim, met 1, 2 en 3 couchetten (welke in de 1ste klas niet boven elkaar geplaatst zijn), hebben stroomend water, warm en koud, en zijn z.g. buitenhutten, welke door patrijspoorten op zee uitkomen, voorzien van electrische waaiers, zoodat men het er altijd heerlijk frisch kan hebben.

Verder zijn er nog eenige luxe-hutten met eigen salons en badkamers. Natuurlijk dat beide klassen over het noodige aantal salons beschikken, waar men gedurende de reis bij alle weer en wind op een of andere manier verstrooiïng kan vinden. Niets heeft de M.M. nagelaten opdat de meest verwende toerist zich gedurende de reis bij haar aan boord zooveel mogelijk thuis zou gevoelen.

Steeds meer en meer is het de gewoonte geworden van de M.M., evenals van andere groote stoomvaartmaatschappijen, om gedurende de wintermaanden kruisvaarten in de Middellandsche Zee te ondernemen; die, welke de M M met haar luxe-booten organiseert, zijn wel de meest bekende.

Dr. Vr. met vrouw uit Amsterdam, die er een kruisvaart mee ondernam, hoorde ik er met groote lof over spreken.

Vele van de kusten der Middell. Zee had ik reeds op mijn vroegere zwerftochten bezocht, waarbij ik telkens gevoelde op oud-kultuur gebied mij te bevinden; wat dan ook geen wonder is als men bedenkt, dat deze 3000 jaar lang de schouwplaats zijn geweest van wereld-gebeurtenissen, welke de grootste invloed op de menschheid heeft gehad. Van Marseille door het Rhône-dal vond deze beschaving haar weg naar West- en Midden-Europa.

De Middell. Zee was de leerschool der geograven en groote Italiaansche, Spaansche en andere zeevaarders als Toscanelli, Columbus enz. De Romeinen begrepen evenals later de Hollanders en Engelschen terecht, dat zij slechts als zeemacht hun plaats te land konden handhaven, en begunstigd door de centrale ligging van Italië onderwierpen zij het geheele Middell. Zee-gebied aan hun heerschappij.

Hoewel door de ontdekking van Amerika en den zeeweg om de Kaap de Goede Hoop naar Indië de Middell. Zee voor den wereldhandel in verval geraakte, werd het evenwicht eenigszins hersteld toen een zestig jaar geleden de opening van het Suezkanaal plaats had.

Ofschoon de Middell. Zee tegen het gure Noorden bijna overal door bergen beschut is en daarentegen in het Zuiden open voor een warmen woestijnwind, dringen door het Rhône-dal, de Straat van Gibraltar, de Karst bij Triëst en de Bosporus koele, in den winter zelfs ijzige luchtstroomen, — zooals ik eens in Mei te Constantinopel mocht ondervinden — binnen. En zoo verklaart het zich, dat men naast de sub-tropische flora ook die van Noord-Europa aan de Middell. Zee vindt.

Het klimaat van de landen gelegen aan de Middll. Zee is al bijzonder gelijkmatig en de milde winters zijn oorzaak, dat er sinds jaren de bewoners uit het Noorden heen trekken. In de kustlanden treft men bijna het geheele jaar groen geboomte en struikgewassen aan, welke langdurige droogten kunnen verdragen, als dennen, mirten en vele lianen-achtige klimopplanten, die mij aan de Tropen deden denken.

Als vruchtboomen zijn de olijf-, wijnstok en vijgeboom er sinds menschenheugenis inheemsch, terwijl men er bijna alle vruchtboomen van Europa aantreft. Op de Noord-kust van Afrika groeit de dadelpalm weelderig, terwijl in de veel bezochte toeristen-oorden der Rivière door invoer de flora van bijna den geheelen wereld vertegenwoordigd is. Zoo ook wonen om de Middell. Zee de meest uiteenloopende menschen-rassen van drie wereld-deelen.

Ik ontmoette op eene vroegere reis met de Lloyd Triestino aan de kusten van de Adriatische Zee de Albaneezen, behoorende tot de oudste volken van Europa, die wat beschaving betreft misschien nog even achterlijk zijn als de bewoners in vele streken en aan de kusten van Noord-Afrika, welke ik ook bezocht. En zoo zou ik nog meer verschillen tusschen de volkeren om de Middell. Zee op kunnen noemen — b.v. wat Godsdienst betreft. Men weet dat aan de Noord-zijde de Christenen — Roomsch- en Grieksch Katholieken — de overhand hebben, terwijl aan de Zuid-zijde de Islam vijandig daaraan beleden wordt.

Om echter wederom op mijn reisverhaal terug te komen, wij hielden dan bij het verlaten van Marseille nog lang den hoogen toren van de Notre Dame de la Garde — bekroond met het beeld van de Jonkvrouw van Lespuèsne — evenals de kust in het gezicht.

De *Champollion* zette koers tusschen het eiland du Plaier en Kaap Croisette naar de Straat van Bonifacius. Tot aan Kaap Sicié hadden wij voortdurend een prachtig vergezicht op de kust van de Provence. Toen de Kaap en de Bocht van Toulon gepasseerd waren, vertoonden zich de steile kusten van het eiland Porquerolles.

Tenslotte dook de hooge — in den winter met sneeuw bedekte — bergketen van Corsika op en kwamen wij langs Kaap Aquila en de berg Lagna, om tusschen Corsika en Sardinië, waar de Straat van Bonifacius nog geen 11½ K.M. breed is, door te varen. Temidden van kalkrotsen vol kloven schitterden de witte huizen van de stad Bonefacio en een oude citadel, terwijl in de Bocht van Longo Sardo de kleine haven Santa Tereza gelegen was.

Ver in het Z.O. waren de voor de scheepvaart vanwege den sterken stroom in de Tyrrheensche Zee zoo gevaarlijke eilanden en klippen — Isolae Cunicularíae (Konijnen-Eil.) gelegen. Wij voeren nu tusschen het Italiaansche Nazzoli en het Fransche Lavezzi.

Achter een paar andere eilanden zag men het door een dam verbonden Maddalena met Santo Stefano en Caprera, eens woonplaats van den grooten Italiaanschen volksheld Garibaldi, waarop het fort Guard Recchia en de seinpost. Dit Italiaansche fort bij Sardinië was vroeger bedoeld als antipode van de Fransche forten Porto Zecchio op Corsika en Biserka bij Tunis. Wij stevenden nu bij Kaap Ferro om de N.W. punt van Sardinië in de Tyrrheensche Zee langs eenige vulkanische eilanden, en zagen later nog een andere groep, waarvan het eiland Ventotene eens een Romeinsch verbanningsoord voor Agrippina, Octavia en Julia was.

De *Champollion* nam nu een Z.O. koers naar de Straat van Messina en na geruimen tijd kwamen de kust van Calabria in het gezicht, en daarna de Liparische eilanden, welke ook vulkanisch zijn. Wij passeerden tamelijk dicht langs de Stromboli, waarvan de bijna 1000 M. hooge krater door wolken omsluierd was. Bij Kaap Vaticano kregen wij den eersten blik op de bergen van Sicilië. Al spoedig waren wij nu in de Straat van Messina, aan zoovelen van onze Indisch-gasten bekend, en die een der mooiste zeestraten van de Middell. Zee is. Tusschen de punten Pazzo en Faro is zij slechts 3285 M. breed en is daar de nauwste plaats; tegenover Messina verwijdt zij zich tot 7000 M.

Mijn eerste vaart door de Straat van Messina was voor 35 jaar, toen ik naar Indië vertrok en toen ik een 20 jaar geleden nogmaals daar passeerde, had juist te voren — 28 Dec. 1908 — de verschrikkelijke aardbeving plaats gehad, die aan meer dan een half millioen menschen het leven had gekost. Toen ik eenige jaren later op een rondreis door de landen om het westelijke gedeelte der Middell. Zee Sicilië bezocht en mij te Messina ophield, dat bijna geheel verwoest was, woonden daar nog duizenden in tijdelijke barakken en was men nauwelijks aan den wederopbouw begonnen.

De weelderige plantengroei die midden November nog het oog verrukte en de vele groene palmen deden na de gure herfstdagen kort te voren in Holland ondervonden, aangenaam aan.

Bij de verdere vaart hadden wij een prachtig panorama van de zeestraat en de kust van Calabrië en hielden wij de machtige Etna (4239 M.) de hoogste krater van Europa, met zijn vele bijkraters nog lang in zicht.

In de Ionische Zee namen wij een O Z.N. koers naar Egypte.

Gedurende een paar dagen was niet veel anders dan lucht en water te zien; gelukkig was het voortdurend mooi weer, zoodat in een „dolce fare niente" en des avonds onder de tonen van een Russisch trio met een „dolce ballare" de tijd omvloog.

Commandant en administrateur gaven dan meest een goed voorbeeld tot den dans, waaraan ik mij ook met de zoo charmante Françaises waagde. Naar ik meen was ik de eenige Hollander aan boord, de meeste der passagiers waren Franschen, waaronder eenige officieren en ambtenaren met hun families op weg naar Syrië, met welke ik dus tot Beyrouth zou reizen.

Wij hadden echter het voorrecht de groote Anna Pavlova en haar gezelschap van ongeveer 40 personen als medepassagiers te hebben, welke op een tournée via Ned.-Indië naar Australië waren en dezelfde route tot daar als ik namen.

Met eenige leden van dit gezelschap (Russen) had ik al kennis gemaakt en toen de groote artiste vernam dat ik haar taal sinds jaren beoefende, wenschte zij kennis met mij te maken, waarbij zij Fransch of Engelsch negeerde en moest ik mijn kunsten in het Russisch toonen. Zij vond het blijkbaar merkwaardig dat iemand haar lastige taal trachtte te leeren. In Alexandrië ging Anna Pavlova van boord, doch niet alvorens mij eene invitatie tot eene voorstelling gedaan te hebben.

Zaterdag — 17 Nov. — kregen wij 's morgens de duinen bij Abukir langs de kust van Egypte in zicht en tevens het fort Abukir; tegen den middag passeerden wij het fort Napoleon en kwamen door de buiten- en binnenhaven van Alexandrië.

Vier etmalen hadden wij vanaf Marseille gevaren en kwam ik als het ware van den winter in het voorjaar. De aanblik van al die meer of minder getinte menschen met roode fez op het hoofd, waartusschen enkele Engelsche militairen in khaki of andere Europeanen in het wit, gaven mij echt het gevoel in een geheel ander werelddeel te zijn dan vanwaar ik kwam, en wel in het eerste der vele landen bewoond door Mohammedanen, die ik ging bezoeken; daarom had ik mij door lectuur van de leer van den Islam eenigszins op de hoogte gesteld; waarover een volgende maal.

FAMILIE BERICHTEN

uit Indische Bladen.

Geboren:

28 Jan. H.L.V. Steurs-de Groot (d), Modjokerto.
28 „ L.P. Keuls-Havinga-Oortwijn (z), Solo.
30 „ I J.C. v. Bergen-Wienen (d), Soerabaja.
8 „ E.J. Prud'homme (z), Modjokerto.
3 „ R. Lubert-Ludwig (z), Soerabaja.
31 „ R.C. Slop-Gabry (d), Malang.
30 „ A. Doeve-v/d Wissel (z), Loemadiang.
3 Febr. N. Galstaun-Hacobiantz (z), Soerabaja.
H. Hartog-Heim (z), Semarang.
4 „ R.A. v/d Werff-Boerlage (d), Soerabaja.
E. Tierie Radier (d), Malang.

Verloofd:

2 Febr. L.J.L. v. Sellow en L.Y. Slot, Madioen/Balikpapan.
1 „ E. Knops en R.A. Fenenga, Soerabaja.
2 „ A.W.M. Tismeer en J.B. Prud'homme de Lodder, Soerabaja.
1 „ Th. Müller en Ch. A. Pouw, Soerabaja.
C.G. Brinkerhof en A.W. de Bruyn, Malang/Semarang.
F.W. Diehl en A.C. v. Ruth, Semarang.
E. Senn v. Basel en A.H. Johan Djember.
2 „ M.W.J. Helder en J.H. Willem, Bandoeng.
1 „ C.G. Brinkerhof en A.W. de Bruyn, Malang/Semarang.
6 „ E. v. Helsdingen en A.B. Idzerda, Lawang.

Ondertrouwd:

1 Febr. E.J.B. Oudsteyn en A.J.C. Reep, Soerabaja.
3 „ J S.M. Pitters en W. Retemeyer, Malang.

Getrouwd:

1 Febr. F.W. Diehl en A.C. v. Ruth, Semarang.
3 „ Mr. N. Wentholt en A. Murray, Soerabaja.

Overleden:

29 Jan. J.C. Molenkamp (m), Malang.
L.W.J. Tuwan Kotta (m), Soerabaja.
31 „ Dr. Soekinoen (m). Poerworedjo.
2 Febr. Fr. W. Albrecht Kaijser (m), Soerabaja.
3 „ H.W. Bomhoff (v) 23 j., Soerabaja.
2 „ M.F. de Groot-Hughan (v), S'baja.
W.H. v. Delden (m), 66 j, Talok.
3 „ J. v. Wijk (m), Malang.
2 „ Dr. Soekinoen (m), 59 jaar, Poerworedjo.
3 „ L. Butin Bik (m) 49 j., Oengaran.
4 „ A.P. Tuinenburg (m), 76 j., Blitar.

Tante (tegen Tony die baby is komen zien): „Wat denk je dat hij zegt, Tony?"
Tony (met één oog naar de tafel): „'t Klinkt als: geef Tony een stuk taart!"
(Passing Show).

MOPPEN.

Pechvogel was met zijn auto tegen een wegwals gebotst en hij was met zijn hoofd door de ruit geslagen. Omstanders brachten hem naar den dokter, vergezeld door een groote menigte nieuwsgierigen. Na veel moeite was een oud vrouwtje door de menigte gedrongen.

„Mijnheer", zei ze, terwijl ze hem op den schouder tikte, „uw hoed is ingedeukt."

***

Welch' Grape juice: puur, aangelengd met water, soda of gingerale: verrukkelijk.

***

„En wat heeft een poes nu voor kleeding?" vroeg de juffrouw aan de kleintjes. „Wat beschermt haar tegen de kou? Draagt ze een jasje aan?"

„Maar juffrouw", riep een nuchter aangelegd jongetje uit, „hebt u dan nooit een kat gezien?"

***

Welch' Grape-juice: gegarandeerd zuivere druivensap.

***

De humorist had een heel lastig publiek. Hij tapte nog een paar moppen en voegde er aan toe: „Ik geloof, dat jullie er het volgend jaar om zult lachen".

„Neen", zei een stem, „dat deden we het vorig jaar".

***

Welch' Grape juice: zonder alkohol en toch opwekkend.

***

Annie en Piet deden een van die gezellige oude spelletjes met pandverbeuren. Het meisje moest den jongen man tien zoenen geven.

„Stop", zei Annie die even rustte om op adem te komen, „dat zijn er zeven, niet?"

„Neen, maar zes", verbeterde Piet.

„Zeven geloof ik".

„Zes".

„Och", zei het meisje toen, „we kunnen beter maar weer opnieuw beginnen".

***

Welch' Grape-juice: zonder alkohol fijner dan goede wijn.

***

— Ik zoek een voorzichtig chauffeur — een man die niets waagt.

— Dan moet u mij hebben, mijnheer! Ik vraag zelfs mijn salaris bij vooruitbetaling.

ABONNEMENTSPRIJS: ƒ 7.50, fr.p.p. ƒ 9.—, buiten Ned.-Indië ƒ 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF: 1—25 woorden ƒ 3.75, elke 5 woorden meer ƒ 0.75. Regeltarief ƒ 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN — VIERDE BLAD — Directeur G MOLENAAR.

UITGEEFSTER: N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX: Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON: Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord). Na 5 uur 's midd. Welt. 429

Sport en Wedstrijden.

VOETBAL IN NEDERLAND.

De uitslagen van gisteren.

(*Aneta*).

Westen.

A.D.O. — D.F.C.	4—2
Haarlem — H.B.S.	4—5
Excelsior — R.C.H.	5—3
V.S.V. — Sparta	3—1
Blauw Wit — H.D.V.S.	2—2
V.U.C. — 't Gooi	0—2
E.D.O. — Feyenoord	2—1

Oosten.

Robur — Z.A.C.	4—0
Wageningen — Enschedé	1—3
Tubantia — Go Ahead	3—3

Zuiden.

Noad — Longa	1—1
N.A.C. — M.V.V.	2—1
B.V.V. — Willem III	0—3
Roermond — Wilhelmina	6—4

Noorden.

Friesland — Be Quick	2—2
Leeuwarden — G.V.A.V.	3—6
Alcides — Veendam	2—5
Achilles — W.V.V.	2—2
Velocitas — Frisia	3—2

VOETBAL TE BATAVIA.

Eerste klasse.

In het belang van een vlottere afwerking van de competitie werd door het V.B.O.-bestuur besloten, voorloopig op Zaterdag één eerste klasse wedstrijd te doen plaats hebben, zoodat er dus, met de wedstrijden van Zondag, wekelijks drie eerste klasse-ontmoetingen zullen plaats hebben.

De Viossers schieten den laatsten tijd wel uit hun slof. Eerst een overwinning op Oliveo en nu een gelijk spel tegen S.V.B.B. Het is een prestatie wel. Vios kan de punten echter zeer goed gebruiken, al staat het nu reeds een aardig eind boven de hekkesluiters, die Zaterdag hun eerste winstpunt binnenhaalden, door tegen Oliveo gelijk te spelen. Oliveo staat nu buiten de mededinging om het kampioenschap. Het gaat in deze tusschen S.V.B.B. en Hercules.

De roodwitten sloegen op eigen terrein de B. V. C.-ers en bezetten nu, mede door het gelijke spel van S.V.B.B., de eerste plaats terwijl B. B. verhuisd is naar de tweede plaats.

Er valt in deze nog niets te zeggen. Hercules moet nl. U.M.S. nog in de stad ontmoeten, hetgeen een zware kluif wordt voor de roodwitten. De B. B.-ers hebben deze klip reeds omzeild door de Chineezen te kloppen.

De volgorde der clubs in de competitie is tot en met heden als volgt: *1.* Hercules, *2.* S. V. B. B., *3.* V. V. M., *4.* Oliveo, *5.* U. M. S. *6.* B.V.C., *7.* Vios, *8.* Sparta.

Zaterdag 8 Februari, had ondervolgende ontmoeting plaats:

Oliveo — Sparta 1 — 1.

De belangstelling voor deze ontmoeting, welke in den Dierentuin plaats had, was zeer gering. Doch wij kunnen de wegblijvers gerust stellen, dat zij niet veel hebben gemist, daar het vertoonde spel bepaald meer dan droevig was en nauwelijks het praedicaat tweede klasse verdiende.

Beide elftallen telden invallers. Sparta voor Idris, Aloei, de Haas en Bruck, en Oliveo voor Rehatta, die met verlof is, en Belle.

Als Hermanus tegen vijven laat beginnen, zien wij ondervolgende teams in het veld.

Sparta: Van Gorckum
Mastenbroek, Den Doop
Pardi, Poot, Noendi
Willems, Detiger, Kooymans, Van Leeuwen, Van Hedel

●

Liem jr., Rubini, Wenkop, Luhukay, Hagenaar.
Malaihollo, Kaliroehoen, Liem sr.
Vaillant, Denkelaar
Oliveo: Bruijn

Mastenbroek wint den opgooi, zoodat Oliveo aftrapt. Van het middenveld af gaat men op het Sparta-doel af, waar de verdediging den bal corner werkt. Resultaat levert deze hoekschop niet op. Oliveo is van beide ploegen de minst slechte. Rubini c.s. weten er enkelen malen fraai doorheen te komen, doch Van Gorckum, alhoewel op onhandige, gevaarlijke wijze verdedigend, weet zijn doel voorloopig tegen doorboring te behoeden.

In de Sparta-voorhoede wil het maar niet vlotten, wat voor Detiger aanleiding is om zijn geluk met verre schoten te beproeven, waarmede hij bij Bruijn echter geen succes heeft.

Vrij onverwachts komt dan het Oliveo-doelpunt, als bij een algemeenen aanval van de blauw-gebroekten, Poot mist en Rubini den bal langs den uitgeloopen keeper in het net weet te deponeeren (1—0).

De Sparta-voorhoede, door dezen tegenslag blijkbaar wakker geschud, komt er nu beter in. Het is echter jammer dat de linksbuiten Van Hedel er weinig van terecht brengt, daar vele hem toegespeelde ballen worden verprutst.

De rust gaat dan in met den stand 1—0 voor Oliveo.

In de tweede speelhelft tappen de militairen uit een ander vaatje en zijn zij meestentijds aan het woord.

Ook Van Hedel doet nu beter werk. Hij weet eenige verdienstelijke schoten op het Oliveo-doel te lossen, welke keeper Bruyn, die niet bijzonder goed op dreef is, eenige moeilijke momenten bezorgen.

De druk op het Oliveo-doel wordt zwaar en de Sparta-voorhoede is zeer actief. De militairen zien hun zwoegen dan eindelijk beloond, als Detiger uit een voorzet van links Bruyn van vlakbij weet te passeeren (1—1).

Dat is de Spartanen blijkbaar nog niet voldoende, daar zij steeds in den aanval blijven. Menig hachelijk moment doet zich voor het Oliveo-doel voor. Eens is Bruyn zelfs reeds gepasseerd, doch gelukkig voor Oliveo weet Denkelaar het leer juist van de doellijn weg te trappen.

De Oliveo-voorhoede presteert niet veel. Hagenaar's voorzetten belanden alle achter het doel. Het is gewoonweg droevig zooals deze anders zoo gevreesde voorhoede thans staat te schutteren.

Gedoelpunt wordt er niet meer, zoodat, als het einde aangekondigd wordt, de stand nog 1—1 is. Oliveo mag met dezen uitslag tevreden zijn. O.i. zou een kleine overwinning voor de militairen de verhouding beter hebben weergegeven.

Vermelding verdient, dat dit het eerste punt is, dat door Sparta uit 11 wedstrijden werd gehaald.

Scheidsrechter Hermanus lag met den buitenspel-regel overhoop.

Oliveo maakt wel een tijd van malaise mede over alle afdeelingen. In den aanvang der competitie één der geduchtste kampioenspretendenten. is de club van Voorstad thans niet meer dan matig te noemen.

Vios — S.V.B.B. 3—3.

Ten aanschouwe van zeer weinig publiek had gisteren op het Vios-terrein bovengenoemde wedstrijd plaats, welke in een gelijk spel eindigde. Het was eene ontmoeting van het goede soort, rijk aan spannende momenten en door beide partijen in geestdriftig tempo gespeeld.

In dit verband was het wel jammer, dat de belangstelling zoo gering was.

Na de rust hadden de B.B.-ers het beste deel van het spel en zij waren vaak oppermachtig, zoodat een kleine overwinning in hun voordeel de verhouding beter zou hebben weergegeven. Aan den anderen kant viel het taaie volhouden van de Vios-verdediging te loven, zoodat het gelijke spel der witteploeg ten slotte wel gegund zij.

Het terrein was vrij drassig, doch bespeelbaar.

De leiding is in handen van Roso. Vrijwel op tijd kan worden begonnen en wij zien dan ondervolgende elftallen in het veld.

Vios. Boesono.
Versteeg, Mochtar.
Salim, Lemette, Chico.
Soemadi, Nunemete, Overbeek Bloem, Soeleiman, Lamping.

●

Oejong, Djainin, Weise, Malasch, Onong,
Mols, Van Donk, Lasso
E. Meeng, Bax,
S.V.B.B. Bekker.

Salim en Djainin hebben zich verlaat, zoodat beide partijen voorloopig met 10 man beginnen.

Daar Bloem den opgooi gewonnen heeft, brengt Weise den bal aan het rollen. Goed samenspelend gaan de Blauwhemden op Boesono af, doch Onong doet den aanval door offside staan, te niet. Andermaal terugkomende ontstaat er een corner op het Viosdoel en na eenig heen en weer getrap belandt de bal bij Oejong, die een tam schot inzendt, hetwelk Boesono slechts ten deele keert, waardoor het leer over zijn vingers heen in het doel belandt. S.V.B.B. leidt dus vrij fortuinlijk (0—1). De laatkomers komen intusschen hun elftallen completeeren.

Langzaam aan komen ook de gastheeren in den aanval. Wij noteeren achtereenvolgens schoten van Bloem en Lamping, welke echter geen succes hebben. Als Soemadi den bal toegespeeld krijgt, rent hij daarmede naar voren om tenslotte scherp naar binnen te spelen. De geheele Vios-voorhoede loopt enthousiast in en het resultaat is, dat Lamping onder oorverdoovend gejuich van den Vios-aanhang het tegenpunt scoort (1—1). Het was werkelijk een bijzonder fraai doelpunt, hetwelk ons aan den goeden tijd van de ex. Raden Saleh-club deed terugdenken.

S.V.B.B. gaat echter niet bij de pakken neerzitten.

De gastheeren laten zich op eigen terrein terugdrijven. Achtereenvolgens worden drie hoekschoppen op hun doel genomen, evenwel zonder succes. Het 2de doelpunt valt zoowaar aan de zijde waar men het niet verwacht, Lamping weet nl. goed voor te zetten en Nunumete scoort van korten afstand het tweede doelpunt (1—2). Ondanks dezen achterstand blijven de Blauwhemden in den aanval. Eens is Boesono reeds gepasseerd, terwijl het leer tergend langzaam de richting van het verlaten doel uitgaat, doch Chico weet op het nippertje weg te werken. Het kwam ons voor, dat de bal de doellijn reeds gepasseerd was.

Bij een volgenden B.B.-aanval zet Versteeg Malasch opzij, waarvoor Roso B.B. een penalty toekent, waaruit Malasch doelpunt (2—2).

Box en Meeng gaan dan over tot onnoodig ruw spel, waarvoor zij dan ook een waarschuwing van Roso hebben te incasseeren.

Als Lasso, Lamping „neemt" krijgt Vios een vrijen schop te nemen. Bloem schiet hard in, waarbij de bal tegen den bovenlat in het veld terugspringt.

Rust gaat dan in met den stand 2—2.

De tweede speelheft kenmerkt zich door een groote meerderheid van de Blauwhemden alhoewel de aanvallen van Vios niet minder gevaarlijk zijn.

Boesono, die nu veel beter is dan voor de rust, wordt geweldig aan den tand gevoeld, doch hij toont zich thans safe en geeft geen krimp...

Bij een aanval van Vios maakt Mols freekick tegen Bloem. De vrije schop hiervan het gevolg, wordt door Bloem rakelings naast gekopt. Als Roso voor een „hands" van Van Donk fluit, gaat de B.B.-er met deze beslissing niet accoord, hetgeen hij te kennen geeft, door demonstratief het veld uit te loopen. De heer Van Lingen weet hem echter te bepraten, waardoor hij weer aan het spel gaat deelnemen. Deze geste van Van Donk vinden wij onsportief en hadden wij van hem allerminst verwacht.

Een venijnige schuiver van Weise weet Boesono mooi te stoppen, terwijl hij kort hierop een inzet van Mols, die intusschen voor is gaan spelen, onschadelijk weet te maken.

Telkenmale komen de B.B.-ers terug, doch de Vios-achterhoede verricht keurig werk en laat de B.B.-voorhoede geen gelegenheid tot schieten.

Er wordt hard om het winnende doelpunt gestreden. Oejong weet te doelpunten, doch Roso annuleert de goal wegens offside.

De druk op het Vios-doel wordt groot en ongeveer 10 minuten voor het einde weet Mols onhoudbaar te doelpunten (2—3).

De wedstrijd lijkt voor Vios verloren, doch zoo denken de spelers zelven er niet over, want vijf minuten voor tijd jaagt Soeleiman uit een voorzet van Soemadi den gelijkmaker langs Bekker (3—3), in welken stand verder geen verandering meer komt.

Roso floot eenige male voor offside, terwijl er geen vuiltje aan de lucht was. Overigens was hij voldoende.

Na afloop werd door S. V. B. B. tegen het annuleeren van het doelpunt van Oejong geprotesteerd.

Hercules — B. V. C. 5—0.

Onder leiding van scheidsrechter Brouwer had gisterenmiddag onder veel belangstelling de wedstrijd plaats tusschen Hercules en B. V. C.

Hoewel B. V. C. over het algemeen tijdens den geheelen wedstrijd in de meerderheid is geweest, is het haar toch niet mogen gelukken om zelfs één tegenpuntje te maken. De uitslag in het voordeel van Hercules is dan ook geflatteerd te noemen. Om kwart voor vijf betreden de ondervolgende elftallen het veld:

Hercules: Ouwerkerk
Brugman Scholte
Hoekstra F. Pesch Waas
Moedjitaba Wattimena Davies v. Lingen R. Pesch

●

Couper Ville Boldy Goslings v. Houten jr. v. Houten sr.
Haags Weskin Ravenswaay Claessen
Soetrismo Wijnaendts
B.V.C.: Van Dorp.

Direct na den aftrap is Hercules in den aanval, doch Weskin weet keurig te onderbreken. Direct daarop gaan de geelzwarten op het Herculesdoel af.

Door het pingelen van Boldy en het talmen van Goslings loopt de aanval op niets uit. Thans is het wederom de beurt aan Hercules. Als Wynaends wil redden trapt hij het leder haast in eigen doel. De bal gaat juist over de goal en het is corner. Deze wordt genomen doch zonder resultaat. Het spel is zeer zenuwachtig. Hercules komt weer op het heiligdom van Van Dorp afstuiven. Er volgt een hard schot van Van Lingen, doch Van Dorp weet mooi te redden en hij doet het leder naar veiliger oorden verhuizen. Direct daarop komen de B. V.C.'ers weer heftig opzetten.

Er volgt een scrimmage voor het Hercules-doel, doch Hercules' achterhoede weet nog net bijtijds door handelend op te treden, een zeker doelpunt te keeren. Kort daarop volgt er wederom een aanval van B.V.C. Hercules' achterhoede weet nog ten koste van een corner te redden. Deze levert niets op. Het spel gaat thans gelijk op. Tijdens een aanval van Hercules weet Van Lingen het leder te bemachtigen. Hij lost een keihard schot, maar Van Dorp, die vanmiddag heel goed is, weet al vallend het leder te grijpen.

Van Lingen is vanmiddag op schot.

Wijnaendts heeft dan ook handen vol werk om zijn gevaarlijke aanvallen te onderbreken.

Tijdens een aanval van B.V.C. wil Van Houten het leder te laag koppen. Hij verliest hierdoor zijn evenwicht waardoor hij per ongeluk één der Herculanen trapt. Scheidsrechter Brouwer fluit voor gevaarlijk spel en geeft Van Houten een waarschuwing.

B.V.C. is thans verre in de meerderheid. Aanval op aanval wordt er op het Hercules-doel ondernomen. Zoo zien wij Boldy een keurig schot lossen, dat Ouwerkerk echter nog net ten koste van een corner weet te verwerken.

Deze corner levert niets op. Wanneer de linksbuiten tijdens een aanval van B.V.C. voor open doel staande het leder toegespeeld krijgt, wacht hij te lang met schieten en de Hercules-achterhoede weet hem het leder afhandig te maken.

Thans komt Hercules weer opzetten. Van Lingen krijgt den bal, doch kopt hoog over. Dat overkomt hem vanmiddag nog al eens. Direct daarop zijn de Herculanen weer in den aanval.

Wanneer R. Pesch mooi voorzet, weet Van Dorp door uit te loopen te redden.

Thans komen de geelzwarten weer danig opzetten. Een mooie voorzet van Couper Ville wordt door de Herculesachterhoede corner verwerkt, waaruit respectievelijk drie corners volgen die alle niets opleveren. B. V. C.'s achterhoede geeft goed werk te zien. Weskin als spil is uitstekend.

Hercules weet zich weer los te werken, Wattimena krijgt den bal en rent daarmede op het doel af. Hij lost een keihard schot en het is (1—0).

De B.V.C.-ers laten zich hierdoor niet ontmoedigen. Met frisschen moed gaat het weer op Ouwerkerks heiligdom af. Van schieten komt echter niet veel. Kort daarop is het rusten geblazen.

Na de limonade is B.V.C. er een oogenblik uit. De Herculanen zitten duchtig op den bal. Eindelijk weet B.V.C. zich weer te herstellen en het gaat weer op het Hercules-doel af, doch voor het doel weten de heeren de hun geboden kansen niet te benutten.

Thans is het weer de beurt aan Hercules, Van Lingen kopt vlak voor doel hoog over. Daarop zijn de B.V.C. 'ers weer aan het woord, doch het wil voor het doel maar niet lukken.

Tijdens een der aanvallen van B.V.C. heeft Brugman een trap tegen het hoofd gekregen, en blijft op het veld liggen. Door dokter Brand wordt hij buiten het veld gebracht. Na eenige minuten speelt hij echter weder mee.

Waarschijnlijk heeft hij doordat hij den bal te laag wilde koppen een trap van een der spelers gekregen.

Het is gelukkig goed afgeloopen.

Kort daarop komen de Herculanen duchtig opzetten. Van Lingen krijgt het leder goed van R. Pesch toegespeeld. Van Lingen kopt den bal echter weer hoog over. Daarna volgt een aanval van B.V.C. Uit een goede voorzet van Couper Ville kopt Goslings hoog over. B.V.C. is thans absoluut in de meerderheid. De heeren hebben ook geen geluk. Een schot van Van Houten sr. wordt corner verwerkt.

Deze levert niets op.

Thans gaat B.V.C. verslappen, waarvan Hercules handig gebruik weet te maken. Als Hercules' rechtsbuiten zich mooi door B.V.C.'s achterhoede heeft gewerkt, lost hij een keihard schot en Van Dorp heeft het nakijken (2—0).

Kort daarop weet Van Lingen uit een voorzet van den rechtsbuiten door een fraaien kopbal, nummer drie in het doel te jagen (3—0). Thans is het met B.V.C. gedaan.

B.V.C. doet nog enkele aanvallen op het Hercules-doel, doch zonder resultaat. Uit een goed samenspel tusschen Van Lingen, Davies en Wattimena, maakt van Lingen nummer vier. (4—0).

Kort daarop weet Wattimena het vijfde doelpunt te fabriceeren (5 — 0). Het wordt B. V. C. te machtig. De heeren ondernemen nog eens een goed opgezetten aanval op het Hercules-doel.

Goslings, die inmiddels op de rechtsbuitenplaats is gaan spelen, krijgt het leder goed toegespeeld doch schiet rakelings naast.

Kort daarop kondigt scheidsrechter Brouwer, die den wedstrijd goed geleid heeft, het einde aan.

Tweede klasse.

B.V.V.—Hercules II terrein afgekeurd.
B.V.C. II—U.M.S. II 4—4.
Vios II—S.V.B.B. II terrein afgekeurd.

Van de uitgeschreven drie wedstrijden in deze afdeeling konden er twee geen doorgang hebben, wegens onbespeelbaarheid van het terrein.

Het B.V.C.-terrein was op het kantje af bespeelbaar, zoodat daar de eenige ontmoeting plaats kon hebben.

De geelzwart-reserves hebben weer eens flink van zich afgebeten, door tegen de U.M.S.-ers, de leiders in deze afdeeling, een gelijk spel te forceeren. Van forceeren kan hier feitelijk niet worden gesproken, daar de B. V. C.-ers met rust zelfs met 4—1 vóór stonden.

Het pleit intusschen voor de stadsmenschen, dat zij den achterstand in de tweede helft wisten in te halen. Het is echter wel jammer voor hen, dat zij het in de twee laatste wedstrijden zoo leelijk hebben laten liggen. Verleden week een nederlaag tegen B.B. 2 en ditmaal een gelijk spel.

H.S.H. en B.V.V. maken hierdoor weer een goede kans.

Vermelding verdient, dat de wedstrijd B.V.C. 2 — U.M.S. 2 door den nieuwen scheidsrechter Klinkert uitstekend werd geleid.

VOETBAL TE BANDOENG.

Eerewedstrijd.

(*Van onzen correspondent*).

Zondagmiddag is U.N.I., en speciaal het eerste elftal, gehuldigd voor het behaalde kampioenschap. We zeggen speciaal het eerste, omdat deze huldiging in opzet de geheele vereeniging betrof. U.N.I. in alle vier klassen wist waarin ze het afgeloopen seizoen heeft deelgenomen, het kampioenschap te behalen, een feit dat wel zelden zal voorkomen.

In de rust van den eerewedstrijd, Rest B.V.B.—U.N.I. werden hartelijke woorden gesproken door den B. V. B.-voorzitter den heer Nauta. Namens den Bond had U. N. I.'s voorzitter de kampioensvlag voor 1930 in ontvangst te nemen alsmede een keurigen beker, geschonken door de firma Sneep. Hierna bood de voorzitter van Sidolig namens deze vereeniging een lauwerkrans aan, een geste die des te meer warme hulde verdient, gezien de gespannen verhouding in de Bandoengsche voetbalwereld in den laatsten tijd.

Er was veel publiek toen referee Carli, de volgende elftallen beginnen liet.

U.N.I.: Kneijber
Zuidema, Amrein
Van der Putten, Geuring, Altenburg
Huwae, Giesel, Welfer, Frans Goldman, Dijke

●

Vogler, Lakturu, Lippelt, Soemantri, Mul
Boogh, den Daas, Darma
den Exter, Juch
Rest B.V.B.: Wolf

In de eerste helft is het een mooie wedstrijd geweest, met gelijk opgaand spel. Al spoedig valt de Rest een corner ten deel. Mul kwijt zich goed van zijn taak, het leder komt bij Soemantri terecht die goed doorgeeft aan Lippelt. Deze heeft niet de minste moeite te doelpunten (1—0).

Welfer is verbazend op schot hedenmiddag, maar Wolf in het Rest-doel speelt eminent. Door een reeks verkeerde beslissingen krijgt Carli het te kwaad met het publiek. Als Wolf andermaal een hard schot van Welfer meester blijft, geeft Carli ten onrechte een vrijen trap aan U.N.I., wegens een vermeende overtreding van Wolf. Van dichtbij wordt het leder ingeschoten, Wolf redt, weer komt een schot en Darma slaat den bal uit het doel naar Juch die deze korfbaldemonstratie voortzet en naar het midden transporteert. Wat iedereen zag, ontging Carli blijkbaar, waarover heel veel hilariteit ontstond bij het publiek.

Direct na de hervatting ziet Welfer de kans schoon en jaagt een verbluffend hard en zuiver schot naar het doel. Wolf kan slechts met groote moeite redden. U. N. I. is thans voortdurend in de meerderheid. Bij een scrimmage springt het leder van den grond tegen de kaak van Boogh. Nu gaf Carli een penalty, waarvan U. N. I. echter geen gebruik maakte. Even hierna geeft Huwae aan Goldman een bal in nagenoeg open doel op den voet, op onbegrijpelijke wijze schiet Frans nog over. U.N.I. onderneemt aanval op aanval, maar de Rest is in vorm met Wolf aan het hoofd. Steeds schiet Welfer keurige schuivers op het Rest-doel. Het einde bracht een geflatteerde Restoverwinning.

Sparta I — Y.M.C. I: 2 — 2.

Zaterdagmiddag verschenen op het Sidolig-terrein alhier voor de derde maal de elftallen van Sparta en Y.M.C. tegenover elkaar. Ook nu viel de beslissing promotie-degradatie, niet. Het *A.I.D.* meldt het volgende betreffende deze ontmoeting.

Sparta kreeg meer dan het verdiende!

Voor rust ging het gelijk op, met Y.M.C. iets in de meerderheid, doch Sparta stond met half time met 2—0 voor.

Na de pauze was Sparta vrijwel uitgespeeld en toen wisten de Y.M.C.-menschen gelijk te maken.

HOCKEY.

De Competitie.

Zaterdag zouden de kampioenen en de aspirant-kampioenen elkander ontmoeten.

Het 1e-elftal van de Sportclub heeft, zooals men weet, een kleine voorsprong boven B.V.C., zoodat deze wedstrijd vermoedelijk een beslissend karakter zou dragen. Hij is echter wegens den onvoldoenden toestand van het terrein niet doorgegaan.

De Box, die ook nog onder de ernstige candidaten behoorde, ...verloor van de Sportclub B! Het B-elftal heeft aldus de positie van de oudere broers nog belangrijk versterkt. Admiraal maakte het eenige doelpunt een kwartier na het begin.

ZEILEN.

De 16e Wedstrijd om den Singapore Beker.

Sally, die 27 Jan. j.l. de Singapore beker op de *Melanie* veroverd had, was nu weer uitgedaagd door de *Doris*. Dat is nu al de 4e wedstrijd in dit jaar om dezen beker; als dit zoo doorgaat zal het voetstuk spoedig vol zijn met plaatjes. En wat dan?

Het was gisteren een fraaie wedstrijd, die om half elf begon. Een keurige bries, een prachtig zeetje, kortom het uitgelezen weer voor zeilwedstrijden!

Doris liep met reuzenvaart op de lijn aan, maar was te vroeg en moest zoodoende nog even rond. *Sally* had beter gerekend en startte in 5 seconden, maar *Doris* nam ook niet meer dan 21 seconden.

Intusschen, *Sally* was voor en bleef voor en na de eerste ronde, die in een goed half uur werd afgelegd, was de voorsprong reeds 2 min. en 50 sec. In de tweede baan deed *Doris* het iets beter, maar kon toch niet ophalen, het verschil bedroeg na afloop van den wedstrijd 4 min. 14 sec. Na aftrek van de handicap (2 min. voor de *Doris*) bleek de *Sally* te hebben gewonnen met 1 min. 42 sec.

Wie volgt?

Opmerkelijk is het, dat het steeds dezelfde jachten zijn, die aan deze wedstrijden deel nemen; waar blijven toch de anderen? Ook de kleinere kunnen immers meedoen? Of durven die niet?

BILJARTEN.

Wereldrecord Engelsch biljart.

De Engelsche biljartbond heeft de serie van 3262 punten, onlangs door den Australiër Lindrum tegen den Engelschman Smith gemaakt, als wereldrecord erkend.

ROEIEN.

Iets ongehoords.

Een geschil is gerezen tusschen den leider van de Oxford-roeiploeg en drie „coaches", die eerstgenoemden tevergeefs trachtten te overtuigen van de noodzakelijkheid, dat hij uit de vertegenwoordigende ploeg trad. Na zijn weigering iets ongehoords in de geschiedenis der universiteits-sport, namen de „coaches" ontslag. Daarna trad de president Graham uit het team en werd vervangen door D. Tinne, die ook het vorig jaar meedeed en dien de „coaches" hadden voorgesteld als leider.

ADVERTENTIEN

LESSEN

VOOR

Dames en Heeren

Duitsche spraakkunst, Conversatie, Correspondentie, letterkunde.

PER UUR: f 1.50, f 2.—, f 2.50, f 3.— enz. volg. inkomsten.

M. MICHELSOHN,
gedipl. onderwijzer in de Duitsche taal.
Gang Tengah Noordwijk 18,
achter het station Noordwijk.
3996

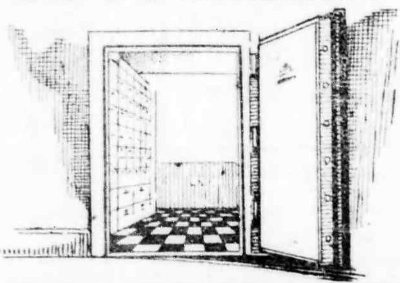

NEDERLANDSCH INDISCHE

ESCOMPTO

MAATSCHAPPY

„SAFE LOKETTEN" VOOR EFFECTEN, POLISSEN, FAMILIEPAPIEREN PRECIOSA EN JUWEELEN

SPECIALE TARIEVEN VOOR KORTE TERMYNEN BY VACANTIE OF TYDELYKE UITSTEDIGHEID

3981

„Magneetjes" à f 1.—

Hotel der Nederlanden.

Concert met versterkt Orkest op Dinsdag 11 Februari 1930
— onder leiding van JONNY DUELL van 7—9 n.m. —

PROGRAMMA:

1. Marche
2. Valse „Imperor" — Joh. Strauss
3. Ouverture „Coriolan" — L. van Beethoven
4. Balletmusik a.d. Oper. Faust — Ch. Gounod
5. „La Tosca" Opéra — G. Puccini
6. a. Rêve angélique
   b. Toreador et Andalouse — A. Rubinstein
7. Keler-Béla — Perlen Potpourri — M. Rhode
8. Marche finale

4006

Na afloop Diner Dansant.

K N I L M

UW CONCURRENT

REIST en VERZENDT ZIJN GOEDEREN en POST

per

VLIEGTUIG.

KOEL, SNEL, COMFORTABEL!

K N I L M

3984

DECA-PARK.

NIET NKEL E WIJ doch ook
HET TALRIJK OPGEKOMEN PUBLIEK
roemt

„WHITE WINGS"

als
EEN SCHLAGER IN OPTIMA FORMA
terwijl
HET ZEILSCHIP IN DEN TYPHOON
en

JUNIOR COGHLAN

(de tien-jarige vrouwenhater)
met recht

TWEE WONDEREN

genoemd worden.
OOK OVER BERSHADSKY ORKEST HOORDE MEN NIETS DAN LOF.

Entrée f 2.— of 3 coupons. Aanvang 7 uur en 9.45

ADOLPH MENJOU OP KOMST in:

„HIS PRIVATE LIFE".

In het DECA-PARK-CAFE TEN ALLEN TIJDE DANSGELEGENHEID. DEN GEHEELEN DAG GEOPEND.
4013

GLOBE-BIOSCOPE (Passar Baroe)

Heden- en volgende avonden: **Aanvang 7 en 9 uur 45.**

M. G. M. Buitengewoon GROOT LACHSUCCES met den WERELDKOMIEK

SYD CHAPLIN in: „KORTE ROKJES"

Een GEWELDIG mooie film, ooit door SYD CHAPLIN gemaakt.
KOMT allen en MIST deze film NIET, gaat slechts voor drie AVONDEN.
Met Muzikale Illustratie door ons ARTINI-ORKEST.
Na de EXTRA-FILM: OUVERTURE EIN MORGEN, EIN MITTAG, EIN ABEND IN WIEN FRANZ von SUPPE.
4004

NEW MONICO

CABARET — DANCING — RESTAURANT.
onder leiding van
RODI ROETERS.

„De Ontvangsalon van Batavia"

Morgen, Dinsdag, wederom verandering van ons Cabaret-Programma.

MARIANO-SALNIKOFF-RODI ROETERS ALS. . .
VOORDRACHTS-KUNSTENAAR! 4015

UNIVERSAL THEATER, KREKOT.

HEDEN, Maandag en MORGEN, Dinsdag.

„JACHT OP MENSCHEN"

(DOOR SMART TOT GELUK)

naar een Novelle van Curt J. Braun, in de Hoofdrol CARLO ALDINI. Een verhaal van een groote MOEDERLIEFDE, zich afspelende in de schoone Zwitsersche bergen. VOORAF EXTRA FILM. —

Binnenkort: „HET ESCADRILLE DER GEDOEMDEN"
de beste VLIEGFILM, ooit op het zilveren doek gebracht. 4014

HET

CAPITOL THEATER

heeft het genoegen, U heden te kunnen mededeelen, dat zij eene regeling heeft getroffen voor het geregeld vertoonen van de bekende en zoo sterk favoriet zijnde

Metro - Goldwyn - Mayer films

waardoor zij thans in staat is eene voortdurende afwisseling te geven van de meest vooraanstaande Amerikaansche en Europeesche producties.

Vanaf Morgen, Dinsdag 11 Februari

vertoonen wij de groote METRO-GOLDWYN-MAYER Lach Schlager

AMATEUR DETECTIVES

met in de hoofdrollen
KARL DANE, GEORGE ARTHUR en MARCELINE DAY

Wie kent niet Karl Dane, de „kampioen- :-: spuwer" uit „De Groote Parade"? :-:
AMATEUR DETECTIVES is een film, zoo vol sprankelende humor en tintelende vroolijkheid, dat het publiek zich van het begin tot het einde :-: dol zal amuseeren. :-:
Let in den vervolge op onderstaand trade-mark

4024

Directie Capitol Theater.

CAPITOL

THEATER

Weltevreden's Theatre de Luxe.

4022

offreert hedenavond
Laatste voorstellingen van

LA VENENOSA

Een Fransche Productie met
RAQUEL MELLER en **WARWICK WARD**
in de hoofdrollen.

Aanvang 7 u. en 9.45. Entrée f 1.20 en f 1.80

Vanaf Dinsdag: AMATEUR DETECTIVES
Een Metro-Goldwyn-Mayer Productie met
KARL DANE, GEORGE ARTHUR en MARCELINE DAY.

Menu: Goulash à l'Hongroise f 1.75

KRAMAT THEATER

onder dezelfde goede leiding als het Capitol
offreert heden en volgende avonden:

RICHARD TALMADGE

in:

DE CAVALIER.

Een buitengewoon spannende productie, waarin RICHARD TALMADGE de sympathieke rol van redder en beschermer der onderdrukten speelt.

Wilt U een film zien,
die U boeit van het begin tot het einde?
die U in spanning houdt van den eersten tot den laatsten meter?

Zie

DE CAVALIER.

Aanvang 7 u. en 9.45. **Verhoogde prijzen!**

12 en 13 Februari
3 Voorstellingen per avond,
Aanvang 6 u. 30, 9 u. en 11.15.

4023